

Ndu Eze ke mbu

Teke Dévidi bụwa ọgurennya

¹ Teke ono be eze, bu Dévidi kahụwaru; bụwaru ọkpobe onye bu ọgurennya; k'ọphu bu l'oyi anọduje atsu iya; m'o -ruhuru; a phụ-kpua ya ukpo. ² Tọ du iya bu; ndu ozi iya abya asu iya: "T'ephe lenuaru nggube eze, bu onye nwe mu nu enya nwamgboko, nwoke ta achikahubua okpa; t'ọ bya eswiru nggube eze; letaje ngu enya. Yọ zenyabejekwaphu ngu phụ; k'ọphu oo-meje t'ehu vo nggube onye nwe mu nu oku."

³ Ephe abya achiko ali Ízurelu l'ọ ha jegbaru l'eke ephe achọ nwamgboko, ama mma. Ephe achonyaa; bya aphua Abishagu ke Shúnemu. Ephe eduta iya dutaru eze. ⁴ Nwamgboko ono be ama ntumatu. Yọ nodu l'eleta eze enya; l'ejeru iya ozi. O bu l'eze te ejekfubua ya aze.

Adónija eme t'o mee onwiya eze ndu Ízurelu

⁵ Ya ndono; Adónija, bu nwatibe nwanyi ophu, bu Hagitu awata owoli onwiya eli; l'ekfu: "L'oo ya a-buru eze." Yọ bya akwakoberu onwiya ugbo-inya; me ndu agbaje iya nu; bya edobe ukporo madzu labu l'umadzu iri t'ephe vutajeru iya uzo. ⁶ Ophu nna iya 'ababuaru iya mba; m'ọ bu jia ya: Iphe, kparu iphe oome ege ono. Adónija ono amashi mma ike. Yọ buru iya tso Abusolomu l'azu.

⁷ Adónija eje achi-koshi Jóabu Zeruya; mę Abiyáta, bụ onye achijeru Nchileke ęja idzu iya; ęphe etsoru iya; tųru íkè yeru iya. ⁸ Obenu lę Zadoku, bụ onye achijeru Nchileke ęja; Benáya Jehoyada; Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke; Shimeyi; Reyi; mę ndu soja Dévidi; ndu ophu bụ ike-ka-l'ogu l'ęphe ha te nwedu onye tųru íkè yeru Adónija.

⁹ Adónija eje anodu lę Mkpuma Zohęleti* lę mgboro ęnu-Rogęlu gbushia atųru; oke-eswi; mę eswi, gbagbaaru ęba gude shia nri. Yo kua unwana iya l'ęphe ha, bụ iya bụ unwu eze; bya ekukwaaphu unwoke ndu Júda, bụ ndu eje ozi l'ufu-eze lę nri ono. ¹⁰ O bụ l'ę to kudu Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke; to ku Benáya; to ku ndu soja ndu ophu bụ ike-ka-l'ogu pę; to ku Sólomonu, bụ nwanna iya.

Betisheba ęjekfu Dévidi l'okfu ęhu Adónija

¹¹ Tọ dų iya bụ; Nétanu abya aji Betisheba, bụ nne Sólomonu; sų iya: “?Tii nųdu lę Adónija Hagitu bę buwa eze; onye nwe mu nų; mbụ Dévidi ta ma? ¹² Byakwaphu nta-a tę ya karu ngu ęge ii-me dzọta ishi ngu; mę kę nwatibe ngu Sólomonu. ¹³ Tųgbulekwaphu nta-a jekfu eze, bụ Dévidi je asų iya: ‘Nggube eze, bụ onye nwe mu nų; ?O kwa l'i riru mube nwozi ngu nte l'ọ bụ nwatibe mu Sólomonu a-buru eze nọ-tsota ngu l'aba-eze ngu? ?Nanų ęge ọ dų b'o gbe buwaru nų Adónija gbe buwaru nų eze obu?’ ¹⁴ Teke

* **1:9** 1:9 Iphe, “Zohęletu” bụ bụ “Mkpuma ęjo agwo”.

ono, ịi-nọ l'ẹke ono; kpuru okfu ono l'ọnu; nggu l'eze ono; bẹ ya a-bata bya achia ngu ẹka l'azu.”

¹⁵ Tọ dụ iya bụ; Betisheba abya atugbua jekfushi eze l'ime ọlo-eze. Eze l'onwiya bụwa ọkpobe nwoke ọgurennya. Yọ bụru Abishagu kẹ Shúnemu eleta iya ẹnnya. ¹⁶ Betisheba abya efuzita byiaru eze ikpere.

Eze aji iya: “?Nanụ ẹge ọ dụ?”

¹⁷ Betisheba asụ iya: “Onye nwe mu nụ; i gude ẹpha Ojejoje, bụ Nchileke ngu ribuaru yẹbe nwozi ngu nwanyi nte; lẹ nwatibe ngu; mbụ Sólomọnu a-buru eze nọ-tsota ngu l'aba-eze ngu. ¹⁸ Ọbu; lekwa lẹ Adónija gbe bụakwaru nụ eze ọbu nta-a; lẹ nggube eze, bụ onye nwe mu nụ ẹ-ba ama. ¹⁹ O gbushiakwaru igweligwe oke-eswi, eswi, gbagbaaru ẹba; mẹ aturu; bya ekuwa unwu eze l'ẹphe ha; kua Abiyáta, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mẹ Jóabu, bụ onye ishi ndu soja; to ku nwatibe ngu, bụ Sólomọnu. ²⁰ Nggube eze, bụ onye nwe mu nụ; nta-a bẹ ndu Ízurelu l'ẹphe ha nọkwa l'ele ngu; t'ẹphe maru onye ịi-sụ t'ọ nọdu l'aba-eze nggube onye nwe mu nụ; l'ọzori ngu. ²¹ Ọ -dudu bẹ mbọku, a -nonyaru; t'ị nọhe bẹ aa-watakwa ome yẹle nwatibe iya Sólomọnu l'ẹphe -bụ ndu meru ẹjo iphe.”

²² Betisheba yẹle eze akpukwaduru-a okfu ono l'ọnu; Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke abata. ²³ A abya ezia eze lẹ Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke bẹ byakwaru nụ. Yọ bata; bya ebruaru eze ifu l'alị.

24 Nétanu abya asụ iya: “Nggụbe eze, bụ onye nwe mu nụ; ?ọ dū l'ị sụwaru l'ọ bụ Adónija a-buru eze, nọ-chia ọnya ngu ọọ; mbụ l'ọ bụ iya a-nọdu l'aba-eze ngu? 25 Ntanu-a b'o jewaru je egbushia oke-eswi; mę eswi, gbashiru ẹba; mę igweligwe aturu. O kuakwaru unwu eze l'ephe ha; bya ekua ndu ishi ndu soja; mę Abiyáta, bụ onye achijeru Nchileke ẹja. Mbụ lẹ nta-a; bę ẹphe nọkwa l'eri; l'angu: l'ekfu; sụ: 'Ndzụ ngu ndzụ ogologo; eze, bụ Adónija!' 26 Ọle mbędua, bụ nwozi ngu; mę Zadóku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mę Benáya Jehoyada b'ẹ to kukwa; ọphu o kukwa nwozi ngu, bụ Sólomonu. 27 ? Bụ nggụbe eze, bụ onye nwe mu nụ bę meru egbe iphe ọwaa; ọphu i medu t'ayibe ndu ozi ngu maru l'ọo ọwaa bụ onye ọphu a-nọdu l'aba-eze ngu m'ị chị-gelephu?”

Dévidi eme Sólomonu eze

28 Tọ dū iya bụ; eze, bụ Dévidi asụ: “Kuaru mu nụ Betisheba.” Betisheba abya abata bya evudo iya l'ifu.

29 Eze eribua nte; sụ: “Ojejoje -nọdu-a ndzụ ẹge ọ nọ iya-a; mbụ onye ono, nafutaru iya l'iphe-ẹhuka iya l'ọ ha; 30 bę nte ono, ya gude ẹpha Ojejoje, bụ Nchileke kę Ízurelu ribuaru ngu ono bę ya e-medzu ntanu-a; mbụ nte ono, ya riru; sụ ngu l'ọ bụ nwatibe ngu Sólomonu a-buru eze l'ọzori iya; nọchi ọnya yębe Dévidi l'aba-eze iya ono.”

31 Tọ dū iya bụ; Betisheba ebyishi ikpere; kpube ifu l'alị; gude kwabę eze ugvu; sụ iya:

“Ndzụ ngu; ndzụ ogologo; nggube eze, bụ onye nwe mu nụ Dévidi!”

³² Eze, bụ Dévidi asụ: “Kuaru mu Zadoku, bụ onye achijeru Nchileke eja; mę Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke; mę Benáya Jehoyada.” Ẹphe abyaruta l'ifu eze. ³³ Eze asụ ẹphe: “Unu lẹ ndu ozi yẹbe onye nwe-unu yiru. Tẹ nwatibe iya nwoke; mbụ Sólomonu, nọdu l'eli inya-mulu yẹbe eze t'unu duru iya je lẹ nggele Gihonu. ³⁴ Unu -rulephu ẹke ono; tẹ Zadoku, bụ onye achijeru Nchileke eja; mę Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke wụa ya manu l'ishi t'ọ bụru eze ndu Ízurelu. Teke ono; unu egbua ụpyoku; sụ: ‘Ndzụ ngu; ndzụ ogologo; nggube eze, bụ Sólomonu!’ ³⁵ Teke unu metsuaru; unu awuru tsoru iya t'ọ bya anọdu l'aba-eze mu; bụru eze nọ-chia ẹnya mu; kẹ lẹ mu tųwaru iya ẹka t'ọ bụru iya a-bụru eze ndu Ízurelu; bụru eze ndu Júda.”

³⁶ Benáya Jehoyada azua mgbede; sụ: “Ono ẹge ọ dụ-o! Tẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ nggube eze, bụ onye nwe mu nụ kfufukwaa ẹge i kfulu. ³⁷ T'ọ bụkwaru ẹge Ojejoje swiru nggube eze, bụ onye nwe mu nụ bụ ẹge oo-swiru Sólomonu; bya emee t'abubu, ọ bụ eze kangoo kẹ onye nwe mu nụ, bụ eze Dévidi.”

³⁸ Zadoku, bụ onye achijeru Nchileke eja; Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke; Benáya Jehoyada; męwaru ndu Keretu mę ndu Peletu edoziaru Sólomonu inya-mulu eze, bụ Dévidi; yọ nọdu iya l'eli agba; ẹphe ejeshia Gihonu.

³⁹ Ẹphe erulephu ẹke ono; Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja eshi l'ụlo-ékwà wota mpo, manụ nọ; wụa Sólomọnu l'ishi. Ẹphe abya eworu ụpyoku gbua; ndu ono l'ẹphe ha atụa ụzu; sụ: “Ndzụ ngu ndzụ ogologo; eze, bụ Sólomọnu!”

⁴⁰ Ndu ono l'ẹphe ha l'awụ etso iya. Ẹphe aphụ opu; l'atụ ụzu ẹhu-ọtso-ẹna; k'ọphu bụ l'alì nmahuru jijiji.

Adónija atsụ Sólomọnu egvu

⁴¹ Adónija yele ndu ono, o kuru lẹ nri ono aburu l'ẹphe erigewa nri ono bẹ ẹphe nuru ụzu, atụ nụ. Jóabu abya anụ ọda ụpyoku ada nụ; jì: “?Igidi ọwaa, ede ẹge-a lẹ mkpụkpu-a bụ kẹ ngunu?”

⁴² Yọ kpụkwaduru iya-a l'ọnu ekfu; Jonátanu Abiyáta, bụ onye achijeru Nchileke ẹja aburu pherekete. Adónija asụ iya: “Bata nwoke, dụ mma. Ya marua l'ọ bụ ozi, dụ mma b'i gude bya.”

⁴³ Jonátanu asụ iya: “Wawakwa. L'onye nwe-mu nụ; mbụ eze Dévidi meekwaru Sólomọnu eze.” ⁴⁴ Eze bẹ yeru iya Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke; Benáya Jehoyada; ndu Keretu; mę ndu Peletu. Ẹphe emee Sólomọnu; yọ nọdu l'inya-mulu, eze agbajẹ. ⁴⁵ Yọ bụru lẹ Gihonu ono bẹ Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja; mę Nétanu, bụ onye nkfuchiru Nchileke wụru iya manụ l'ishi t'ọ bụru eze. Ẹphe gbe shiakwa l'ẹke onọ gude ẹhu-ọtso-ẹna wufuta; k'ọphu bụ lẹ mkpụkpu bẹ tehuru kẹ kfụkafuka. Ọ kwa iya bụ ụzu ono, unu anụ ono. ⁴⁶ Ọdo aburu

lẹ Sólomọnu gbẹ nọduakwa nọ l'aba-eze ọbu. ⁴⁷ Ndu ozi eze abyakwaphu okele nnajiufu ayi, bu eze Dévidi asuje: “Tẹ Nchileke ngu mekwaa ẹpha Sólomọnu t'ọ ka nke ngu. Yo mekwaaphu t'aba-eze nk'iya ka nke ngu!” Eze l'onwiya anọdu l'oshi-azẹe ya; fozita baaru Nchileke ẹja; ⁴⁸ bya asu: T'ajaja buru kẹ Ojejoje, bu Nchileke kẹ Ízurelu, bu onye ono, doberu mu ndzụ; mu egude ẹnya mu labu phu onye nọ-chiru ẹnya mu; buru eze ntanu-a!

⁴⁹ Ndu ono, Adónija kuru lẹ nri ono atsulahaa egvu. Ẹphe awu-lihu; gbakashihu. ⁵⁰ Adónija egude k'egvu, ọotsu Sólomọnu; gbagbua je akwẹe ẹka lẹ mpo ẹnya-ngweja Ojejoje. ⁵¹ Ama abya agbaaru Sólomọnu lẹ Adónija gudeekwa k'egvu nggube Sólomọnu je akwẹe ẹka lẹ mpo ẹnya-ngweja Ojejoje; su: “Tẹ eze, bu Sólomọnu riaru iya nte ntanu-a l'ẹ t'oo gudedu ogu-mbeke gbua yẹbe nwozi iya!”

⁵² Sólomọnu asu: “Ọ -buru l'ọo-nọdu ekoshi lẹ ya bu ọkpobe madzụ; bẹ ẹgbushi, nọ iya l'ishi ta adafudu m'ọo nanu. Ọlobu; ọ -buru l'a phuru iphe, du eji lẹ ndzụ iya b'ọ laakwaru.” ⁵³ Eze, bu Sólomọnu abya eye ndu jeru je edufuta iya l'ẹnya-ngweja ono. Adónija abya ebyishi ikpere l'ifu l'eze, bu Sólomọnu. Sólomọnu asu iya: “Tugbua lashia nke ngu.”

2

Dévidi eke ekpe anu Sólomọnu

¹ Yo rudelephu teke Dévidi a-nwùhu; yo kee ekpe nù nwatibe iya Sólomõnu; sù iya: ² “Nta-a bẹ oge nka-ezekuna nk'iya ruwaru, bụ iphe dũru onyemonye ọbule. Shihukwa ike; nggu ekoshije l'ì bụ nwoke. ³ Mejekwa iphe, Ojejoje, bụ Nchileke ngu ele ọnya iya; mbụ t'i tsoru ụzo iya; nggu emeje iphe, ọ tọru ọkpa iya; mẹ ekemu iya; mẹ ome-l'ali iya; mẹ iphe, o kfuru; ẹge ono, e deru iya l'ekwo ekemu Mosisu ono; k'ọphu bụ l'iphe, bụ iphe, iime ememe; mẹ ẹkemeke ọbule, i yeru ọkpa a-bụjeru ngu ụpete; ⁴ k'ọphu Ojejoje e-medzu iphe ono, o kweru mu ụkwa iya: 'L'ọ-bụru l'unwu mu kwabẹru onwẹphe ọnya; gude obu ẹphe; mẹ ndzụ ẹphe l'ọ ha vudoshia ike l'etsotso ono, ẹphe etso iya ono; b'ẹ to nwedu l'ẹka akufu ngu l'aba-eze ndu Ízurelu.'

⁵ “Ọdo bụ; l'ì maru iphe, Jóabu Zeruya meru mu. Mbụ iphe ono, o meru ụmadzu labụ, bụ ndu ishi ndu soja Ízurelu; mbụ Ábuna Nẹru; mẹ Amasa Jeta. O gburu ẹphe; l'ọ bụ ndu e gburu l'ọgu; gude gwata ụgwọ ọchi, ẹphe gburu l'ọgu. Yo gbe bụru mbẹdua bya evuru ọchi ẹphe; mẹ mburọnu iya. ⁶ Gude mmamiphe ngu maru iphe, ii-me iya. Ọlobu; be ekwekwa t'ọ kaa nka nwùhu anwùhu ugboishi.

⁷ “A -bya l'unwu Bazilayi kẹ Gíledu; mejekwaru ẹphe ọhuma. T'ẹphe tsokwaru lẹ ndu a-nọduje eri nri lẹ nke ngu; kẹ l'ọ bụ ẹge ẹphebedua mekwaru mu phụ ndono teke ono, mu shi agbalaru nwanna ngu, bụ Abusolomu.

⁸ “Onye ọdo bụ Shimeyi Gera kẹ Bahurimu l'ali Bénjaminu. Ọ bụ yẹbedua kọru mu ẹjo ọnu

mbòku ono, mu jeru Mahanayimu ono. Teke ọ byakfutaru mu ọ Jòdanu; bẹ mu gude ẹpha Ojejoje ribuaru iya angụ ọ mu te egudedu ogumbeke gbu ya. ⁹ Obenu; ba ahakwa iya nta-tẹ b'ì nù iya aphụ. Ị bụ onye maru iphe. Ị marua iphe, ii-me; t'o gude ishi-ẹwo ọkaa mee laa maa."

Anwuhu Dévidi
(1 Iphe 29:26-28)

¹⁰ Tọ dụ iya bụ; Dévidi abya anwuhu lakfushia nna iya pẹ; e lia ya ọ Mkpukpu Dévidi.

¹¹ Iphe, Dévidi chiru l'ali Ízurelu bụ ukporo afa labu. Ọ chiru afa ẹsaa ọ Héburonu; bya achia ukporo afa l'afa iri l'eto ọ Jerúsalemu.

¹² Sólomonu abya anodu l'aba-eze nna iya, bụ Dévidi. Ali-eze iya abya anguru anguru; shihu ike.

Eegbu Adónija

¹³ Ya ndono; Adónija Hagitu abya ejekfu Betisheba, bụ nne Sólomonu. Betisheba aji iya: "Bụ-a k'oma b'ì byaru?"

Adónija asụ iya: "L'ọ kwa-a k'oma;" ¹⁴ sụ iya: "L'ọ nweru iphe, ya byaru ngu ekfuru."

Betisheba asụ iya: "T'o kfunua iphe obu."

¹⁵ Adónija abya awata iya ekfukfu; sụ iya: "L'ì maru l'ọ bụ yẹbedua b'ọ gbaru tẹ ya bụru eze. Ndu Ízurelu l'ẹphe ha aburu yẹbedua bẹ ẹphe shi ele ẹnya l'ọ bụ iya a-buru eze. Obenu l'e mekocharu; iphe agbanwee; yọ bụru nwanna iya b'ọ laru l'ẹka; kẹ l'ọ bụ Ojejoje bẹ meru t'ọ bụru nk'ia. ¹⁶ Nta-a b'o nweru iphe lanu, ya eme tẹ ya rota ngu. Ba ajikakwa."

Betisheba asụ iya: “T'o kfunua iphe ọbu.”

¹⁷ Adónija asụ iya: “Byiko; kfunuru eze, bụ Sólomonu t'o dee ya Abishagu kẹ Shúnemu t'ọ bụru nyee ya. L'ẹ tọ jìkakwa m'i -kfuaru iya ẹya.”

¹⁸ Betisheba asụ iya: “L'ọ dụ mma. Lẹ ya e-kfuruu yeru eze l'okfu ẹhu ngu.”

¹⁹ Ya ndono; Betisheba atụgbua jekfu Sólomonu tẹ ya kfuaru iya okfu ẹhu Adónija. Eze egbeshi je iya ndzuta; rua bya ebyishiru iya ikpere; metsua bya anọ-zita l'aba-eze iya; zi; e je apata aba-eze doberu nne iya ono; yọ nọdu iya l'ẹka-utara.

²⁰ Betisheba bya asụ: “O nweru iphe, ha nwanshi, ya eme tẹ ya rọo ngu. Byiko; ba ajìkakwa.”

Eze asụ iya: “Rọo iphe ọbu nne mu; mu taa jìkakwa.”

²¹ Betisheba asụ iya: “T'e dunuru Abishagu kẹ Shúnemu nụ nwanna ngu; mbụ Adónija t'ọ bụru nyee ya.”

²² Eze, bụ Sólomonu asụ nne iya: “?Bụ kẹ ngunu b'ì sụru t'e duru Abishagu kẹ Shúnemu nụ Adónija? I ga asụfuanu t'a haaru iya alì-eze-wa; keshinu ọphu ọ bụ nwanna mu k'ọgurennya; mbụ t'a haaru iya yẹle Abiyáta, bụ onye achijeru Nchileke ẹja mẹ Jóabu Zeruya!”

²³ Ya ndono; eze, bụ Sólomonu egude ẹpha Ojejoje ribua angụ; sụ: “Kamenu; m'ọ -bụru l'ishi Adónija ta aladu l'iphe ono, o kfuru ono!

²⁴ Ojejoje bụ onye meru mu; mu anọdu l'aba-eze nna mu, bụ Dévidi; bya emee tẹ ọnu-ulo mu; bụru ẹke ndu eze e-shije lufuta; bụ iya bụ ẹge

ono, o kweru ukwa iya ono. Kamenu; Adónija ta awafukwa ntanu.” ²⁵ Eze, bu Sólomonu ezifu Benáya Jehoyada; yo je eworu Adónija gbugbua.

Iphe meru Abáyata; mę Jóabu

²⁶ A bya lę kę Abiyáta, bu onye achijeru Nchileke eja; eze asu iya: “La ęke i shi lę Anatotu. Iphe gbaru ngu nu bu t'i nwuhu; obu lę ya tee gbudu ngu nta-a; kę l'ọ bu ngu pataru Okpoko Ogba-ndzụ Nnajiufu, bu Nchileke l'oge kę nna mu, bu Dévidi; nggu etsoru nna mu jekota iphe-ęhuka, byakfutakotaru iya nu.” ²⁷ Ya ndono; Sólomonu ewofu Abiyáta t'ę b'ọ buhe onye achijeru Nchileke eja kę Ojejoje. E shi ęge ono; okfu, Ojejoje kfujeru lę Sháyilo l'okfu ęhu onu-ulo Elayi eree.

²⁸ Jóabu anulephu iphe, muru nu; gbaba l'ulo-ękwà Ojejoje je akwęe ęka lę mpo ęnya-ngweja Ojejoje; kęle Jóabu shi etso Adónija; ọle ę to tsobua Abusolomu.

²⁹ A bya ekfuaru eze, bu Sólomonu lę Jóabu bę gbakwaru laa l'ulo-ękwà Ojejoje; mbu vudo-kube ęnya-ngweja. Sólomonu ezifu Benáya Jehoyada t'o je egbua ya.

³⁰ Benáya ejeshia l'ulo-ękwà Ojejoje ono je asu Jóabu: “L'eze sukwaru t'i lufuta l'ęke ono!”

Jóabu asu iya: “Lę ya ta alufutadu. O bu l'ęke-a bę ya a-nwuhu.”

Benáya alaphushia azu je ekfuaru eze iphe, Jóabu kfuru.

³¹ Eze asu iya: “T'o mee ya ęge ya kfuru. Gbua ya; nggu elia ya; k'ophu bu l'ochi ndu ono, o gbushiru l'ę b'ọ du iphe, ęphe meru ono

ta atukoduru yẹle ndu ọnu-ulo nna iya l'ishi. ³² Ojejoje e-mee t'ugwo ọchi ndu ono, o gbushiru ono tukoru iya l'ishi. Mbụ ọchi ụmadzu labụ ono, o tsoru ọgu gbushia; l'ẹ ba ama; mbụ nna mu, bụ Dévidi. Ndu ono, o gbushiru ono; mbụ Ábuna Nẹru, bụ onye ishi ndu soja Ízurelu; Amasa Jeta, bụ onye ishi ndu soja Júda. Ndu ono bẹ kakọta iya odobe-ẹka-ndoo; ka iya mma. ³³ T'ọchi ẹphe tukokwaru Jóabu; mẹ iphe, bụ eri iya l'ishi jeye lẹ tutu yoyo. Obenu lẹ Dévidi; mẹ eri iya; mẹ ọnu-ulo iya; mẹ aba-eze iya bẹ Ojejoje a-nụ ẹhu-agụ jeye lẹ tutu yoyo."

³⁴ Tọ dụ iya bụ; Benáya Jehoyada atugbua je eworu Jóabu gbua. E je elia ya l'ufu iya l'echi-ẹgu. ³⁵ Eze abya ewota Benáya Jehoyada dochia ẹnya Jóabu t'ọ buru onye ishi ndu soja; bya eworu Zadọku, bụ onye achijeru Nchileke ẹja dochia ẹnya Abiyáta.

³⁶ Tọ dụ iya bụ; eze bya ezia; e je ekua Shimeyi. Yọ sụ iya: "T'ọ kpua ulo lẹ Jerúsalemu buru." Wo iya: "T'ẹ b'ọ dukwa teke oo-shi ẹke ono lufu."

³⁷ Wo iya: "T'ọ dokwaa ya ẹnya lẹ mbọku, ọ lufuru; daa nggele Kídironu; bẹ aa-chọkwa iya achọcho; ọchi iya atụ-koru iya l'ishi."

³⁸ Shimeyi asụ eze: "L'iphe, o kfulu dụ mma. Ọ bụ ẹge nggube eze, bụ onye nwe mu nụ kfulu bụ ẹge mube nwozi ngu e-me." Shimeyi abya eburu lẹ Jerúsalemu; bua ya ogologo.

³⁹ A bya anọo afa ẹto; ohu Shimeyi adu ụmadzu labụ gbafu gbakfushia Akishi Maaka, bụ eze ndu Gatu. A bya ekfuaru iya Shimeyi; sụ iya: "Ohu ngu phẹ nọkwa lẹ Gatu." ⁴⁰ Shimeyi

egbeshi bya edozia nkakfu-igara iya gbagbua; yo buru iya oje Gatụ lẹ kẹ Akishi je elee ẹnya ohu iya phẹ ono. Yo je eduta ndu ohu iya phẹ ono lẹ Gatụ.

⁴¹ E je ekfuaru Sólomọnu lẹ Shimeyi shiakwa lẹ Jerúsalemu jee Gatụ; latawa azu. ⁴² Eze abya ezia; e je ekuaru iya Shimeyi. Shimeyi erua; eze asu iya: “?Ya te emedunua ngu-a t'i gude ẹpha Ojejoje ria nte; bya anmaaru ngu okwa; t'o dokwaa ngu ẹnya: lẹ mbọku, i shi l'eka-a lufu; jee ẹke ọdo; bẹ aa-chọkwa ngu achọcho? ?Tị kfuduru iya: 'L'ọ dukwa ngu-a mma; l'ẹ to nwedu ẹke ii-lufu eje?’ ⁴³ ?Buhunu ngunu meru iphe ẹ ti mehedu iphe, i riburu Ojejoje angu l'ii-meru iya; mẹ ekemu ono, ya turu nụ ngu ono?”

⁴⁴ Eze abya asukwaphu Shimeyi: “I gude-a obu ngu maru ẹjo iphe, i meru nna mu, bu Dévidi. Nta-a bẹ Ojejoje e-wota ẹjo iphe ono, i meshiru ono tukobe ngu l'ishi. ⁴⁵ Ọbu lẹ yẹbedua, bu eze; bẹ Ojejoje aa-gọru ọnu-ọma nụ; aba-eze Dévidi anguru anguru l'ifu Ojejoje jeye lẹ tutu yoyo.”

⁴⁶ Eze abya ezi Benáya Jehoyada; yo je egbua Shimeyi.

Yo buru teke ono bẹ alị-eze ono bya anguru anguru l'ẹka Sólomọnu.

3

Sólomọnu ekfu t'a nụ iya mmamiphe (2 Iphe 1:1-13)

¹ Sólomọnu bẹ luru nwatibe Fero, bu eze ndu Íjiputu; shi ẹge ono yẹle iya agbaa ndzụ. Yo duta nwatibe Fero ono bya edobe lẹ Mkpukpu Dévidi;

yọ nọdu l'ẹke ono jeye yọ kpụ-ghee ufu-eze iya; mę ụlo kę Ojejoje; mę ụpho-mkpuma, nọ-pheru Jerúsalemu mgburumgburu. ² Yọ buru l'ọchi-ẹja bę ndu Ízurelu shi egwojeru Ojejoje ẹja; kę l'ẹ ta kpụdua eze-ụlo Ojejoje teke ono. ³ Sólomọnu bę yeru Ojejoje obu; l'emekota iphe, bụ iphe nna iya; mbụ Dévidi tọru ọkpa iya. Ọ bụlephu l'o shi ejeje ọgwa iphe; l'akpọ ínsensu ọku l'ọchi-ẹja.

⁴ Eze, bụ Sólomọnu ejeshia ogwo ngweja lę Gíbiyọnu, bụ ishi ẹke aagwaję iphe. Iphe Sólomọnu gworu l'ẹke ono karikwaru unu ngweja-ukfuru labụ l'ụkporo ngweja-ukfuru iri. ⁵ Yo be l'enyashi; Ojejoje abyakfuta Sólomọnu lę nrọ lę Gíbiyọnu l'ẹke ono bya asụ iya: "T'o kfua iphe, ọ chọru tę ya nụ iya."

⁶ Sólomọnu asụ iya: "I koshiwaru l'i yeru nwozi ngu Dévidi, bụ nna iya obu nshinu; kę l'ọ bụ onye e gude ire iya ẹka; buru onye doberu ẹka ndoo; bụkwaruphu onye obu gụru iphoro l'ifu ngu. I yeru iya obu ono; yetaberu iya ẹya; k'ọphu ị nuru iya nwata nwoke, a-nọdu l'aba-eze iya ntanụ-a.

⁷ "Nggụbe Ojejoje, bụ Nchileke iya; nta-a b'i mewaru yebe nwozi ngu tę ya buru eze l'ọzori nna iya, bụ Dévidi; lę yebe nwata nshii, ẹ-ta madu ẹge ya e-shi eme iphe, gbaru iya nụ. ⁸ Yebe nwozi ngu bę nọwa yele ndu ono, ị fọtaru ono; mbụ ndu ono, dụ l'igwe; buru 'agụta agụta ono. ⁹ Ọo ya bụ t'ị nunu yebe nwozi ngu egomunggo, ya e-gude achị ndibe ngu; mę tę ya makahujeru iphe, dụ mma l'iphe, dụ eji. Ọ -dudu; ?bụ onye a-dụ ike ọchikota ndibe ngu-a, ha ẹge-a."

¹⁰ Iphe ono, Sólomõnu kfuru ono adu Ojejoje mma. ¹¹ Yo su Sólomõnu: “Keshinu o bu iphe i kfuru ndono; ti kfu ke ndzu ogologo; ti kfu t'a nu ngu eku; ti kfu te ndu ohogu ngu nwushihu; yo gbe bu-chiaru egomunggo, ii-gude achi l'uzo, vudo nhamunha bi suru t'a nu ngu; ¹² be ya emeru ngu iphe ono, i kfuru ono. Ya a-nu ngu mmamiphe; nu ngu egomunggo; k'ophu bu l'e to dudu onye aturu ngu nu, dujeru nu; to nwe onye aturu ngu nu, byaru bya adu nu. ¹³ Ya a-nukwa ngu phu iphe, e ti kfudu te ya nu ngu: Ya e-me ti nweru eku; bya emee t'a kwabeje ngu ugu; k'ophu bu l'e to dudu onye eze odo, a-turu ngu nu le ndzu ngu. ¹⁴ O -buru l'i tsoru uzo iya; l'eme iphe, ya toru okpa iya; me ekemu iya ege ono, nna ngu, bu Devidi meru ono; be ya e-me ti kaa nka.” ¹⁵ Sólomõnu etehu; bya amaru l'obu no be ya aru.

Yo latashia Jerúsalemu; je evudo l'ifu Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje gwoo ngweja-ukfuru; me ngweja ehua-gu. Yo metsua bya agbaaru ndu ozi iya l'ephe ha aji.

Sólomõnu kperu ikpe, du ehuka

¹⁶ O nweru unwanyi okpara labu, byaru bya evudo eze l'ifu. ¹⁷ Onye lanu asu: “Onye nwe mu nu; yele nwanyi-a be gba mgba buru l'ulo. O no teke ya zedaru. ¹⁸ A notsua abali eto; k'ophu ya zedaru; yebedua abya ezeda nk'iya. E to nwekwa onye odo, no l'ulo-a; gbahaa ephe ebo.

¹⁹ “Yo rua l'enyashi; yo woru nwatibe nk'iya zegbua. ²⁰ Yo be l'echi-abali teke yebe nwozi

ngu ekuwa mgbenya; yo gbeshi pata odzu nwatibe iya ono bya enyonyabe mu; kuta nwata nke mu je enyonyabe onwiya. ²¹ A lufuta l'utsu iya; mu egbeshi te mu chebe nwata mu era; yo buwaru nu odzu. Nchi abohulephu ohuma; mu abya atoo nwehu lee nwata ono enya; phua l'eta to budu nwata nke mu."

²² Nwanyi ophu aswo-lihu; su: "Waawa! Lo bu nwata ophu no ndzu bu nk'iya; ophu nwuhuru anwuhu aburu ke nwanyi ophu."

Nwanyi ophu asu: "Waawa! Le nwata ophu nwuhuru anwuhu bu nwa nke ngu; ophu no ndzu buru nwa nk'iya." Epe anodu eze l'ifu l'adzokashi iya ege ono.

²³ To du iya bu; eze asu: "Onye owaa suru: 'Lo nwata ophu, no ndzu bu nk'iya; ophu nwuhuru anwuhu aburu k'onye ophu.' Onye ophu asu: 'Waawa; l'obu nwa nke ngu nwuhuru anwuhu; nwa nke iya aburu ophu no ndzu.' "

²⁴ Eze asu: "T'e wotaru iya mma." A bya ewotaru iya mma ono. ²⁵ Yo su t'e bua nwata ophu no ndzu ebo; woru ibe lanu nu onye lanu; e woru ibe lanu nu onye ophu.

²⁶ Nwanyi ophu nwatibe nk'iya no ndzu ayekpeshihu; chia mkpu; su eze: "Byiko; onye nwe mu nu; kuta nwata ono, no ndzu ono kee nwanyi ophu; te b'e egbukwa iya egbugbu!"

Nwanyi ophunanu asu: "Le to nwedu onye enwe iya nu l'ephe ebo. T'e bua ya ru ebo!"

²⁷ Ya ndono; eze abya ebua okfu ono; su: "Te b'e egbukwa nwata ono. T'e kuru iya nu nwanyi k'odungu phu; lo ya bu nne, muru nwata ono."

28 Ndu Ízurelu l'èphe ha anùlephu ège eze gude kpee ikpe ono; tsùlahaa ya egvu; kẹ l'èphe maru l'ò bụ Nchileke bẹ nùru iya mmamiphe, o gude kpee ikpe ono nhamunha ège ono.

4

Ndu nweru òkwa l'òchichi Sólomonu

1 Ya ndono; eze, bụ Sólomonu aburu eze ndu Ízurelu l'èphe ha. 2 Owaa bụ ndu òkwa èphe ha nshinu l'òchichi iya:

Azariya Zadoku bụ onye achijeru Nchileke èja.

3 Elihorefu yèle Ahíja, bụ unwu Shisha bụ èphe ederu eze èkwò. Jehoshafatu Ahiludu bụ onye akwakòbeje iphe.

4 Benáya Jehoyada bụ onye ishi ndu soja. Zadoku; mẹ Abiyáta aburu ndu achijeru Nchileke èja.

5 Azariya Nétanu bụ yèbedua elekota ndu achì onu-ogo. Zabudu Nétanu aburu onye achijeru Nchileke èja; l'agbazikwaruphu eze ụzo.

6 Ahisha bụ onye ishi l'ufu-eze. Adoniramu Abuda aburu onye ishi ozi mkpọ-nyị-ènya.

Ndu ò-chì-òha; mẹ onu-ogo, èphe achìgbaa

7 Sólomonu bẹ nweru gòvano iri l'èbo, achì ndu Ízurelu l'èphe ha. Yò buru èphe ewotajeru

eze yẹle ndibe iya nri, ẹphe eri. Onye lanu ewotajeru iya nri l'ona lanu l'afa. ⁸ Ọwaa ẹpha ndu ọ-chi-ọha ono:

Nwatibe Họru bu ọ-chi-ọha ọnu-ogo ugvu Ífuremu.

⁹ Nwatibe Deka bu ọ-chi-ọha ndu Maakazu; ndu Shalubimu; ndu Bétu-Shẹmeshi; me ndu Elonu-Bétu-Hananu.

¹⁰ Nwatibe Hesedu bu ọ-chi-ọha ndu Arubotu. Soko; me alì Hefa l'ọ ha abukotaru nk'iya.

¹¹ Nwatibe Abinadabu, aha Tafatu alu nwatibe Sólomonu; buru ọ-chi-ọha ndu Naforu-Dọo.

¹² Bana Ahiludu bu ọ-chi-ọha ndu Ténaku; ndu Megido; me ndu Bétu-Shanu l'ẹphe ha. Mbụ ẹke ono, nọ-nyabe Zaretanu; nọdukwapu ẹ nsuda Jézerilu; tsube ẹ Betishanu je akpaa ẹ Ébẹlu-Mehola; je eswee Jokumeyamu ono.

¹³ Nwatibe Géba bu ọ-chi-ọha ndu Rámotu-Gíledu. Ẹke Jayi Manáse shi buru ẹ Gíledu l'ọ ha be bukota nk'iya; me ọnu-ogo Agọbu l'alì Báshanu; mbụ oke

ụkporo mkpụkpu ẹto ono,
 e gude ụpho-mkpuma
 kpụ-phetagbaa
 mgburumgburu; bya egude
 igodo ope tų-chia ọnu-ụzo iya atuchi ono.

14 Ahinadabu Ido bụ ọ-chị-ọha
 ndu Mahanayimu;

15 Ahimazu aburu ọ-chị-ọha
 ndu Náfutali. Yẹbedua alụ
 nwatibe Sólomọnu ọphu aha Basumatu.

16 Bana Hushayi bụ ọ-chị-ọha
 ndu Ásha; mę ndu Alọtu.

17 Jehoshafatu Paruwa bụ
 ọ-chị-ọha ndu Ísaka;

18 Shimeyi Ela aburu ọ-chị-ọha
 ndu Bénjaminu;

19 Géba Úri bụ ọ-chị-ọha ndu Gíledu. Ọ bụ ẹke
 ono; bę Sihọnu shi, shi bụru eze ndu Amọru; eze
 ndu Ogu; mę kę ndu Báshanu. Ọ bụ yẹbedua
 nwenkinyi iya shi bụru gọvano ndu Júda.

Iphe, ewotajeru Sólomọnu l'ujiku lanu

20 Ndu Júda; mę ndu Ízurelụ aha l'igwe l'ọbu
 eveve mgbogidi ẹnnyimu. Ẹphe shi nweru nri-
 eriri; nweru iphe angungu; ẹhu atso ẹphe.

21 Sólomọnu, bụ eze achia alị ono l'ọ ha shita
 lẹ Ẹnyimu Yufurétusu je akpaa l'alị Filisutayinu;
 je akpaa l'oke ẹphe lẹ ndu Íjiputu. Ndu alị ono
 iche iche shi nọdu Sólomọnu l'ẹka; l'atụ akirikọ
 anụ iya jeye l'oge nka-ezekuna nk'iya.

22 Iphe, e shi ewotajeru Sólomọnu l'ụboku
 bụ ụkporo ẹkpa witu l'ẹkpa witu iri, e tsuru
 etsutsu; ọwaa ụkporo ẹkpa witu ẹto, a kwọru

akwọkwọ; ²³ eswi iri, gbaru èbà; ụkporo eswi, akpa l'onwiya; ụkporo aturu ise; męwaru ele; mgbada; anyigo; mę ọku, phuru l'ęnya. ²⁴ Sólomọnu achia alị, nọkota l'uzo ęnyanwu-ariba ęnyimu Yufurétusu l'ọ ha; mękpọ ndu eze, bukota l'uzo ęnyanwu-ariba ęnyimu ono; mbụ shita lẹ Tifuzaję akpaa lẹ Gáza. To nwe ndu obutobu iya, ọgu dajęru ęphe l'iya.

²⁵ Teke Sólomọnu nọ ndzụ bę ndu Júda; mę ndu Ízurelu buru lẹ nchị-odoo; tsube lẹ Dánu je akpaa lẹ Besheba. Onyenọnu enweru mgbo vayinu; mę oshi figu nk'iya.

²⁶ Sólomọnu shi nweru ụkporo unu ụlo ise,* bụ ẹke oodobeje inya, l'akpuru iya ụgbo-inya iya; bya enweru ụkporo unu madzụ iri,† bụ ndu agbaru iya inya.

²⁷ Ọ bụ ndu ọ-chị-ọha ono shi ewotajęru eze, bụ Sólomọnu yele ndu ọnu nri nri. Onyenọnu bę ewotaję nk'iya l'ọnwa ọphu o ruberu iya. E to nwedu iphe, ęphe shi ekweje t'ọ kọo ya ụko.

²⁸ Ęge ono kwaphu bę ęphe shi ewotaję balị; mę ęswa witu, inya-ọgu; mę inya mmanu ọdo ataję bya edobe l'ẹke gbaru nụ. Onyenọnu shi ewotaję iphe, gbaru iya l'ewota.

Mmamiphe Sólomọnu

²⁹ Nchileke nuru Sólomọnu mmamiphe; bya emee t'iphe doje iya ęnya ọhuma. Ọ nụkwaru iya phụ egomunggo, dụ egvu. ³⁰ Sólomọnu bę mmamiphe iya kangokotaru mmamiphe kę ndu ụzo ęnyanwu-ahata l'ęphe ha; kangokwaaphu

* **4:26** 4:26 Iphe ọ bụ bụ 4,000. † **4:26** 4:26 Iphe ọ bụ bụ 12,000.

ke ndu Íjiputu l'ephe ha. ³¹ Mmamiphe iya be kangokotaru ke madzu l'ọ ha. Ọ ka ke Etanu, bu onye Zera; ka ke Hemanu; ka ke Kalukolu; me ke Dada, bu unwu Maholu. Epha Solomonu atuko iphe bu mbakeshi, no-pheru iya mgburumgburu dee kfuakafuka.

³² Etu etu, o nmashiru du unu etu esaa l'ukporo etu iri;† bya agua unu egvu labu l'ukporo egvu iri l'egvu ise. § ³³ O maru enya oshi; mbu tsube l'oshi sida Lebanonu je akpaa l'eswa isopu, efuje l'upho-mkpuma. O kwaphu ege ono b'ọ maru enya unwu anu jeye le ndu ophu awu l'epho; unwu enu; me k'ema.

³⁴ Ndu eze, achi eke, dugbaa iche iche le mgboko anua ke mmamiphe Solomonu; yetsua ndu e-je anuta okfu mmamiphe, shi iya l'onu.

5

Solomonu akwakobe k'okpu eze-ulo Ojejoje (2 Iphe 2:1-16)

¹ Hiram, bu eze ndu Taya be yele Dévidi shi eshi onya. Yo nulephu le Solomonu b'a wuwaru manu l'ishi t'ọ buru eze; nochia enya nna iya, bu Dévidi; yo zifu ndu ozi iya t'ephe byakfuta Solomonu. ² Solomonu l'onwiya abya eziphu Hiram ozi azu; su iya:

³ I mawaru le nna mu; mbu Dévidi ta kpuduru Ojejoje, bu Nchileke iya ulo; mkpata iya buru ogo ono, ndu ohogu iya shi eshije l'ekemeke etso iya ono; jeye; Ojejoje emee; ndu ohogu iya ono

† 4:32 4:32 Iphe o bu bu 3,000. § 4:32 4:32 Iphe o bu bu 1,005.

anọdukota iya lẹ mkpuli ọkpa. ⁴ Obenu lẹ nta-a bẹ Ojejoje, bụ Nchileke mu mewaru; nchị adu mu ndoo l'ekemeke ọbule; to nwe onye okfu nọru mu l'iya; to nwe iphe-ẹhuka, byakfutaru mu nụ. ⁵ Ọ bụ iya bụ mkpata iphe mu ari k'ọ kpuru Ojejoje, bụ Nchileke mu ọlo; ẹge ono o kfulu iya nna mu, bụ Dévidi; sụ: "L'oo nwatibe ngu, ya e-dobe t'ọ nọ-chia ọnya ngu l'aba-eze ngu ono a-kpuru iya ọlo ono."

⁶ Nta-a bukwa t'i zia ndu e-je egbuaru mu oshi sida Lébanonu. Ndu ozi mu; ẹphe lẹ ndu ozi ngu e-yekota ẹka l'ozu, nọ iya nụ. Mu a-kfua ngu-a ụgwo ozi ndu nke ngu; iphe, bụ iphe ị sukpeleruphu tẹ mu kfua; kẹ l'ị marua l'ẹ to nwedu ndu maru ọnya k'ogbu oshi l'ọbu ndu Sayidonu.

⁷ Hiramụ analẹphu ozi ono, Sólomonu ziru ono; ẹhu atsoo ya ọna nshinu. Yọ sụ: "T'ajaja buru kẹ Ojejoje ntanụ-a; mbụ onye ono, nuru Dévidi nwata, maru iphe ẹge-a t'ọ buru ishi ọha, ha nshinu!"

⁸ Hiramụ abya ezia Sólomonu; sụ iya:

"Ya nwaru ozi, i ziru iya. Ya e-mekotakpoo iphe, ị sụru tẹ ya mee lẹ kẹ oshi sida; mẹ l'oshi payinu ono. ⁹ Ndu ozi iya e-shi lẹ Lébanonu vua oshi ono vufuta l'onu eze ọnyimu. Ya e-sweshi iya esweshi gude iya kpoghata l'eze ọnyimu; je edobe l'ẹke, ị turu ẹka t'e dobe iya. Ọ bụ l'ẹke ono bẹ ee-dobe iya; unu abya evutawa iya ru. Iphe, dụ iya mma bụ t'ị nuje ndibe iya nri."

¹⁰ Ya ndono; Hiramụ anukota Sólomonu oshi sida; mẹ oshi payinu, mkpa iya duru iya l'ọ ha. ¹¹ Sólomonu l'anuje Hiramụ ụkporo unu

ẹkpa witu labu l'unu ẹkpa witu iri t'ọ buru nri ndibe iya; yeru ụkporo unu ite manu olivu labu l'unu ite iri. Manu ono bu manu, a kworu ẹka mee. Yo buru ẹge ono be Solomonu anuje iya Hiram afa-l'afa. ¹² Ojejoje anulephu Solomonu mmamiphe ẹge ono, o kweru iya ukwa iya ono. Solomonu yele Hiram adu le mma; bya agbaa ndzu.

Ndu ogbo-ozì Solomonu
(2 Iphe 2:17-18)

¹³ Eze, bu Solomonu abya afota ndu ogbo-ozì l'ali Izurelu l'ọ ha. Ndu ogbo-ozì ono be chikoru du ukporo unu unwoke eto l'unu unwoke iri l'ise.* ¹⁴ Yoo zifuje ephe ukporo unu unwoke l'unu unwoke ise ise l'onwa t'ephe je Lebanonu. Ephe -noo onwa lanu le Lebanonu; ephe abya anoo onwa labu l'ufu. Yo buru Adoniram bu onye ishi ozi mkpo-nyi-enya. ¹⁵ Solomonu nwekwaruphu ukporo unu madzu esato l'unu madzu iri l'ise,† bu ndu evuje iphe. Bya enweru ukporo unu madzu iri,‡ bu ndu anoduje agbakposhi mkpuma l'ali; ¹⁶ t'a gufukwa unu madzu esato l'ukporo madzu ise,§ bu ndu ishi, eleta enya l'ozì ono. ¹⁷ Eze abya atua ekemu t'ephe gbakposhia oke mkpuma, vu onu aswa kwatsushia ya t'e gude to okpa ulo ono. ¹⁸ To du iya bu; ndu l'emere Solomonu nka; ndu l'emere Hiram nka; me ndu Gebalu abya egbushia oshi kwakobe;

* **5:13** 5:13 Iphe o bu bu 30,000. † **5:15** 5:15 Iphe o bu bu 80,000. ‡ **5:15** 5:15 Iphe o bu bu 70,000. § **5:16** 5:16 Iphe o bu bu 3,300.

bya agbakpòshia mkpuma, ee-gude kpua ụlo ọno.

6

Sólomọnu akpu eze-ulo Nchileke (2 Iphe 3:1-14)

¹ Sólomọnu wataru ọkpụ eze-ulo Nchileke ono l'ọnwá Zifu, bú iya bú ọnwá k'ẹbo; l'afa k'ẹno k'ọp̄hu ọ wataru ọchi ndu Ízurelu; l'afa, kwe ndu Ízurelu ụnu afa l'ụkporo afa ẹno;* k'ọp̄hu ẹphe shi Íjiputu lufuta.

² Eze-ulo ono, eze, bú Sólomọnu kpuru Ojejoje ono be ogologo iya dụ ụkporo ntụ-ọkpa ẹno le ntụ-ọkpa iri;† uswe iya adu ụkporo ntụ-ọkpa le ntụ-ọkpa iri;‡ eli iya adu ụkporo ntụ-ọkpa labu le ntụ-ọkpa ise.§ ³ Nwulo, a kpuru; dukfube l'onu eze-ulo ono be ogologo iya dụ ụkporo ntụ-ọkpa le ntụ-ọkpa iri; yekoberu uswe eze-ulo ono l'onwiya. Uswe ke nwulo ono dụ ntụ-ọkpa iri l'ise.

⁴ Eze-ulo ono be windo, o yeru l'eli iya dugbaa werere werere. ⁵ O kpụ-phetaru eze-ulo ono; me ime Eke-du-nsọ mgburumgburu. Yọ kpua ya; yekota iya mkpura; yọ nodu l'ulo ono mgburumgburu. ⁶ Ulo-ali iya; be usa iya dụ ntụ-ọkpa esaa le mkpirikpi iya; usa iya k'echilabu adu ntụ-ọkpa tete; usa iya k'eto adu ntụ-ọkpa iri le mkpirikpi iya. A kpushiru mgbejà mgburumgburu l'azu eze-ulo ono. Yọ buru l'eli mgbeja ono

* **6:1** 6:1 Iphe ọ bú bú 488. † **6:2** 6:2 Iphe ọ bú bú 90 ft. ‡ **6:2** 6:2 Iphe ọ bú bú 9 ft. § **6:2** 6:2 Iphe ọ bú bú 45 ft.

b'a tukobegbaaru osweru; k'ophu bu l'osweru ono te gvufudu igbo-ulo eze-ulo ono.

⁷ Teke aakpu eze-ulo ono be mkpuma, e gude kpua ya buphu ophu a no l'eke, aagbaje mkpuma washia. Ophu o nweudu teke a nujeru oda ongu; m'o bu oda ogbu-nku; ophu a nubua oda igwe, e gudeje eme k'ulo teke aakpu iya.

⁸ Onu eke, eeshije abahu l'ogbodo-ulo ono k'ali be no laaru uzo ohuda eze-ulo ono. Yo nweru ubube ulo-eli eenyije nyiba le mkpo-kfu ulo ono k'echilabu; bya eshi le k'echilabu ono nyihu mkpo-kfu iya k'eto.

⁹ Solomonu akpu eze-ulo ono kpu-ghe. Yo gude oshi sida; me oshi sida, a washiru awashi ku-chia eli iya. ¹⁰ A kpushikwaruphu nwulo, du mkpo-kfu mkpo-kfu; yo du-kfutsuaru l'eze-ulo ono mgburumburu. Iphe, ephe dugbaa l'eli bu ntukpa esaa esaa le mkpirikpi iya. Yo buru oshi sida b'e gude gbakfube iya l'eze-ulo ono.

¹¹ Ojejoje abya ekfuru yeru Solomonu; su iya: ¹² "A -bya le k'eze-ulo-a, ikpu-wa; o -buru l'iitsoje iphe, ya toru okpa iya; l'edobe nsọ iya; edobekota ekemu iya l'o ha; l'eme iya ememe; be ya e-shi l'eka ngu mee te okfu ono, ya kfuru nna ngu ono; mbu Dévidi; ree. ¹³ Mbu le ya eburu l'eke ndu Izurelu bu; ya ta aha ndu nk'iya ono, bu ndu Izurelu."

Eememashi ime eze-ulo ono
(2 Iphe 3:8-14)

¹⁴ Ya ndono; Solomonu abya akpu eze-ulo ono kpu-ghe ya. ¹⁵ Yo gude oshi sida, a washiru awashi kwechishia igbo-ulo ime eze-ulo ono;

shita l'okpa-ali jeye l'eli iya eke a ku-chiru aku-chi. Yo buru oshi payinu b'o gude kwechishia ogbodo-ulo iya. ¹⁶ Yo gude oshi sida, a washiru awashi ku-buta eke du ukporo ntụ-okpa le ntụ-okpa iri l'ime ime eze-ulo ono gude meta mkpura, bu iya bu Eke-Kakota-odu-Nso. Eshi l'ogbodali iya kua ya oshi sida jeye l'eli iya. ¹⁷ Nwulo ophu no l'ifu Eke-Kakota-odu-Nso ono be ogologo iya du ukporo ntụ-okpa eto. ¹⁸ Ime eze-ulo ono be bu oshi sida b'e gude kwechishikota iya; k'ophu bu l'e to dudu mkpuma, e gude kpua ulo ono, nweru ophu a phuru l'enya le phuu. A pyishigbaa iphe, du l'obu otumu; me okoko, jawaru ajaja l'oshi sida ono.

¹⁹ O kpuru Eke-Kakota-odu-Nso ono dobe l'ime ime eze-ulo ono t'o buru eke ee-dobe Okpoko Ogba-ndzu Ojejoje. ²⁰ Eke-Kakota-odu-Nso l'ime ime ulo ono be du ntụ-okpa ukporo l'iri l'ogologo iya. Uswe iya du ukporo ntụ-okpa le ntụ-okpa iri; eli iya adu ukporo ntụ-okpa le ntụ-okpa iri. Yo gude mkpola-ododo, guru egugu kwechishia ya; gudekwaphu oshi sida mee enyangweja.

²¹ Solomonu egude okpobe mkpola-ododo kwechishikota ime eze-ulo ono l'o ha; bya esweshia gwogirigwo, e gude mkpola-ododo mee l'onu ime mkpura Eke-Kakota-odu-Nso ono; bya awua ya mkpola-ododo gude kwechia ya. ²² Eze-ulo ono l'o ha b'o kwechikotaru mkpola-ododo l'ime iya. Kwaphu ege ono b'o gude mkpola-ododo kwechia enyangweja ono, no le Eke-Kakota-odu-Nso ono.

²³ O gude oshi olivu meta cherobimu labu, eli iya dugbaa nkwo-eka iri l'ise kfuibe l'eke ono, kakota nsọ ono. ²⁴ Eba cherobimu ono nanu be du nkwo-eka esaa le mkpirikpi iya; nanu ophu adu nkwo-eka esaa le mkpirikpi iya. Shita l'ishishi nku ono owaa jeye l'ophu be du nkwo-eka iri l'ise. ²⁵ Cherobimu k'ebo dukwaphu nkwo-eka iri l'ise l'eli. Cherobimu ono ephe ebo be kakota enya-nhamunha; gbakota ugbugba lanu. ²⁶ Cherobimu ono nanu du nkwo-eka iri l'ise l'eli; yo buru ege ono be ophu dukwaphu. ²⁷ O gvubekotaru cherobimu ono l'ime eke ono, kakota nsọ l'eze-ulo ono. Akwa-eka ephe ajashikota ajashi. Akwa-eka ke cherobimu lanu; be no je adu-kfuru l'igbo-ulo ibe lanu; ke cherobimu ophu anoo je adu-kfuru l'igbo-ulo ibe iya ophu. Akwa-eka ephe ono abya adu-kfutsuaru ibe iya l'echi ulo ono. ²⁸ Yo buru mkpola-ododo b'o kweru l'eli cherobimu ono.

²⁹ O pyishiru cherobimu; pyishia nkfu; me igu oshi l'eli igbo-ulo ime ulo, du nsọ ono; mekpoo azu iya gbaa mgburumgburu. ³⁰ Oma eze-ulo ono b'o kwechishiru mkpola-ododo l'ime iya me azu iya. ³¹ L'onu-uzo Eke-Kakota-odu-Nso b'o yeru ibo, du nkwegba labu, e gude oshi olivu pyia. Okpa ibo ono ke imeli yele ke mgberemeke be chikoru nweru mgberemeke ise. ³² O pyishiru cherobimu; me nkfu; owaa okoko, jaru ajaja l'eli ibo labu ono, e gude oshi olivu pyia ono; bya ekwekota iya mkpola-ododo l'eli; woru mkpola-ododo ono wua l'eli cherobimu; me nkfu ono. ³³ O kwaphu ege ono b'o meru okpa ibo, nweru mgberemeke eno,

e gude oshi olivu mee; woru ye l'onu eze-ulo ono gēdegede. ³⁴ Yò bya egude oshi payinu pyia ibo ẹbo. Ibo ono agujeru dakobe ibe iya. ³⁵ Yò pyishikwaaphu cherobimu; mę nkfu; ọwaa okoko, jaru ajaja l'eli ibo ono; bya egude mkpola-ododo kwee l'eli iphe ono, ọ pyishiru l'ibo ono; mbu chibetsua ya echibe.

³⁶ Yò kputa ogbodu-ufu ye l'eze-ulo ono. Upho-mkpuma, e gude kpu-buta iya bę aatu-kobeje oshi sida lanu l'eli mkpuma, a kwatsuru akwatsu; doo ya mkpo-kfu ẹto.

³⁷ Ọ bu l'onwa Zivu l'afa, kwe Sólomonu afa ẹno; k'ophu ọ wataru achichi b'ọ toru ọkpa-ulo eze-ulo Nchileke ono. ³⁸ Ọ bu l'onwa Bulu, bu iya bu onwa k'esato; l'afa, kwe iya afa iri lẹ nanu; k'ophu ọ duberu buru eze b'ọ kpu-chiru ulo ono l'ọ ha l'ẹge e kfuru t'akpa ya. Yò buru afa ẹsaa bę Sólomonu gude kpa ulo ono.

7

Sólomonu akpu obu-eze iya

¹ Sólomonu gude afa iri l'eto kpa obu-eze iya kpu-ghe. ² Obu-eze ono b'o gude oshi sida, shi lẹ Ọswa Lébanonu kpa. Ogologo ulo ono du ukporo ntukpa ẹsaa lẹ ntukpa iri; uswe iya du ukporo ntukpa ẹto lẹ ntukpa iri l'ise; eli iya du ukporo ntukpa labu lẹ ntukpa ise. Obu-eze ono b'a kporu itso oshi sida giriri ọzo ẹno; bya eworu osweru oshi sida swee l'eli itso ono. ³ Yò buru oshi sida b'e gude kpuchia ya l'eli osweru ono, e swebegbaaru l'eli itso ono. Ọ du ukporo itso labu l'itso ise. Iphe, ọ du l'okpa

l'okpa aburu iri l'ise iri l'ise. ⁴ Windo, e yeru iya b'a kpuru giriri uto eto. E yeshiru windo obu; yo chegbatsua ifu. ⁵ Ibo, e yekotaru l'ulo ono; me windo, e yeshiru iya b'e meru okpa iya; yo nweru mgberemeke eno eno. Windo ono b'a kpuru giriri uto eto; yo chegbatsua ifu.

⁶ Yo bya akputa ulo ophu eekuje Ulo Itso. Ogologo iya du ukporo ntukpa eto le ntukpa iri l'ise; uswe iya adu ukporo ntukpa labu le ntukpa ise. O nweru nwulo ophu a kpuru dukfube l'onu eke eeshije abahu iya; bya ekpua ya iphe l'eli; yo buru itso ono gudekota iya.

⁷ Yo bya akputa Ogbodo-Ulo Aba-Eze, bu iya bu Ogbodo-Ulo Ikpe; mbu eke ononduje ekpe ikpe. Yo buru oshi sida b'e kweru iya shita l'ali iya jeye l'eli iya.

⁸ Ophu bu ulo ebubu Solomonu be no le nkulahu ufu ono, no l'uto ulo ikpe ono. Ulo ono b'e meru; yo gbaa ugbugba lanu. O kwaphu egbe ulo lanu ono b'o kpuru nyee ya; mbu nwatibe Fero, bu eze ndu Ijiputu phu, o lutaru phu.

⁹ Ulo ono l'o ha; shita l'eke a turu okpa iya jeye l'eli iya; mekwaphu shita l'azu iya jeye l'ogbodufu ono be bu mkpuma, vu oke onu-aswa b'e gude kpa ya. Mkpuma ono b'a gbakposhiru l'o ha; bya egude soya kwochashia ya: ifu l'azu.

¹⁰ Mkpuma, e gude tua okpa ulo ono be vugbaa oke onu-aswa bya ahagbaa nshinu nshinu. O nweru ndu ophu du nkwo-eka iri l'ise; nweru ndu ophu du nkwo-eka iri l'ebo. ¹¹ E gude

mkpuma, a washiru awashị, vugbaa oke ọnu-aswa; mę osweru oshi sida doo l'eli iya.

¹² A kpuru ụpho-mkpuma; gude gbaa eze ogbodufu ono mgburumgburu. Ụpho-mkpuma ono abụjeru; a -kpua mkpọ-kfu mkpuma ẹto; a tu-kobe iya osweru oshi sida lanu l'eli ẹge ono, e meru iya l'ụpho-mkpuma, e gude kpụ-pheta ufu eze-ulo Nchileke phụ; ọwaa nwulo ono, eeshije abahụ l'eze-ulo Nchileke ono.

Iphe, e doru l'eze-ulo Nchileke

(2 Iphe 3:15-17; 4:1-10)

¹³ Eze, bu Sólomonu abya ezia t'e je ekuaru iya Hiramụ lẹ Táya. ¹⁴ Hiramụ bu onye Táya, o doru ẹnya mbụ iphe k'ogude ope l'eme nka. Nna iya ta nọhedu; ọ bu lẹ yẹbedua bukwapu onye Táya, makwaruphu ogude ope l'eme nka. Nne Hiramụ bu onye Náfutali. Yọ bya kẹ Sólomonu bya arukota ọru, a suru iya t'ọ rua.

Itso, e meru l'ope

(2 Iphe 3:15-17)

¹⁵ Yọ bya egude ope kpua itso labu, dutsua ukporo ntụ-okpa lẹ ntụ-okpa ẹsaa l'eli; ọwaa ntụ-okpa iri l'ẹsato lẹ mgburumgburu iya. ¹⁶ O gudekwaphu ope, a dazeru adaze kputa nchị-itso labu, aa-tu-kobe l'eli itso ono. Nchị-itso ono l'ẹhu l'ẹhu bẹ iphe, ọ dukota l'eli bu ntụ-okpa ẹsaa ẹsaa lẹ mkpirikpi iya. ¹⁷ Yọ bya akpata iphe, du l'ọ bu ugbu; ọwaa iphe, du l'ọ bu gwogirigwo yetsua lẹ nchị-itso ono. Iphe, ọ dukota bu ẹsaa ẹsaa lẹ nchị-itso lanu. ¹⁸ B'ọ bya abya teke ono bya emeshia iphe, du l'ọbu akpuru utara-okumu; doo ya wiriri uzi labu l'eli

nchị-itso ono gude dophetsua iphe ono, a kparu akpakpa phụ mgburumgburu; gude memashia ya ememashi. ¹⁹ Nchị-itso ono, a tụ-koberu l'eli itso ono, a kpọberu l'ọnu nwụlo ono, eeshije abahụ l'eze-ụlo Nchileke ono b'ọ kpuru; yọ dụ l'ọbu nkashị-iyi. Yọ buru nkwo-ẹka ishingụ b'ọ dukota l'eli. ²⁰ Ọ bụ l'eli nchị-itso ono ẹphe ẹbo; mbụ l'ẹke ono, e meru; yọ gwọo agwọgwọ ono b'e doru iphe ono, dụ l'ọ bụ akpuru ụtara-okumu ono giriri ụzo labụ. Ishi itso ono l'ẹhu l'ẹhu b'e doru ụkporo akpuru ụtara-okumu iri iri gbaa mgburumgburu. ²¹ B'ọ bya akpọbe itso ono ẹphe ẹbo l'ifu nwụlo ono, eeshije abahụ l'eze-ụlo Nchileke ono. Itso ọphu ọ kpọberu l'ụzo ọhuda b'ọ guru Jakinu. Ọphu ọ kpọberu l'ụzo isheli b'ọ guru Bówazu. ²² Nchị-itso ono l'ọ ha b'e meru; yọ dutsua l'ọ bụ nkashị-iyi. Ọo ya bụ l'ọru k'itso agvụ.

*Iphe, e meru l'opu, eeyeje mini
(2 Iphe 4:2-5)*

²³ Tọ dụ iya bụ; Hiramụ abya adazee ope gude kpụta eze dūrongu mini, dụ mgburumgburu. Igburumọnu iya mgburumgburu dụ nkwo-ẹka iri l'ise. Eli iya dụ nkwo-ẹka ẹsaa lẹ mkpirikpi iya. Mgburumgburu iya adụ ụkporo nkwo-ẹka labụ lẹ nkwo-ẹka 'ise. ²⁴ Lẹ mkpuli igburumọnu iya b'a kpupyaberu iphe, dụ l'ọ bụ otumu iri iri l'ẹnya ntụ-ọkpa lanụ; woru iya kpọo giriri uzi labụ. E meru iya; yẹ l'eze dūrongu mini ono aragbabe aragbabe.

²⁵ Eze dūrongu mini ono b'a dọberu l'eli oke-eswi iri l'ẹbo, a kpuru l'ope. Oke-eswi ono

eto; gharu ifu l'uzo isheli; eto aghaa ifu l'uzo ɛnyanwu-ariba; eto aghaa ifu l'uzo ohuda; eto aghaa ifu l'uzo ɛnyanwu-ahata. Ephe l'ephe ha aghakota ikè l'ime. ²⁶ Eze durongu mini ono be igbi iya ha l'obu nkfukfumeka. Igburumonu iya b'o meru; yo du l'obu igburumonu okoro; mbu yo dulephu l'obu okoko ojinkfu. Mini, alaje iya be e-ru iphe, du l'o bu unu ukporo ovara l'ise.

²⁷ O gudekwaphu ope meta o-gba-kperekpere iri. O-gba-kperekpere ono l'ehu l'ehu dukota ntukpa ishingu ishingu l'ogologo; du ntukpa ishingu l'uswe. Eli iya du ntukpa eno le mkpirikpi iya. ²⁸ Owaa ege o gude mee o-gba-kperekpere ono: O meru iya; yo nweru mgberemeku eno. Yo gude ope, du gbarara-gbarara swebushia ya eswebushi l'echi iya. ²⁹ L'eli iphe ono, o swebushiru eswebushi l'echi iya ono b'o kpuru agu; kpa oke-eswi; me cherobimu dobegbaa. Yo bya egude ongu tsua ope jeye yo du l'obu iphe, a kparu akpakpa; woru iya hebe l'eli agu ono; me oke-eswi ono; hebekwa iya phu le mkpuli iya. ³⁰ O-gba-kperekpere ono nwetsuaru okpa eno l'ehu l'ehu, e meru l'ope; bya enweru iphe, emeje te okpa iya ono wephe ewephe, bukwaphu ope b'e gude mee ya. O gude ope meta iphe, aasubeje eze efere le mgberemeku iya ephe eno; bya akpaa iphe akpakpa; gude memashia ya ememashi. ³¹ L'eli o-gba-kperekpere ono b'a kpo-furu uzo; bya eyephee ya iphe mgburumburu l'uzo ono. Eke ono, a kpo-furu iya ono be ogvurogvu iya du nkwo-eka lanu le mkpirikpi iya. Uzo ono be gbaru mgburumburu du l'o bu iphe, a doberu

iya adobe le mkpuli. Onu iya yele iphe ono, e yeru iya le mkpuli ono chiko du nkwo-eka labu le mkpirikpi iya. A pyishiru iphe, du iche iche gude gbakota eke ono, a kpofuru iya uzo ono mgburumburu. A kuru o-gba-kperekpere ono; yo nweru mgberemeku eno, e ta kudu iya mgburumburu. ³² E meru okpa iya ephe eno ye le mkpuli iphe ono, e gude kua o-gba-kperekpere ono. Iphe ono, emeje; t'okpa iya ewephe ewephe ono b'e meru; yo likfutsuaru elikfuru l'o-gba-kperekpere ono. Okpa iya nanu be du nkwo-eka labu le mkpirikpi iya. ³³ Okpa iya ono b'e meru; yo du l'obu okpa ugbo-inya. Yo buru ope b'a dazeru adaze gude meta iphe ono, emeje t'okpa iya ewephe ewephe ono; me igburumonu okpa iya; me nggara iya; me iphe, aagajeru nggara supoku ye.

³⁴ O-gba-kperekpere ono nwekotaru iphe, adobeje iphe uzo eno eno. Iphe ono be nokota nanu nanu le mgberemeku iya. Iphe ono b'e meru yele o-gba-kperekpere ono achiko likfugbaaru. ³⁵ L'eli o-gba-kperekpere ono b'e yeru iphe, du mgburumburu, du uzi eto l'ime nkere-eno nkwo-eka lanu l'eli. Iphe ono, aadobeje iphe ono; owaa iphe, e gude kua o-gba-kperekpere ono b'e meru; yo likfukotaru l'eli iya ono. ³⁶ Yo bya apyishia cherobimu; me agu; me nkfu l'eli iphe ono, aadobeje iphe ono; pyishikwaa ya phu l'eli iphe ono, e gude kua o-gba-kperekpere ono; mbu l'eke ta dudu iphe no-chiru iya nu; bya akpaa iphe-akpakpa l'eli iya gude memaa ya emema. ³⁷ Ono bu ege o meru o-gba-kperekpere iri ono ndono. O meru iya; yo buru

iphe lanu; hakoṭa ẹn̄ya-nhamunha; gbaṭoṭa ụgbugba lanu.

³⁸ Yò bya egude ope mee eze efere iri. Ophu nanu bẹ anatajẹ ukporo ovara mini ugbo iri lẹ nanu l'ovara iri. Efere ono l'ẹhu l'ẹhu bẹ dukota nkwo-ẹka ishingū ishingū l'usa iya. Efere ono bẹ aa-dobetsua nanu nanu l'o-gba-kperekpere ono ephe iri. ³⁹ O kfuṭeru o-gba-kperekpere ono ise l'uzo ẹka-utara eze-ulo Nchileke ono; bya akfuṭe ise l'uzo ẹka-ibyita iya. Ẹke o doṭeru eze durongu mini phu bu l'ẹka-utara eze-ulo ono; laaru uzo ẹn̄yanwu-ahata l'ibiyi k'uzo ohuda. ⁴⁰ Iphe odo, Hiramū kpuṭuaru bu ite; me eze ago; owaa eze efere.

*Iphe, Hiramū kpuṣhiru doo l'eze-ulo Nchileke
(2 Iphe 4:11-22)*

To du iya bu; Hiramū atuko ozi ono, oojeru eze, bu Solomonu l'eze-ulo Nchileke ono ru; yo gvū.

Owaa bu iphe, o kpuṣhiru l'eze-ulo Nchileke ono:

⁴¹ Itso labu; owaa nchi-itso labu, gworu agwogwo; b'a tu-kobetsuaru l'eli itso labu ono; me iphe-akpakpa labu, o kparu gude memashia labu ono, gbaru yororo ono;

⁴² me unu iphe ono, dukota l'obu akpuru utara-okumu, o dopheru iphe, a kparu akpakpa ono. O doru iya giriri uzi labu lẹ nchi-itso ono,

- gbaru yororo ono;
 mbu l'eli itso ono;
 43 me ọ-gba-kperekpere iri;
 ọwaa eze efere iri ono,
 a ọbetsuaru iya l'eli ono;
 44 me eze ọrongu mini;
 me oke-eswi iri l'ẹbo,
 a ọberu eze ọrongu mini ono l'eli;
 45 me ite; me eze ago; ọwaa efere.

Iphemiphe, Hiram meshikotaru eze, bu Sólomonu l'eze-ulo Nchileke ono be bu ope, egbu nwijnwii b'o gude mekota iya. ⁴⁶ Eze be ziru t'a dazee ope ono gude kpushia iphe ono le phorokoto ali Jodanu; mbu ali Ura, no le mgbaku Sukotu; Zaretanu. ⁴⁷ Sólomonu ta tudu era iphe ono atutu; ke l'o panukaru l'igwe. Era ope ono b'e ta madu ege o ha.

- ⁴⁸ Sólomonu mekotakwaruphu
 ngwa, no l'eze-ulo Nchileke
 ono, bu iya bu:
 Enya-ngweja, e gude
 mkpola-ododo mee;
 teburu, e gude
 mkpola-ododo mee,
 eedobeje buredi,
 du nsọ l'ifu Ojejoje;
 49 me iphe, eegvubeje urọku,
 e gude okpobe
 mkpola-ododo mee.
 Ise b'o doberu l'eka-utara;
 dobe ise ophu l'eka-ibyita l'ifu
 Eke-Kakota-odu-Nsọ ono;
 me iphe, du l'o bu okoko,

e gude mkpọla-ododo mee;
 mẹ urọku, e gude
 mkpọla-ododo mee;
 mẽ iphe, eegudeje
 akpapyabẹ iphe,
 e gude mkpọla-ododo mee;
⁵⁰ mẽ omogo; mẽ iphe,
 aswoje òwúú urọku;
 mẽ eze efere; mẽ ago,
 e gude ọkpobe
 mkpọla-ododo mee;
 mẽ iphe, aagujeru ọku ye;
 mẽ ẹnya ọkpa-ibo ọnu,
 ada Eke-Kakọta-ọdu-Nsọ
 yẹle ẹnya ọkpa-ibo eze-ọlo ono l'onwiya,
 e gude mkpọla-ododo mee.

⁵¹ Yọ buru iya bụ l'ozi, eze, bụ Sólomọnu eje l'eze-ọlo Nchileke agvụ. Yọ bya ewobatakota iphemiphe ọbule ono, Dévidi, bụ nna iya doberu nsọ ono; bya egworu iya dobe l'ẹke eedobeje ẹku l'eze-ọlo Nchileke ono; mbụ mkpọla-ọcha; mẽ mkpọla-ododo; mẽ ivu, dụ iche iche.

8

Aapabata Okpoko Ọgba-ndzụ l'eze-ọlo Nchileke

(2 Iphe 5:2—6:2)

¹ Tọ bụ iya bụ; Sólomọnu abya ekukoo ndu bụ ọgurennya ndu Ízurelu; mbụ ndu bụ ishi l'ikfu l'ikfu; mẽ ndu bụ ishi l'ẹnya-ufu ndu Ízurelu; t'ẹphe byakfuta iya lẹ Jerúsalemu; k'ọphu ẹphe a-pafuta Okpoko Ọgba-ndzụ Ojejoje lẹ Ugvu

Záyõnu, bụ iya bụ Mkpukpu Dévidi. ² Yo rua l'õnwa Etanimu, bụ iya bụ õnwa k'ẽsaa teke ẽphe agbaję aji; unwoke Ízurelu l'ẽphe ha abya edzua Sólomõnu l'ifu.

³ Ndu bụ õgurennya ndu Ízurelu l'ẽphe ha edzua; ndu achijeru Nchileke ęja abya apata Okpoko Ogbandzụ ono. ⁴ Ẹphe apata Okpoko Ogbandzụ Ojejoje; pata Ulo-Ẹkwà Ndzuko; gwotakota iphe, e doberu nsõ l'ime iya. Yõ bõru ndu achijeru Nchileke ęja; mę ndu Lívayi bę vutaru iya nũ. ⁵ Eze, bụ Sólomõnu; mę igweligwe ndu Ízurelu, ẽphe l'iya dzuru l'ẹke ono anõdu l'ifu Okpoko Ogbandzụ ono; l'egbushi aturu; mę eswi. Iphe, ẽphe gbushiru mbụ anũ abũru 'agũta agũta.

⁶ Ya ndono; ndu ono, achijeru Nchileke ęja ono apata Okpoko Ogbandzụ Ojejoje ono je edobe l'ẹke dũ nsũ, e metaru iya l'ime mkpura eze-ulo ono, bụ iya bụ Eke-Kakõta-õdu-Nsõ; woru iya dobe lę mkpuli ẹbà cherobimu. ⁷ Cherobimu ono bę sakatsũaru ẹbà l'eli ẹke ono, Okpoko Ogbandzụ ono nõ ono; shi ęge ono gbobuta Okpoko ono; mę oshi, eegudeje apa iya. ⁸ Oshi ono bę dũtabe ogologo; k'õphu bụ l'eeshije lę Ẹke-dũ-Nsõ ono, nõ l'ifu Ẹke-Kakõta-õdu-Nsõ ele ishishi iya ęge o tsefutaru. Olee te shijekwanu l'ẹke õdophua ya. Ẹphe nõkwa-a l'ẹke ono byeye ntanũ. ⁹ Ẹ tõ nwekwa iphe, nõ lę Okpoko ono; gbahaa mkpuma labũ ono, dũ balibali, Mõsisu yeru iya l'ugvu Hõrebu l'ẹke ono, Ojejoje yęle ndu Ízurelu nõ gbaa ndzụ l'ẽphe shi Íjiputu lufuta ono.

Odu-biribiri Ojejoje
(2 Iphe 5:11-14)

¹⁰ Ndu achijeru Nchileke eja eshilephu le Ekedu Nso ono lufuta; urukpu abya eji eze-ulo Nchileke ono. ¹¹ Urukpu ono emee; k'ophu ndu achijeru Nchileke eja ta duhedu ike jee ozi, ephe eje; ke l'odu-biribiri Ojejoje byaru bya eji eze-ulo Ojejoje ono.

Okfu, Sólomonu kfulu
(2 Iphe 6:3-11)

¹² To du iya bu; Sólomonu asu: "Ojejoje suru l'o bo urukpu, gbahuru ke tsukiribangu be ya eburu. ¹³ Nta-a be ya kpwaru ngu eze-ulo, ha nshinu, bu eke ii-buru jeye le tutu yoyo."

Okfu, Sólomonu kfulu

¹⁴ Le teke ono, ndu Izurelu dzukoberu l'eke ono be Sólomonu ghachiru ephe ifu; goru ephe onu; ¹⁵ su:

"T'ajaja buru ke Ojejoje, bu Nchileke ke Izurelu; mbu onye ono, gude onu iya kwee Dévidi, bu nna mu ukwa; bya egudewa eka iya medzua ukwa ono. Ke l'o kfulu; su: ¹⁶ 'Eshinu mboku ono, ya dufutaru ndu nk'iya; mbu ndu Izurelu le Ijiputu ono b'e to nwedu mkpukpu, ya fofutaru l'ikfu Izurelu l'o ha, bu eke aa-kpuru iya t'epha iya nodukwanu l'eke ono. Ole ya fotarú Dévidi t'o chije ndu ke yebe Nchileke, bu ndu Izurelu.'

¹⁷ "Nna mu, bu Dévidi b'o shikpoo vua evuvu te ya kpwaru Ojejoje, bu Nchileke ke ndu Izurelu eze-ulo. ¹⁸ Obenu le Ojejoje suru nna mu, bu

Dévidi: ‘Keshinu ophu i vu iya l'obu t'ì kpuaru iya eze-ulo b'ò dukwa-a mma l'ò nò ngu l'obu. ¹⁹ Obu l'è to budo nggubedua bẹ a-kpu ulo obu. Onye a-kpu iya nù bu nwata ngu kẹ nwoke, bu onye ophu shi ngu l'èhu. O bu yẹbedua a-kpuru iya eze-ulo ono.’

²⁰ “Nta-a bẹ Ojejoje medzuakwaru ukwa ono, o kweru ono; kele mu lufutawaru bya anochia enya nna mu, bu Dévidi; noduwa l'abaeze ndu Ízurelu ege ono, Ojejoje kweru ukwa iya ono. Nta-a bẹ mu kpwaru eze-ulo Ojejoje, bu Nchileke kẹ Ízurelu ono. ²¹ L'eze-ulo ono bẹ mu metawaru eke Okpoko Ogba-ndzu nọ; mbu okpoko ono, e yeru ogba-ndzu ono, Ojejoje yele nna ayi phe gbaru teke ono, o dufutaru ephe le Íjiputu ono.”

*Sólomonu ekfu anu Ojejoje
(2 Iphe 6:12-42)*

²² Tọ du iya bu; Sólomonu evudo l'ifu enyanngweja Ojejoje; l'ifu edzudzu oha ndu Ízurelu ono; chilia eka iya labu imeli; ²³ kfulahaa nu Ojejoje; su:

“Nggube Ojejoje, bu Nchileke kẹ ndu Ízurelu! E to nwedu Nchileke odo, du l'ò bu nggubedua l'imigwe; me l'eliphe; mbu nggube onye edobeje ogba-ndzu, ngu le ndibe ngu gbaru; l'ekoshije l'i yeru ndu ozi ngu obu; mbu ndu ono, gude obu ephe l'ò ha etso uzo ngu ono. ²⁴ Nggube onye ono, medzuru ukwa, i kweru nwozi ngu ono, bu nna mu Dévidi. I gude onu ngu kwee ya

ụkwa; bya egude ẹka ngu medzua ya ẹge-wa ọ
 ọdu ntanu-a.

²⁵ “Nggube Ojejoje, bu Nchileke ke Ịzurelu; nta-a bu kwa t'i medzufua ụkwa ono, i kweru nwozi ngu ono, bu nna mu Dévidi; mbu ono, i kweru iya; su: 'L'e to nwedu iphe, bya e-me t'unwu iya no-buhu l'aba-eze ndu Ịzurelu; m'ọ buru-a l'unwu ngu obu be a-kwaberu onwephe enya; l'etso ọzo ngu; ẹge ono, nggubedua tsoru iya ono.' ²⁶ Nta-a; Nchileke ke Ịzurelu; t'okfu ono, i kfuru yeru nwozi ngu, bu nna mu Dévidi ono rekwa.

²⁷ “Olobu; Nchileke; ?oo-bughe le mgboko-a ọo. Igwe; mbu igwe ophu kakota l'eli te dzudu ngu anodu; ?bu-chia eze-ulo owaa, mu kpuru owaa e-dzu ngu. ²⁸ Obu; nunua ekfukfu, nwozi ngu ekfu anu ngu; me aroro, ooro ngu. Nggube Ojejoje, bu Nchileke mu; ngabenu nchi le mkpu, nwozi ngu echiku ngu; me ekfukfu, o no l'ifu ngu l'ekfu anu ngu ntanu-a. ²⁹ Mbu; t'enya ngu rujenua l'eze-ulo-wa eswe me l'enyashi. Mbu eke-wa i suru l'ii-buru-wa; k'ophu bu teke mube nwozi ngu gharu ifu l'eze-ulo-wa kfuru nu ngu; nggu angaberu mu nchi. ³⁰ Ngabejenuru nwozi ngu; me ndibe ngu, bu ndu Ịzurelu nchi teke ephe gharu ifu l'eke-wa ekfu anu ngu. Shikwa l'imigwe, bu eke i bu ebubu nua ya. Teke i nuru iya; nggu aguaru ephe nvu l'ejo iphe, ephe meru.

³¹ “O -buru l'o nweru onye mesweru ibe iya; eele enya t'onye obu ria nte; o -buru l'onye obu byaru l'enya-ngweja ngu, no l'eze-ulo-wa; ria nte obu; ³² shikwa l'imigwe nua ya; nggu emee

iphe, gbaru ngu nū. Kpee ndu ozi ngu ono ikpe l'onwongu. Onye ọphu ikpe nmaru; nggu anma iya ikpe; tū-kobe iya iphe, o metaru l'ishi. Onye ọphu iswi dū mma; nggu ahaaru iya enge; meeru iya iphe, gbaru iya nū lẹ k'o dobe-ẹka-ndo iya.

³³ “Ọ -būru lẹ ndu ọhogu mekputaru ndibe ngu, bụ ndu Ízurelu; ke l'ẹphe mesweru ngu; ẹphe -bya aghaa umere lakfuta ngu; bya ekulaha ẹpha ngu; nọdu l'eze-ulo-wa kfuru nū ngu; rọo ngu; ³⁴ byiko; shikwa l'imigwe nua ya; nggu aguaru ndibe ngu ono, bụ ndu Ízurelu nvu l'ẹjo iphe ọbu. Ngggu eduphuta ẹphe azu l'alị ono, i nuru nna ẹphe ono.

³⁵ “Teke ọbu l'igwe buru mini; mini -chibuhu; ke l'ẹphe meru ẹjo iphe; ẹphe -byakwanu bya aghaa ifu l'uzo ẹke-wa kfuru nū ngu; kulaha ẹpha ngu; bya agbakuta ẹjo iphe ẹphe ono azu; ke l'i mewaru; ẹphe ejee iphe-ẹhuka; ³⁶ shikwa l'imigwe nua ya; nggu aguaru ndu ozi ngu ono, bụ ndu Ízurelu nvu lẹ k'ẹjo iphe ono. Ngggu akpoziaru ẹphe uzo, vudo nhamunha, ẹphe a-nọdu etso. Ngggu emee tẹ mini chia l'alị ono, i nuru ndibe ngu t'ọ buru ọkè-iphe ẹphe ono.

³⁷ “Ọ -būru lọo ẹjo-ẹgu byaru l'alị-a; mẹ ọbu ẹjo iphe-ememe; m'ọ -bū iphe, atagbu nri, a kọru l'okfu; m'ọ bụ ọphu emeje t'ọ tsua evu; m'ọ bụ igube; m'ọ bụ ntaka, atakashije iphe; m'ọ bụ l'ọo ọhogu ẹphe byaru bya ekepheta ẹphe lẹ mkpukpu, nọ l'alị ẹphe; mbu; m'o -ruhuru; ọ buru ẹjo iphe-ẹhuka; m'ọ bụ iphe-ememe, dū iduagha bẹ byaru nū; ³⁸ o -nwekpooru onye machiru ẹka iya l'uzo ulo-wa kfuru nū ngu;

m'ò bụ l'ò bụ ndibe ngu, bụ ndu Ízurelu l'ò ha bẹ kfuru nù ngu nù; bya arọo ngu; kẹ l'ò bụ l'onyenonu maru ẹge iphe-ẹhuka ono atsu-be iya l'ẹhu; ³⁹ shikwa l'imigwe, bụ ẹke ono, i bu ebubu nua iya. Gukwaaru ẹphe nvu; mee iphe, gbaru ngu nù; nggu emeeru onyenonu l'ẹge iphe, o meru gbaru; eshinu ọphu i maru obu onyemonye ọbule. Kẹ l'ò bụ nggubedua kpau bẹ maru obu unwu eliphe l'ẹphe ha; ⁴⁰ k'ọphu ẹphe a-nodu atsu ngu egvu mboku-mboku; jeye teke ẹphe a-nọ-bebe l'alị-a, i nuru nna ayi phe-wa.

⁴¹ “A bya l'onye ọhodo; ẹ-ta budu onye Ízurelu, bụ ndibe ngu; mbu onye, gude k'ẹpha ngu shi l'ẹke teru ẹnya bya; ⁴² kele ndiphe bẹ a-nua k'ẹpha ngu ono, ha nshinu ono; mẹ k'ike ngu; mẹ k'iphe, dụ biribiri, inoduje emeebe. Teke onye ọbu byaru bya aghaa ifu l'eze-ulo-wa; kfuru nù ngu; ⁴³ shikwa l'imigwe, bụ ẹke ono, i bu ebubu ono; nua ya; nggu emeeru onye ọhodo ono iphemiphe ọbule, o gude araku ngu; k'ọphu ndu mgboko l'ẹphe ha a-maru ẹpha ngu; shi ẹge ono l'atsụ ngu egvu ẹge ndibe ngu, bụ ndu Ízurelu atsu ngu. Ẹphe amakwaruphu l'eze-ulo-a, mu kpuru ngu-wa bẹ bụ ẹpha ngu b'e gude kpua ya.

⁴⁴ “Ọ -buru lẹ ndu nke ngu jeru je etso ndu ọhogu ẹphe ọgu l'ẹke bụ ẹke i ziru ẹphe; ẹphe -chebewa ifu lẹ mkpukpu-wa, i ọtaru-a; mẹ l'eze-ulo-a, mu kpuru ngu-a kfuru nù nggube Ojejoje; ⁴⁵ nọdukwa l'imigwe nua ekfukfu, ẹphe kfuru nù ngu; mẹ aroro ono, ẹphe roru ngu ono; gbaaru ẹphe mkpu.

⁴⁶ “Teke ọbu l'ọbu ẹjo iphe bẹ ẹphe meru ngu; ke l'ẹ to nwedu onye ẹ-te emejedu ẹjo iphe; ẹhu -ghulaha ha ngu eghughu; nggu eworu ẹphe ye ndu ọhogu l'ẹka; k'ọphu bu ẹ ndu ọhogu kpuru ẹphe ẹ ndzu lasha ali ẹphe l'ẹke teru ẹnya; me ọbu ẹke du ntse; ⁴⁷ ẹphe -nọdu l'ali ono, a kpuru ẹphe ẹ ndzu laa ono; izimana ala ẹphe azu; ẹphe anọdu l'ali ndu ono, kpuru ẹphe ẹ ndzu ono ro ngu: ‘L'ẹphe mewaru ẹjo iphe; mewa iphe, ẹ-te evudo nhamunha; mewa akpamara.’ ⁴⁸ O -buru l'ẹphe no l'ali ndu ọhogu ẹphe ono, kpuru ẹphe ẹ ndzu ono gude obu ẹphe l'ọ ha; me ndzu ẹphe l'ọ ha lakfuta ngu ọdo; ghaa ifu l'ali-wa, bu ali, i nuru nna ẹphe-wa; mbu ẹ mkpukpu-a, i ọtaru-a; me l'eze-ulo-a, mu kpuru ngu-a; ⁴⁹ shikwa l'imigwe, bu ẹke ono i bu ebubu ono; nua ekfukfu, ẹphe kfuru nu ngu; me aroro, ẹphe roru ngu ono; gbaaru ẹphe mkpu. ⁵⁰ Guaru ndibe ngu ono, meru ngu ẹjo iphe ono nvu. Guaru ẹphe nvu l'emeswe ono, ẹphe mesweru ngu ono. Nggu emee te ndu ono, lutaru ẹphe l'ogu ono phujeru ẹphe imiko; ⁵¹ ke l'ẹphe bu ndibe ngu; bya aburu okè-iphe ngu ono, i dufutaru ẹ Ijiputu; mbu l'ẹjo ọ-tata-kfukfu oku ono, a-daze iphe-igwe ono.

⁵² “T'ẹnya dunu ngu l'iphe, nwozi ngu arọ ngu; me iphe, ndibe ngu ono, bu ndu Izurelu arọ ngu; ngabejenuru ẹphe nchi teke bu teke ẹphe rakuru ngu; ⁵³ ke l'ẹphe bu ndu i wofutaru dobe iche l'iphe bu mbakeshi, nokota ẹ mgboko-a; t'ẹphe buru okè-iphe ngu; mbu ẹge ono, i shi l'onu nwozi ngu, bu Mosisu kfu ya teke ono, nggube

Ọkaribe-Kakọta-Nụ, bụ Ojejoje dufutaru nna ayi phẹ lẹ Íjiputu ono.”

⁵⁴ Ya ndono; Sólomọnu ekfugetsulephu nụ Ojejoje; rọkọta iya iphemiphe ọbule ono; bya eshi l'ẹnya-ngweja Ojejoje ono, o shi byishi ikpere; chilia ẹka labụ imeli ono gbeshi. ⁵⁵ Yọ bya evudo; wolia olu ewoli; gọoru edzudzu ọha ndu Ízurelụ ono l'ẹphe ha ọnu; sụ:

⁵⁶ “T'ajaja bụru kẹ Ojejoje, bụ onye ono, meru tẹ ndu Ízurelụ tuta ume; ẹge, o kweru ụkwa iya ono. Iphe, bụ ụkwa ono, o shi l'ẹka nwozi iya, bụ Mosisu kwee ono te nwedu m'ọo nanụ, laru kẹ mmanu. ⁵⁷ Tẹ Ojejoje, bụ Nchileke ayi swiru ayi eswiru; ẹge ono, o swiru nna ayi phẹ ono. T'ẹ b'ọ pakwaru ayi haa; ọphu ọ gwọbekwa ayi. ⁵⁸ T'ọ mekwaa t'ayi kpọru obu ayi yeru iya; tsoje ụzo iya l'ọ ha; meje ekemu iya; mẹ iphe, ọ tọru ọkpa iya t'e meje; mẹ ome-l'alị iya, bụ iya bụ iphe, ọ kfuru nna ayi phẹ. ⁵⁹ T'ekfukfu ọwaa, mu nọ l'ifu Ojejoje kfuru nụ iya-a nọdukwa nggube Ojejoje, bụ Nchileke ayi ntse: eswe l'ẹnyashi; k'ọphu ọo-gbajeru nwozi iya; mẹ ndibe iya, bụ ndu Ízurelụ mkpu lẹ mkpa mbọku-mbọku; ⁶⁰ k'ọphu ndu mgboko l'ẹphe ha a-ma l'ọ bụ Ojejoje bụ Nchileke; l'ẹ to nwehedu Nchileke ọdo, nọnu. ⁶¹ Unu wotakota obu unu l'ọ ha ye l'ẹke Ojejoje, bụ Nchileke nọ. Unu etsoje iphe, ọ tọru ọkpa iya; meje iphe, ekemu iya kfuru; ẹge-a ọ dụ ntanụ-a.”

*Eeye eze-ulo ono l'ẹka Ojejoje
(2 Iphe 7:4-10)*

⁶² Tọ dọ iya bụ; eze yẹle ndu Ízurelu l'ẹphe ha, bụ ndu yẹle iya nọ eworu ngweja gwoo l'ifu Ojejoje. ⁶³ Anụ, Sólomonu gburu gude chiru Ojejoje ẹja ẹhu-agụ bẹ dọ; ụkporo unu eswi labụ l'unu eswi iri l'ise; mę ụkporo unu aturu l'aturu iri l'ise. Eze yẹle ndu Ízurelu l'ẹphe ha atugba woru eze-ulo ono ye Ojejoje l'ẹka.

⁶⁴ O kwaphụ mbọku ono bẹ eze yeru Nchileke ogbodufu eze-ulo ono l'ẹka; nọdu iya gwoo ngweja-ukfuru; ngweja-nri; mę ngweja ẹba anụ, e gude gwoo ngweja ẹhu-agụ. Kẹ l'ẹnya-ngweja ono, e gude ope mee, nọ l'ifu Ojejoje ono hanụka nwanshị; k'ọphu bụ lẹ ngweja-ukfuru ono; mę ngweja-nri ono; mę k'ẹba anụ, e gude chia ẹja ẹhu-agụ ono taa lakotadu iya.

⁶⁵ Ya ndono; Sólomonu; mę ndu Ízurelu ono, ẹphe l'iya nọ l'ẹke ono l'ẹphe ha; mę l'igwe ọha, shi lẹ Lebo-Hámatu; je akpaa lẹ nggele Íjiputu atuko nọdu teke ono gbaa aji ono. Ẹphe nọ l'ifu Ojejoje, bụ Nchileke ayi gbaa aji ono abali ẹsaa; bya agbakwase iya abali ẹsaa ọdo; bụ iya bụ abali iri l'ẹno. ⁶⁶ Yo be lẹ mbọku k'ẹsato iya; yọ sụ t'ẹphe laa. Ẹphe ekele eze; gude ẹhu-otso-ena k'iphe-oma, Ojejoje meshiru nwozi iya, bụ Dévidi; mę ndibe iya, bụ ndu Ízurelu; wụkahu; onyenonu alashia nk'iya.

9

Ojejoje eyeru Sólomonu onu (2 Iphe 7:11-22)

¹ Sólomonu akpu-getsua eze-ulo Nchileke; mę ufu-eze; bya emekota iphemiphe ọbule, ọ tọberu

k'ememe; ² Ojejoje abyakfuta iya k'ugbo ẹbo ẹge ono, ọ byakfutahawaru iya ẹ Gíbiyọnu phụ; ³ bya asụ iya:

“Ya nụwaru ekfukfu, i k'furu nụ iya; mę iphe, ị rọru iya. Ya dobewaru eze-ụlo-wa, ị kpuru-a nsọ; bya emewa iya t'ọ bụru ẹke ẹpha iya a-nọdu l'ere ire jeye ẹ gbururu. Ẹnya iya; mę obu iya a-đuje l'ẹke ono tekenteke.

⁴ “A bya ẹ nggụbedua; ọ -bụru l'ii-gude obu, gụru iphoro; mę ome iphe, vudo nhamunha l'etso iya ẹge ono, Dévidi, bụ nna ngu tsoru iya; l'eme iphe, ya tọru l'ekemu; l'edobe iphe, ya tọru ọkpa iya; mę iphe, ya sụru t'e meje; ⁵ bę ya e-me t'aba-eze ngu ẹ Ízurelu nguru anguru gbururu jeyewaru; ẹge ono, ya kweru iya nna ngu, bụ Dévidi l'ụkwa teke ono, ya sụru iya: ‘L'ẹ to nwedu iphe, e-me t'unwu ngu nọ-buhu l'aba-eze ndu Ízurelu anọ-buhu.’

⁶ “Ọle; ọ -bụru l'a nonyaaru; nggụbedua; m'ọ bụ unwu ngu tee tsohe iya; unu t'emehe ekemu iya; mę iphe, ya tọru unu ọkpa iya; je awatachia ọgwa nte; l'abaru iya ẹja; ⁷ bę ya e-wofukwa Ízurelu l'alị ono, ya nuru ẹphe ono; mịa ẹnya l'eze-ulo ono, ya doberu nsọ t'ẹpha iya deje udo ono. Ízurelu aburu ndu, ndu ọdo e-gude anma l'ẹjo ẹtu; bụkwaruphu ndu ee-gude eme iphe ọchi. ⁸ Eze-ulo-a, ha ẹge-a a-buru onye esweta iya nụ; ishi anyia ya ẹkpa-oyi; yoo kpọyia ukuvu; sụ: ‘?Bụ ngunu meru iphe Ojejoje meru alị-a yele eze-ulo-a ẹge-a?’ ⁹ Teke ono; ndiphe asụ: ‘Mkpata iya bụ l'ẹphe haru Ojejoje, bụ Nchileke ẹphe; mbụ onye ono, dufutaru nna

ephe l'ali Íjiputu; gbe bya akporu obu ephe yeru agwa; gwalahaa ya; l'abaru iya eja. O bu iya meru iphe Ojejoje wokfutaru ephe ejo iphe-ehuka-wa.' ”

Iphe odo, Sólomonu meshiru
(2 Iphe 8:1-18)

¹⁰ Iphe o nataru Sólomonu bu ukporo afa t'o gude kpu-chia ulo labu ono, bu iya bu eze-ulo Nchileke yeke ulo-eze. ¹¹ Eze, bu Sólomonu eshi le Gálili guta ukporo mkpukpu nu Hiram, bu eze ndu Táya; ke oshi sida; oshi payinu; me mkpola-ododo ono, o nukotaru iya ono. ¹² Hiram eshi le Táya bya te ya bya aphu mkpukpu ono, Sólomonu nushiru iya ono; to du iya mma. ¹³ Yo ji Sólomonu; su iya: “?Bu egbe mkpukpu ngunu bi nushiru iya ege-a?” Yo woru mkpukpu ono gube ali Kabulu.* E kulahaa ya Kabulu byeye ntau. ¹⁴ Iphe, Hiram nuhawaru eze bu ukporo ekpa mkpola-ododo ishing.

¹⁵ Owaa bu iphe, ndu ozi mkpo-nyi-enya ono, eze Sólomonu fotaru ono rufutaru; mbu ndu ono, o fotaru t'ephe kpu eze-ulo Nchileke; yeru ulo nk'iya; me upho-mkpuma Jerúsalemu; agburanyi upho-mkpuma ono; ke mkpukpu Házo; ke Megido; me ke mkpukpu Géza. ¹⁶ Fero, bu eze ndu Íjiputu eje ogu le Géza je aluta iya; tufu iya l'oku; bya egbushia ndu Kénanu, bu ephe bu le mkpukpu ono; bya eworu iya nu nwatibe iya ke nwanyi ono,

* **9:13** 9:13 Iphe “Kabulu” bu bu 'o-ga-le-mkpa.

Sólomonu luru ono; t'ọ buru iphe, o gude dua ya ọlo. ¹⁷ Ya ndono; Sólomonu abya akpukwaa Géza; kpukwakwaaphu Bétu-Horonu, nọ l'uzo ndohali; ¹⁸ me Belatu; me Tadumo ono, nọ l'echi-egu ali Júda. ¹⁹ Ọ kpushikwaruphu mkpukpu, ọokwakobeje iphe; ndu ọphu eedobeje ugbo-inya iya; me ndu ọphu ndu agbaru iya inya anọduje. Sólomonu akpua iphemiphe ọbule, du iya te ya kpua le Jerúsalemu; me l'ali ugvu Lébanonu; mekpọ l'ali-eze iya l'ọ ha.

²⁰ A bya le ndu ọphu phoduru nu le ndu Amoru; ndu Hetu; ndu Pérezu; ndu Hevu; ndu Jebusu; mbu ndu onanu, e-ta budu ndu Ízurelu ono, ²¹ bu eri ndu ono, phoduru nu l'ali ono; mbu ndu ọphu ndu Ízurelu te gbushidu be Sólomonu meru t'ephe buru ohu; l'eje ozi mkpọ-nyi-nya byeye ntanu. ²² Ndu ke Ízurelu te nwekwa onye ọphu Sólomonu meru ohu. Epehedua b'o meru ndu soja iya; ndu ishi l'ozi iya; ndu ishi ndu soja iya; ndu ishi ugbo-inya iya; me ndu agbaru iya inya. ²³ Ọ bu l'ephe; be Sólomonu fọtaru un madzu l'ukporo umadzu esaa l'umadzu iri, a-buru ishi l'iphe, Sólomonu gude l'eka eme; l'achikobe ndu ozi ono.

²⁴ Ọ bu le nwatibe Fero phu shitsua le Mkpukpu Dévidi bya eburu l'ulo ono, Sólomonu kpuru iya ono; be Sólomonu kpuru agburanyi upho-mkpuma mkpukpu ono.

²⁵ Ugbo eto l'afa be Sólomonu egwoje ngweja-ukfuru; me ngweja ehu-agu l'anya-ngweja ono, ọ kpuru Ojejeje ono. Ọ nọdujekwa iya phu kpo

ínsensu oku yekobe iya l'ifu Ojejoje; shi ege ono medzukota iphe, eemeje l'eze-ulo Nchileke.

²⁶ Eze, bu Sólomonu kpushikwaruphu ugbo-mini dobe le Ezeyonu-Géba, no-nyabe Élatu l'ali ndu Édomu l'iku Eze Enyimu Uswe. ²⁷ Hiram eye ndu nk'iya, bu ndu akpoje ugbo-mini, mahawaru eze enyimu ono ohuma; t'ephe tsoru ndu ke Sólomonu meje k'ugbo ono. ²⁸ Ephe egude ugbo jee Ofi; shi l'eke ono wolataru Sólomonu unu ekpa mkpola-ododo l'ekpa mkpola-ododo ukporo.

10

Eze-nwanyi ndu Sheba akpakfuta Sólomonu (2 Iphe 9:1-12)

¹ Eze-nwanyi ndu Sheba abya anua ege epha Sólomonu ede kfukakfuka; me ege yele Ojejoje gude nodu. Nwanyi ono egude aji, shihuru ike byatashia ya adata. ² O gude ndu ije l'igwe bya Jerúsalemu; chiru inya-ivu, vugbaa manu, eshi kwekwekwe; bya egude igweligwe mkpola-ododo; me mkpuma, vugbaa oke aswa. Yo ruta bya achiko iphemiphe obule, no iya l'obu kfukotaru Sólomonu. ³ Sólomonu eyekotaru iya onu l'aji, o jiru iya lo ha. E to nwedu aji, o jiru eze, kpuru iya eka l'enya ke t'e b'o yeru iya eya onu. ⁴ Eze-nwanyi Sheba ono aphu egbe mmamiphe, Sólomonu nweru; me ufu-eze iya; ⁵ phu egbe nri, oorije; udu oshi, ndu ozi iya adugajeru anodu; ege ndu ozi iya gude eje ozi; egbe uwe, ephe yegbaaru l'ehu; ndu etsujeru iya

onu lẹ mee; me ngweja-ukfuru, achije l'eze-ulo Nchileke; yo tufu iya ehu.

⁶ Yo su eze: "L'ako, ya nuru l'ali iya; l'iphe i meshiru; me ke mmamiphe ngu bukotakwa oswi-okfu. ⁷ Obule ya te shikwa kweta l'ako ono bu oswi-okfu; jeye nta-a, ya byaru bya egude enya iya phu iya-a. Mbụ l'e te kekwa iya ebo kooru iya. Mmamiphe ngu; me iphe, i nweru be kakwa ege a turu onu iya. ⁸ O bulephu le ndibe ngu be iphe kweru; kwekwaruphu ndu ozi ngu, bu ndu anoduje ngu l'ifu tekenteke l'anu okfu mmamiphe, shi l'onu! ⁹ T'ajaja buru ke Ojejoje, bu Nchileke ngu, bu onye ono, i du mma t'o dobe ngu l'aba-eze ndu Izurelu ono. Mkpata iya aburu le Ojejoje yeru ndu Izurelu obu, 'agvu agvu; meru iphe o meru ngu eze ephe; k'ophu ji-nodu ekpe ikpe; l'eme iphe vudo nhamunha."

¹⁰ Eze-nwanyi ono abya eworu ukporo eka mkpola-ododo ishingụ nu eze; bya anu iya manu, du egvu, eshi kwekwekwe; me mkpuma, vugbaa oke aswa. Manu, eze-nwanyi ndu Sheba ono nuru eze, bu Solomonu be hatabe nshinu; k'ophu bu l'e to nwedu manu, a nujeru iya habe ege ono.

¹¹ Ugbo-mini Hiramụ eshi Ofi vulata mkpola-ododo; me oshi alumugu, du egvu; me mkpuma, vugbaa oke aswa. ¹² O bu l'oshi alumugu ono; be eze gude meshia itso ye l'eze-ulo Nchileke; me l'ulo ufu-eze; gudekwa iya phu mee une; me ogumogu, ndu egvu egudeje agu egvu. Oshi alumugu, ha ege ono b'e ta evulatabudua; ophu 'a phubua udu iya odo jeye ntanu.

¹³ Eze, bu Sólomõnu anụkota eze-nwanyi ndu Sheba iphe, bu iphe, du iya mma, o sụru t'ọ nu iya; a gụfukwa ẹbyee, o sahawaru ẹka asasa kwaarụ iya. E metsua; eze-nwanyi ono alashia alị ẹphe yẹle ndu ozi iya.

Ẹku Sólomõnu
(2 Iphe 1:13-17; 9:13-28)

¹⁴ Mkpọla-ododo, abyajẹru Sólomõnu afa l'afa be ẹra iya aduje unu ẹkpa mkpọla-ododo l'ụkporo ẹkpa mkpọla-ododo iri l'ẹto l'ẹkpa ishingu; ¹⁵ a gụfukwa iphe, eshije l'ẹka ndu ngho; me l'ẹka ndu agba ikike ngho; me ophu eshije l'ẹka ndu eze ndu Arẹbiya; me l'ẹka ndu govano alị ono.

¹⁶ Eze, bu Sólomõnu gude mkpọla-ododo, e tsuru etsutsu meta iphe, eegudeje egbobuta onwonye, hagbaa nshinu. O metaru iya ụkporo iri. Mkpọla-ododo, laru le nanu iya aduje unu ẹkpa mkpọla-ododo lanu l'ụkporo ẹkpa mkpọla-ododo iri. ¹⁷ Yo gudekwaphu mkpọla-ododo, e tsusaru etsusa meta iphe ono, eegudeje egbobuta onwonye ono ke nshii, du ụkporo iri l'ise. Mkpọla-ododo, laru le nanu be e-ru ẹkpa mkpọla-ododo lanu l'ugvu iya. Eke eze doberu iya bu l'ulo ono, e gude oshi, shi le Oswa Lébanonu kpua ono.

¹⁸ O kwaphu ege ono be eze gude eze-enyi meta aba-eze, ha nshinu; bya ekwekota iya okpobe mkpọla-ododo l'eli. ¹⁹ Eke eeshije l'enyikobe aba-eze ono be nweru ntu-okpa ishingu. Azu iya b'e meru; yo gwọo mgburumgburu. A kpuru agu dobetsua l'ẹke aatukobeje

ęka ęphe ębo. ²⁰ A kpuru agu iri l'ębo dobetsua l'eli ntụ-ọkpa ishingu ono. A kpuru iya; yọ nọdutsua l'ishi ishi ntụ-ọkpa ishingu ono. Ғ to nwedu aba-eze ọdo, e mejewaru ęge ono l'alị-eze ọdo. ²¹ Iphe, eze egudeje angu iphe bu mkpọla-ododo b'e gude mekota iya. Ivu, nọkota l'ulo ono, e gude oshi, shi lę Ọswa Lébanonu kpua ono bu ọkpobe mkpọla-ododo b'e gude meshia ya. Ғ to nwedu iphe ono, m'ọo nanu ọphu e meru lę mkpọla-ọcha; kę l'ę to nwedu iphe, a guberu mkpọla-ọcha l'oge kę Sólomonu.

²² Eze nweshiru ugbo-mini, eegude a gbaru iya ngho;* mę ugbo-mini kę Hiram. Iphe, bu afa ęto, sweru esweswe bę ugbo-mini ono alaję; vulata mkpọla-ododo; mkpọla-ọcha; eze-enyi; adaka; mę enwe.

²³ Yọ buru eze, bu Sólomonu bę kakọta onweru ęku; buru iya kakọta ọmaru mmamiphe l'iphe, bu ndu eze ndu mgboko l'ęphe ha. ²⁴ Ndiphe mgburumgburu l'eshije mba, du iche l'iche l'abya t'ęphe nua okfu mmamiphe, Nchileke nuru Sólomonu. ²⁵ Afa l'afa bę ọobuje: onye -byadę; yo guderu iya iphe; mbu iphe, e meru lę mkpọla-ọcha; ọphu e meru lę mkpọla-ododo; uwe-nlọkpuru; ngwa-ọgu; manu, eshi kwękwękwe; inya; męwaru inya-mulu. Iphe, aanuję ahaję nu nshinu.

²⁶ Sólomonu abya akuberu onwiya ugbo-inya; mę ndu agbaaru iya inya. O nweru unu ugbo-inya ęto l'ukporo inya iri;† bya enweru ukporo

* **10:22** 10:22 L'okfu Hibur; b'e ku iya ugbo-mini Tashishi; kę l'ọ bugbaa eze ugbo-mini, evu ngwa-aswa ndu ikeke-ngho.

† **10:26** 10:26 Iphe ọ bu bu 1,400.

unu madzu l'unu madzu iri, bu ndu agbaru iya inya.‡ O nweru ndu ophu yebe eze doberu le mkpukpu, eedobeje ugbo-inya; dobe ndu ophu le Jerúsalemu swibe onwiya. ²⁷ Eze be meru mkpola-ocha; yo ji Jerúsalemu; bya emee oshi sida; yo dzuru ekemeke obule ege oshi sikamo, chikoru ali okpa-ugvu enyanwu-ariba dzuru. ²⁸ O bu le Ijiputu; me Kuwe b'e shi ejeje onmaru Sólomonu inya. Yo buru ndu agbaru iya ngho shi anmatajeru iya inya obu. ²⁹ Iphe, ephe shi egudeje azuta ugbo-inya lanu le Ijiputu bu unu ekpa mkpola-ocha lanu l'ukporo ekpa mkpola-ocha iri; legudeje ukporo ekpa mkpola-ocha esaa le mkpola-ocha iri nmaa inya lanu. Ndu ngho eze ono shikwaphu evujejeru ndu eze ndu Hetu; me ndu eze ke ndu Áramu iphe.

11

Sólomonu agharu Nchileke azu

¹ Ya ndono; Sólomonu abya eyeeru unwanyi ohodo obu; je alushia unwanyi Móabu; unwanyi Amonu; unwanyi Édomu; unwanyi Sayidonu; me unwanyi Hetu; yekoberu nwatibe Fero phu, ooluhawa phu. ² Unwanyi ono shikota l'oha ono, Ojejoje nmaru ndu Ízurelu okwa; su: "T'ephe l'ephe ba alugbakwa nwanyi; ke l'ephe e-mekwa t'unu kporu obu unu yeru agwa ephe." Obule Sólomonu gbe bya eyeshiaru ephe obu ike. ³ Unyomu iya du unu unwanyi l'ukporo unwanyi ugbo iri l'ise.* Ndu ono l'ephe ha bukota

‡ **10:26** 10:26 Iphe o bu le bu 12,000. * **11:3** 11:3 Iphe o bu bu 700.

unwada eze. B'ọ bya enweru ukporo unwanyi ugbo iri l'ise,[†] bu nnufu iya phe. Unwanyi ono emee; obu iya alufu l'eke Ojejoje no. ⁴ Solumonu akahudelphu; unyomu iya phe emee ya; yo kporu obu ye l'agwa. Obu iya ta nohe l'eke Ojejoje, bu Nchileke iya no ege ono, obu nna iya, bu Dévidi shi nodu ono. ⁵ Solumonu agwalahaa Ashera, bu agwa ndu Sayidonu; me Mólèku, bu ejo agwa ndu Amonu. ⁶ Yo buru iya bu le Solumonu emee ejo iphe l'enya Ojejoje; k'ophu e to gudehedu obu iya l'ọ ha l'etso Ojejoje ege nna iya, bu Dévidi tsoru.

⁷ L'ugvu uzo enyanwu-ahata Jerúsalemu be Solumonu kpuru eke aagwaje Kemoshu, bu ejo agwa ndu Móabu; me Mólèku, bu ejo agwa ndu Amonu. ⁸ O kwaphu ege ono b'ọ kpushiru unyomu iya phe ono, shigbaa ohodo ono eke ephe a-noduje akpo insensu oku; gude l'agwa ephe.

⁹ Ehu eghulahaa Ojejoje eghughu l'eke Solumonu no; ke l'obu iya lufuwaru l'eke yebe Ojejoje, bu Nchileke ke Izurelu no; mbu onye ono, byakfutaru iya ugbo labu ono. ¹⁰ Ojejoje tuhawaru Solumonu ekemu; su iya t'e b'o tsokwa agwa. Obenu l'ọ jikaru odobe iphe, Ojejoje turu iya ekemu iya. ¹¹ To du iya bu; Ojejoje asu Solumonu: "Keshinu ophu i meru iphe, du ege-a; mbu ophu e ti dobedu ogba-ndzu iya; me iphe, ya toru okpa iya; mbu iphe ono, ya turu ngu ekemu iya ono; be ya a-nafu ngu ali-eze ono; woru iya ye nwozi ngu l'eka. ¹² Ole ya e-

[†] 11:3 11:3 Iphe o bu bu 300.

gude okfu ẹka nna ngu, bu Dévidi; haa ya anafu nta-a, i no ndzu-a. Ya a-nafu iya nwatibe ngu ke nwoke l'eka. ¹³ Obule ya taa a-nafu-kotakwa ali-eze ono l'o ha. Ya e-gude okfu ehu nwozi iya, bu Dévidi; me ke Jerúsalemu, bu eke ono, ya fotaru ono; woru ikfu lanu nu nwatibe ngu ke nwoke."

Ndu ohogu Sólomonu

¹⁴ To du iya bu; Ojejoje abya edobe Hadadu, bu onye Edomu t'o buru onye okfu Sólomonu. Hadadu shi l'eri eze ndu Edomu. ¹⁵ Teke Dévidi yele ndu Edomu luru ogu; be Jóabu, bu onye ishi ndu soja iya jeru oli ndu, e gbushiru l'ogu ono; je achiko unwoke Edomu l'ephe ha gbushigee. ¹⁶ Jóabu be yele ndu Izurelu noru onwa ishingu l'eka ono; ephe egbushikota unwoke ndu Edomu l'ephe ha. ¹⁷ Obule Hadadu be nweru ndu Edomu, shi ejeru nna iya ozi, o tsoru gbalaa; lashia Ijiputu. Teke ono be Hadadu bukwadu nwata. ¹⁸ Ephe shi le Midiya; lufuta le Paranu; le Paranu chita unwoke; ephe l'ephe ayiru lashia Ijiputu; ephe ejekfu Fero, bu iya bu eze ndu Ijiputu. Yo nu Hadadu ulo; nu iya ali; bya anu iya nri.

¹⁹ Hadadu atuba Fero l'enya nshinu; k'ophu bu le Fero keru iya nwunne nyee ya; mbu nwunne eze-nwanyi ono, bu Tapenesu. ²⁰ Nwunne Tapenesu ono abya amutaru iya nwata nwoke, o guru Genubatu. Tapenesu, bu eze-nwanyi ehee nwata ono; hefuta iya l'ufu-eze. Genubatu yele unwu Fero achiko vua.

21 Hadadu anọdu lẹ Íjiputu nua lẹ Dévidi nwuhuwaru; Jóabu, bụ onye ishi ndu soja anwuhukwaphu; yọ sụ Fero: “T’ọ haa ya tẹ ya tųgbua la alị iya.”

22 Fero aji iya: “?Bụ ngunu bẹ ụko iya duru ngu l’ẹke ya nọ, meru iphe iicho t’i la alị ngu?”

Hadadu asụ iya: “T’ọ haa ya rụ tẹ ya la.”

23 Nchileke abya edobefua onye ọdo, aza Rezonu Eliyada; t’ọ bụru onye okfu Sólomonu. Rezonu bẹ gbafujeru lẹ ke nnajiufu iya, bụ Hadadéza, bụ eze ndu Zóba. 24 Ọ bụ lẹ Dévidi gbushiru ndu soja ndu Zóba bẹ Rezonu chikoberu ndu, ọ chikoberu; mee t’ephẹ kwefuru ndu ishi, achinu ikè. Yọ bụru iya bụ onye ishi ephe. Ephe atųgbua jeshia Damásukosu ẹke ephe chiru iya eze ndu Damásukosu. 25 L’oge ke Sólomonu gbaa mgburumgburu bẹ Rezonu bẹ meleruphu onwiya onye okfu ndu Ízurelu. Ọ bụ ejo-oshi, Hadadu shi nọduru ndu Ízurelu bẹ Rezonu tsoru. Yọ bụru eze ndu Áramu; ndu Ízurelu adụ ya ashị.

Jeróbuwamu ekwefuru Sólomonu ikè

26 Jeróbuwamu Nébatu awatakwaphu okwefuru Sólomonu ikè. O shi tsoru lẹ ndu ozi Sólomonu. Jeróbuwamu bụ onye Zereda l’ikfu Ífuremu. Nne iya bụ Zeruwa, nji iya tufuru atufu. 27 Ọwaa ẹge o shi kwefuru Sólomonu ikè: Sólomonu bẹ kpuru agburanyi upho-mkpuma, e gude kpụ-pheta Mkpukpu Dévidi, bụ nna iya; bya akpụ-chishia ẹke gbaru ọru l’upho-mkpuma, e gude kpụ-pheta Mkpukpu Dévidi, bụ nna iya. 28 Jeróbuwamu shi bụru nwoke, ike

dụ. Sólomõnu abya aphua lẹ nwata okoro ono bu onye ejeshi ozi ike; yo mee ya onye ishi ndu ogbo ozi ụlo Józefu l'ọ ha.

²⁹ Yo be ujiku lanụ; Jeróbuwamu eshi Jerúsalemu jeshia iphe; yele Ahija, bu onye nk-fuchiru Nchileke, shi mkpukpu Sháyilo edzuda l'esu-uzo. Ahíja yeru uwe ophungu. Yọ buru ephe ẹbo ono nọ nwẹke-ephe lẹ mgbegu ono. ³⁰ Ya ndono; Ahija eye ẹka l'uwe ophungu ono, o ye ono; zijaa ya uzi iri l'ẹbo; ³¹ sụ Jeróbuwamu: "T'o wota mpekala uwe ono iri; kele Ojejoje, bu Nchileke ke Ízurelu sụru: 'Lẹ ya abyawa onafu Sólomõnu alì-eze ono l'ẹka; nụ ngu ikfu iri. ³² Ọle ya e-gude okfu ẹhu nwozi iya, bu Dévidi; mẹ l'okfu ẹhu Jerúsalemu, bu mkpukpu, ya fọtaru l'ikfu ndu Ízurelu l'ọ ha; haaru iya ikfu lanụ kpụ. ³³ Mkpata iya aburu l'ephe haru yẹbedua; balahaaru Ashera, bu agwa ndu Sayidonu eja; Kemoshu, bu agwa ndu Móabu; mẹ Mólẹku, bu agwa ndu Amõnu; jịka lẹ ya te etsodu uzo yẹbe Ojejoje; meje iphe, vudo nhamunha l'anya iya; mẹ iphe, ya tọru ọkpa iya; mẹ ome-l'alì iya; ẹge ono, nna iya, bu Dévidi meru ono.

³⁴ " 'Ọle agha; ya taa nafu-kotakwa iya alì-eze ono l'ọ ha l'ẹka. Ya e-gude ke nwozi iya, bu Dévidi, bu onye ya fọtaru; bya aburu onye doberu iphe, ekemu iya kfuru; mẹ iphe, ya tọru ọkpa iya; haa ya t'ọ buru onye ishi jeye teke ọo-nọ-bebe. ³⁵ Obenu lẹ ya a-nafu nwatibe iya nwoke alì-eze ono; shi l'ime iya wota ikfu iri nụ ngu. ³⁶ Nwatibe Dévidi bẹ ya a-nụ ikfu lanụ;

k'ophu nwozi iya; mbụ Dévidi e-nweru onye a-ndu achị lẹ Jerúsalemu, bụ mkpụkpu, ya fọtaru dobe epha iya. ³⁷ Nggụbedua l'onwongu bẹ mu e-me t'ị bụru eze ndu Ízurelu mgburumgburu; chia eke dụ ngu mma. ³⁸ O -bụru l'ì-ngaberu iya nchị l'iphemiphe ọbule, ya tūru ngu ekemu iya; l'etso ụzo iya; l'eme iphe, vudo nhamunha l'enya iya; mbụ etso iphe, ya tōru ọkpa iya; mẹ ekemu iya; ege-a nwozi iya, bụ Dévidi meru-a; bẹ ya e-swiru ngu eswiru; mee t'alì-eze ngu nduwaru jeyeru l'ọbu kẹ Dévidi. Ya e-woru alì Ízurelu nùkota ngu; ³⁹ gude k'iphe ono, meru nù ono hùà unwu Dévidi àhùhù. Ọle àhùhù ono bẹ ta anọkwa gburu jeye.' "

⁴⁰ Ya ndono; Sólomonu achọkashilaha ụzo, ya e-shi gbua Jeróbuwamu. Jeróbuwamu agbalaa lashia Íjiputu; lakfushia Shishaku, bụ eze ndu Íjiputu. Yọ nduwaru lẹ Íjiputu jeye Sólomonu anwuhu.

Anwuhu Sólomonu (2 Iphe 9:29-31)

⁴¹ Iphe ọdo, meeberu nù l'oge kẹ Sólomonu; mẹ iphemiphe ọbule, o meshiru; mẹ kẹ mmamiphe iya; b'e dekotaru l'ekwo-akọ, e deshiru iphe, Sólomonu meru. ⁴² Sólomonu nọru lẹ Jerúsalemu bụru eze ndu Ízurelu ụkporo afa labụ. ⁴³ Yọ nwuhu lakfushia nna iya pẹ. E lia ya lẹ Mkpụkpu Dévidi, bụ nna iya. Nwatibe iya, bụ Réhobuwamu aburu eze; nọ-chia ẹ nya iya.

12

Ndu Ízurelu ekwefuru Réhobuwamu íkè (2 Iphe 10:1-19)

¹ Tọ dọ iya bụ; Réhobuwamu atụgbua jeshia Shékemu; kele ndu Ízurelu l'ọ ha wụwaru jeshia ẹke ono t'ẹphe mee ya eze. ² Teke ono bẹ Jeróbuwamu Nébatu nọkwaduru ọ Ịjiputu, bụ ẹke ono, ọ gbaru laa teke ono, ọ gbalaru Sólomọnu ono. Yọ nọdu ọ Ịjiputu ono nwa ya; latashia. ³ Ya ndono; e zia t'e je ekua ya. Jeróbuwamu yẹle ndu Ízurelu bya awụ-kfu Réhobuwamu je asụ iya: ⁴ “Lẹ nna ngu boru ẹphe ivu-ẹra. Nta-a bụ t'i menua t'ozì mkpọ-nyinya ono, nna ngu shi kpabẹ ẹphe ono; mẹ ivu ono, o boru ẹphe ono ka nwa nphe. Teke ono; ẹphe ejelahaaru ngu ozi.”

⁵ Réhobuwamu asụ ẹphe: “T'ẹphe laa je anọ abalì ẹto; ẹphe adaphu azụ.” Ẹphe awụkashihu.

⁶ Tọ dọ iya bụ; eze, bụ Réhobuwamu eje akpata ndu bụ ọgurennya ono, shi ejeru nna iya, bụ Sólomọnu ozi teke ọ nọ ndzụ ono ishi. Yọ jì ẹphe: “?Nanụ ẹge unu sụru tẹ ya yeeru ndu-a ọnu?”

⁷ Ẹphe asụ iya: “Ọ -bụru l'ìi-bụru nwozi ndu-a ntanụ; mbụ jeeru ẹphe ozi; yeeru ẹphe ọnu ọhuma; bẹ ẹphe a-bụkwaru ndu ozi ngu gburu jeye ọ gburu.”

⁸ Obenu ọ Réhobuwamu jìkaru iphe ono, ndu bụ ọgurennya kfuru iya ono; jekfushia unwu-okorọbya, ẹphe l'iya bụ ọgbo, ejeru iya ozi tẹ ya kpata ẹphe ishi. ⁹ Yọ jì ẹphe: “?Nanụ ẹge unubẹdua sụru tẹ ya yeeru ẹphe ọnu? ?Bụ

ngunu bẹ ayi e-kfuru ndu-a, sūru tẹ ya mee t'ivu, nna iya boru ẹphe ka nwa nphe?"

¹⁰ Unwokoro ono, ẹphe l'iya bụ ọgbo ono asụ iya: "L'iphe, ii-kfuru ndu ono, sūru ngu lẹ nna ngu shi bo ẹphe ivu ẹra; l'ọo t'i mee ya t'ọ ka nphe ono bụ lẹ: mkpūshi-ẹka nshii ngu bẹ kakwa ukfu nna ngu igbi. ¹¹ Lẹ nna ngu boru ẹphe ivu ẹra; ọ bụ l'ii-me iya t'ọ kabaa ọnyi ẹra. Ọ bụ ẹchachi bẹ nna ngu shi egudeje echi ẹphe; obenu l'iphe nggubedua e-gude bụ akpị l'agba ẹphe."

¹² Tọ dū iya bụ; yo be mbọku k'ẹto ono; Jeróbuwamu; mẹ ndu Ízurelu l'ẹphe ha abyakfuta Réhobuwamu ọdo; ẹge ono, o kfuru ẹphe t'ẹphe bya lẹ mbọku k'ẹto ono. ¹³ Eze agbado idzu kẹ ndu bụ ọgurennya ono; yeeru ndu ono ọnu ẹhuka ẹhuka. ¹⁴ Yo je etsoru ọnu ono, unwokoro phụ yeru iya phụ; sụ: "Lẹ nna iya boru unu ivu ẹra; ọle yẹbedua e-me t'ọ ka ọnyi ẹra. Nna iya bụ ẹchachi b'o shi echije unu. Ọle yẹbedua e-gude akpị l'agba ẹphe." ¹⁵ Ọo ya bụ l'eze ta angaduru ndu Ízurelu nchị. Yọ bụru Ojejoje meru iya t'ọ dū ẹge ono; k'ọphu iphe ono, Ojejoje shije l'ọnu Ahija kẹ Sháyilo kfuaru Jeróbuwamu Nébatu ono e-re.

¹⁶ Ndu Ízurelu ono l'ẹphe ha abya aphụ l'eze ta angaduru ẹphe nchị; jì iya:

"?Bụ ngunu jì ẹphe lẹ Dévidi.

?Nanụ òkè, ẹphe nweru l'ẹke
nwatibe Jesi nọ.

Unubẹ ndu Ízurelu;
t'onyenonu yekwa ọkpa

l'èke o yeru iya!
 Nggube Dévid;
 letaakwaru ọnu-ọlo ngu!"

Tọ dụ iya bụ; ndu Ízurelu awụkahu; onyenọnu alashia l'ọlo-ékwa iya. ¹⁷ Yọ bụwaruru ndu Ízurelu ọphu bu lẹ l'edukfu l'edukfu ọphu, nọ l'alị Júda bẹ Réhobuwamu chılahaaru.

¹⁸ Tọ dụ iya bụ; eze, bụ Réhobuwamu ezifu Adoniram, bụ onye ishi ozi mkpọ-nyị-nya; t'o jekfu ndu Ízurelu. Yo rua; ẹphe egude mkpuma tụ-gbua ya l'ọha. Eze Réhobuwamu enyihukebe ugbo-inya iya gbalaa; yọ bụru iya ọla Jerúsalemu. ¹⁹ Eshinu teke ono bẹ ndu Ízurelu kwefuleruphu ọnu-ọlo Dévidi íkè jeye ntanu.

²⁰ Ndu Ízurelu anụ lẹ Jeróbuwamu bẹ lawaru nụ; zia t'e je ekua ya. Yo rua l'èke ẹphe dzuru; ẹphe emee ya eze ndu Ízurelu mgburumgburu. Yọ bụruphu ndu ikfu kẹ Júda nwenkinyi bẹ kwaru ọnu-ọlo kẹ Dévidi l'èka.

*Ozi, Shemáya ezi Réhobuwamu
 (2 Iphe 11:1-4)*

²¹ Rehóbuwamu alarulephu Jerúsalemu; chikobe ndu soja ndu ọnu-ọlo Júda; mẹ kẹ ndu ikfu Bénjaminu. Ẹphe dụ ụkporo unu unwoke ugbo ụkporo l'ẹbo, bụ ndu a fọtaru; t'ẹphe je etso ndu Ízurelu ọgu; k'ọphu ẹphe a-nataphu alị-eze ono azụ woru nụ Réhobuwamu Sólomonu.

²² Obenu lẹ Nchileke byaru bya ekfuru yeru Shemáya, bụ onye kẹ Nchileke; sụ iya: ²³ "T'o je

kfuru Réhobuwamu Sólomõnu, bụ eze ndu Júda; ndu õnu-ulo Júda; mę kę Bęjaminu l'ęphe ha; męwaru ndu õphu l'ęphe ha; ²⁴ lę Ojejoje sũru: 'Unu be ejekwaru unwunna unu, bụ ndu Ízurelu õgu. T'onyenõnu lakwa l'ufu iya; kę l'õ kwa yębedua bę iphe ono shi l'ęka.' " ęphe anũtsua iphe ono, Ojejoje kfuru ono; wũkashihu; yõ bũru ęphe alala ęge ono, Ojejoje kfuru ono.

Jerõbuwamu gude ope kpua unwu eswi labu

²⁵ Tõ dũ iya bũ; Jerõbuwamu abya akpua mkpũkpũ Shékemu l'alĩ ugvu Ífuremu kpũshia ya ike; buru l'ęke ono. Yõ bũru l'ęke ono b'o shi je akpua mkpũkpũ Penuwęlu.

²⁶ Jerõbuwamu abya ekfua l'ime obu iya; sũ: "Alĩ-eze-wa bę e-mekochakwaa laphu ndu õnu-ulo Dévidi azũ l'ęka. ²⁷ O -bũru lę ndu ono, e-jeje õchi ęja l'eze-ulo Nchileke lę Jerúsalemu bę obu ęphe a-laphukwa azũ l'ęke nnajiufu ęphe nũ nõ; mbũ Réhobuwamu, bũ eze ndu Júda. ęphe eworu mu gbua; jekfushia Rehõbuwamu, bũ eze ndu Júda."

²⁸ Ya ndono; eze ejetsua je akpata ishi; bya egude mkpõla-ododo kpua unwu eswi labu; bya asũ ęphe: "Unubę ndu Ízurelu! Jerúsalemu tenukakwaru unu ęnya. Owa Nchileke unu ndõ-õ; mbũ onye ono, dufutaru unu lę Íjiputu ono." ²⁹ Yo woru nanũ dobe lę Bételu; dobe nanũ õphu lę Danũ. ³⁰ Iphe ono abũru iphe, dũ ęji. ęphe ejeje õbaru unwu eswi ono ęja; je akpaa l'õphu nõ lę Danũ.

³¹ Jeróbuwamu abya akpushia ụlo-agwa l'èke aagwaję iphe; bya eshi l'èke, dụ iche iche ọo ndu a-nọdu achiru ephe eja l'èke ono; mbụ ndu e-ta bụdu ndu eri Lívayi. ³² Yo wota mbọku ọnwa-ẹsato gbaru l'abalị iri l'ise dobe eswe-iphe ege aagbaję iya l'alị Júda; gwoo ngweja, dụ iche iche l'ènya-ngweja ono. Ọ kwaphu ege ono b'o meru iya lẹ Bételu; l'egworu ụnwu eswi ono, ọ kpushiru ono ngweja. Yo metsua; bya edobekwaphu ndu a-nọdu egwo ngweja lẹ Bételu l'èke ono, aagwaję iphe, o meshiru ono. ³³ Ọnwa-ẹsato gbalephu abalị iri l'ise, bụ iya bụ mbọku ono, ọ ọtaru l'onwiya; doberu ndu Ízurelu eswe-iphe ono; yo je l'ènya-ngweja ono, ọ kpuru lẹ Bételu ono; nọdu iya kpọo ínsensu ọku.

13

Onye kẹ Nchileke, shi l'alị Júda

¹ Ya ndono; yo be ujiku lanụ lẹ Jeróbuwamu vudo l'ifu ẹnya-ngweja ono lẹ Bételu tẹ ya kpọo ínsensu ọku; onye kẹ Nchileke eshi l'alị Júda gude ozi, shi Ojejoje l'ọnu ruta. ² Onye ono araa ozi ono, Ojejoje ziru ono arara kpua ẹnya-ngweja ono; sụ: “Nggube ẹnya-ngweja-wa! Ojejoje sụru: ‘L'o nweru nwata nwoke, aa-mụ l'ọnu-ụlo Dévidi. Epha iya a-buru Josáya. Nwata ono e-gude ndu-wa, anọduje ngu l'eli akpọ ínsensu ọku-a gwoo eja. Ọkpụ madzụ bẹ aa-kpọ ọku l'eli ngu!’ ” ³ Mbọku ono gẹdegede; onye kẹ Nchileke ono asụ: “Ọwaa bụ iphe-ọhubama, Ojejoje kfuru okfu iya; sụ: ‘L'ẹnya-ngweja-wa; a-gbakpọshihu; ntụ, nọ iya nụ awụshihu!’ ”

⁴ Eze, bụ Jeróbuwamu anulephu iphe ono, onye kẹ Nchileke raru kpua ẹn्या-ngweja ono, nọ lẹ Bételu ono; shi l'ẹn्या-ngweja ono machia ẹka; sụ: “Unu gude iya!” Ẹka ono, ọ maberu ono alonwuhu; k'ophu bụ l'ẹ tọ duhedu ike sephu iya azu. ⁵ Ẹnya-ngweja ono agbakposhihu; ntụ, nọ iya nụ awushihi; bụ iya bụ iphe-ọhubama ono, onye kẹ Nchileke kfuhawaru lẹ Ojejoje sụru l'ome ono.

⁶ Ya ndono; eze asụ onye kẹ Nchileke ono: “Rọnuwa Ojejoje, bụ Nchileke ngu; nggu ekfuru nụ iya l'okfu ẹhu mu; k'ophu ẹka mu a-du ẹge o shi du.” Onye kẹ Nchileke ono abya ekfuru nụ Ojejoje; yo mee; ẹka eze; yọ du ẹge o shi duhawa.

⁷ Eze asụ onye kẹ Nchileke ono: “T'o tsoru iya t'ephe je l'ufu; k'ophu oo-ri nri; ya ebuwa iya ru nggo.”

⁸ Onye kẹ Nchileke ono asụ eze: “Ẹ to nwedu m'o -ruhuru; l'ii-ke iphe, nọ l'ulo ngu ẹbo; nụ iya ụzo lanụ; bẹ ya te etsokwa ngu. Ophu 'onwedu lẹ ya eria nri; m'ọ bụ tsua mini onu l'ẹke-a; ⁹ kẹle Ojejoje nmaru iya okwa iya; sụ: ‘Tẹ ya be erikwa nri; ophu ya angukwa mini; ophu ọ bukwa ụzo, ya shiru bya bẹ ya e-shi la.’ ” ¹⁰ Tọ du iya bụ; yo tsoru ụzo ọdo; ẹ ta bụdu ụzo ophu o shiru teke ọobya Bételu lashia.

Onye nkfuchiru Nchileke, shi Bételu

¹¹ O nweru nwoke ọgurenya, bụ onye nkfuchiru Nchileke, bu lẹ Bételu. Ụnwu nwoke ono abya ekfukotaru iya iphemiphe ọbule ono, onye kẹ Nchileke phụ bya emee lẹ Bételu mbọku ono. Ẹphe ekfukotaru nna ẹphe iphe ono, o kfuru eze

ono. ¹² Nna ẹphe aji ẹphe ọzo ọphu o shiru? Ẹphe abya ekoshi iya ọzo ọphu onye ke Nchileke ono, shi Júda ono shiru. ¹³ Yọ sù unwegirima iya ono: “Unu doziaru iya nkakfụ-igara nta-a!” Ẹphe edoziaru iya nkakfụ-igara ono; yo nyikobe iya; ¹⁴ gbagbua chikfuru onye ke Nchileke ono. Yo je aphua iya l'ẹke ọ dugaru l'ukfu achi; ji iya: “?Bụ nggubedua bụ onye ke Nchileke ono, shi Júda ono?”

Yọ sù iya: “Ii-ye; l'ọ kwa yẹbedua.”

¹⁵ Nwoke ono asù iya: “T'o tsoru iya t'ẹphe je l'ufu t'o je eria nri.”

¹⁶ Onye ke Nchileke ọphu shi Júda asù iya: “Ya tee tsokwa ngu alaphu azu; ya te etso ngu abahu abahu; ọphu ya erikwa nri; ya ta angu mini l'ẹke-a; ¹⁷ kele Ojejoje turu iya ekemu; sù te ya be erikwa nri; ọphu ya angukwa mini l'ẹke-a. Odo bụ t'ẹ b'ọ bukwa ọzo, ya shiru bya; be ya e-shi la.”

¹⁸ Nwoke ono asù iya: “Le yẹbedua l'onwiya bukwapu onye nkfuchiru ẹge ono, ọ bụ ono. L'ọ kwa ojozi, shi l'ẹka Ojejoje be kfuru yeru iya; sù te ya bya eduphuta ngu azu t'ayi je l'ufu; t'i ria nri; ngua mini.” 'A ma l'ọo ẹjo-ire be ọodzuru iya ono. ¹⁹ Ya ndono; onye ke Nchileke ono etsoru iya; ẹphe eje eria nri; ngua mini l'ufu nwoke ono.

Agụ adzu-gbu onye ke Nchileke, shi Júda

²⁰ Ẹphe egudekwadua nri l'ẹka eri; Ojejoje abya ekfuru yeru onye nkfuchiru k'ogurennya ono, dubataru iya nù ono. ²¹ Yọ rangarahu; sù onye ke Nchileke ono, shi Júda ono: “Le Ojejoje sùru: 'Le keshinu ẹ ti medu iphe, Ojejoje kfuru

ngu; ti dobe ekemu ono, Ojejoje, bu Nchileke ngu t̄uru ngu ono; ²² nggu egbe lashia azu; je eria; ngua l'ẹke ono, ya s̄uru ngu: "T'ẹ b'ọ dukwa iphe ii-ri; ọphu ọ dukwa iphe ii-ngu ono." Nta-a b'ẹ te elikwa odzu ngu l'ẹke e liru nna ngu phẹ!" "

²³ Yo ritsulephu nri ono; ngua mini ono; onye nkfuchiru Nchileke k'oguren̄ya ono eje edoziaru onye nkfuchiru Nchileke ono, o dubataru ono nkakfu-igara iya. ²⁴ Yọ tuḡbua; rua ezuzo yele aḡu edzuda. Aḡu ono adzu-ḡbua ya; paru odzu iya toḡbo l'esu-uzo; nkakfu-igara ono; m̄e aḡu ono evudonyabe iya. ²⁵ Yo nweru ndu eswe nu; bya aph̄ua odzu iya ege ọ daburu l'uzo; ọwaa aḡu, vudonyabe iya nu; kwe bah̄u l̄e mkp̄ukpu onye nkfuchiru k'oguren̄ya ph̄u; je ekfua ya.

²⁶ Onye nkfuchiru k'oguren̄ya ph̄u, bu iya dubataru iya l'ufu iya ph̄u an̄a iphe, meru nu; s̄u iya: "L'ọ kwa onye k̄e Nchileke ono, te medu iphe, Ojejoje kfuru. Ojejoje eworu iya nu aḡu; yọ dzu-ḡbua ege ono, Ojejoje kfuru iya ẹya ono."

²⁷ Yọ s̄u unwegirima iya: "Unu doziaru iya nkakfu-igara ono." Ẹphe abya edozia ya. ²⁸ Yo je aph̄u odzu ono l'ẹke ọ daburu l'esu-uzo; nkakfu-igara; m̄e aḡu evudonyabe iya. Ọphu aḡu ono 'atadu odzu ono; t̄o dzu-ḡbu nkakfu-igara ono.

²⁹ T̄o du iya bu; onye nkfuchiru k'oguren̄ya ono apata odzu onye k̄e Nchileke ono tukobe l'eli nkakfu-igara; vulaa mkp̄ukpu iya; k'ọphu ọ-ra ẹkwa iya; lia ya. ³⁰ Yọ buru l'ili nk'ia b'o liru iya. Ẹphe araa ẹkwa iya; s̄u: "Nwunne mu-e! Nwunne mu-e!"

³¹ Yo litsua ya; s̄u un̄wu iya: "Teke yebedua nwuhuru; unu likwaa ya l'ili ono, e liru onye k̄e

Nchileke ono. Unu chikwaru okpu iya donyabe okpu nk'iya. ³² Mkpata iya aburu l'ozi ono, Ojejoje ziru iya; yo bya araru iya kpua enyanguweja ono, no le Betelu; me ulo-agwa ono, nogbaa l'eke aagwaje iphe l'iphe, bu edukfu Sameriya ono a-vukotakwa.”

³³ Iphe ono be meru nu; obule Jerobuwamu ta hadu ejo iphe, oome. Iphe o gbe mechia bu l'o fotatsuaru ndu du iche iche, a-noduje achiru ndiphe eja l'eke aachije eja. Iphe, bu onye choru te ya buru onye a-nodu achiru oha eja; yo nata onye obu; doo ya nso ke t'o chije eja ono. ³⁴ Iphe ono abya aburu iphe, du eji l'ufu Jerobuwamu. Yo buru iya meru; ephe aburu ndu e bufuru ebufu; mee ephe; ephe aburu kpurupyata le mgboko.

14

Ozi, Ojejoje ziru Ahija t'o zia Jerobuwamu

¹ L'oge teke ono kwaphu; iphe-ememe abya egude Abija Jerobuwamu. ² Jerobuwamu asu nyee ya: “Gbeshi; mee onwongu ege e to nwedu onye a-ma li bu nyee ya. Tugbua jeshia Shayilo. Ii-phu onye nkfuchiru Nchileke, bu Ahija l'eke ono; mbu onye ono, kfuru iya le ya a-buru eze ndu Izurelu ono. ³ Guderu iya ishi buredi iri; akara; me ite manu-engu. Oo-karu ngu-a iphe, emenu l'ehu nwata-a.” ⁴ Nyee Jerobuwamu abya emee ya ege ono; gbeshi; yo buru iya oje Shayilo le ke Ahija.

Ahija ta aphuhedu uzo ohuma; kele nka bawaru iya l'enya. ⁵ Obenu le Ojejoje kfuahawaru

Ahíja sụ iya: “Lẹ nyee Jeróbuwamu abyakwa iya ọkpata ishi ẹhu nwatibe iya, iphe eme. Ọwaa iphe, ii-kfuru iya; ọwaa iphe ii-kfuru iya.”

Nyee Jeróbuwamu abya abyaruta; melahaa lẹ ya bụ onye ọdo k'iche.

⁶ Ya ndono; Ahíja anụlephu igidi-ọkpa iya l'ẹke ooje abya l'ọnu ụlo; sụ iya: “Bata-o; nyee Jeróbuwamu! ?Bụ ngunu meru iphe iime t'a sụ l'ị bụ onye ọdo? E zikwaru mu ozi, dụ eji tẹ mu zia ngu. ⁷ Lashia; je ezia Jeróbuwamu lẹ Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu sụru: ‘Lẹ ya shiwa lẹ ndu Ízurelu wolita ngu; mee ngu t'ị bụru onye ishi kẹ ndu nk'iya, bụ Ízurelu. ⁸ Ya eshi l'ọnu-ụlo Dévidi pafuta alị-eze ono woru nụ ngu. Obenu l'ẹ tị dudu l'ọbu nwozi iya, bụ Dévidi, bụ onye mekotaru ekemu iya; bya egude obu iya l'ọ ha tsoo ya. Iphe, oomeje l'ẹnya yẹbe Ojejoje aburu iphe vudo nhamunha kpụ. ⁹ Ejo iphe, i meru bẹ kakọtakwa kẹ ndu ọphu vu ngu ụzo. I meshiru onwongu agwa; gude igwe kpushia unwu ntekpe; shi ẹge ono kpatsua yẹbe Ojejoje iwe; bya ewowaru iya docha edocha l'azụ ngu.

¹⁰ “ ‘Ọo ya bụ lẹ ya e-wota iphe-ẹhuka bya ezia l'ufu Jeróbuwamu. Ya e-me t'unwegirima unwoke chihu l'ufu iya: m'ọ bụ ohu; m'ọ bụ amadu lẹ Ízurelu. Ọ bụ ẹge ono, eekpofuje ntụ ono bụ ẹge ya e-kpofu ndibe Jeróbuwamu; jeye teke nk'iya a-gvụ. ¹¹ Iphe, bụ onye kẹ Jeróbuwamu, nwuhuru lẹ mkpukpu bụ nkuta a-ta anụ iya. Onye ọphu nwuhuru l'echi-egu aburu nwenu, ephe l'eli a-vuka anụ iya. Ono iphe Ojejoje ekfu ndono.’

12 “A bya ị nggubedua; tughua lashia. Ọ bu teke ị turu okpa ị mkpukpu unu ono; be nwata ono a-nwuhu. 13 Ízurelu l'ephe ha a-ra ekwa iya; lia ya. L'iphe, bu unwu Jeróbuwamu l'ephe ha buphu yebedua kpau be ee-li elili; ke l'ọ bu yebedua kpau bu onye Ojejoje, bu Nchileke ke Ízurelu cho-vuru iphe, du mma l'ehu iya l'ufu Jeróbuwamu gbaa mgburumburu.

14 “Ophu ka nu aburu ị Ojejoje e-wofuta onye a-buru eze ndu Ízurelu l'onwiya; mbu onye e-kpofu ndibe Jeróbuwamu ntanu-a; mbu nta-a nta-a owaa. 15 Ojejoje a-da ndu Ízurelu aka; k'ophu ephe a-du l'ọ bu eswa, pherephere enwunga enwunga ị mini. Oo-feshi ephe l'egiri ali ono, o nuru nna ephe ono; woru ephe tukashia nanu nanu l'azu Enyimu Yufurétusu. Ke l'ephe gudewa itso Ashera ono, ephe kpobegbaaru ono kpatsua Ojejoje iwe. 16 Oo-gude k'ejo iphe ono, Jeróbuwamu meru ono; gude k'ejo iphe ono, o meru ndu Ízurelu; ephe eye aka ono; mja ndu Ízurelu enya.”

17 To du iya bu; nyee Jeróbuwamu egbeshi; yo buru iya ọla Tiza. Ọ bukwadua okpa, ọotu l'onu ọlo iya; nwata ono anwuhu. 18 Ndu Ízurelu l'ephe ha araa ekwa iya; lia ya ege ono, Ojejoje shi l'onu nwozi iya, bu Ahija, buru onye nkfuchiru Nchileke kfuhawa ono.

Anwuhu Jeróbuwamu

19 Iphe ọdo, meeberu nu teke Jeróbuwamu shi achi; ọgu, ọ lutsuaru; me ege o gude chia b'e dekotaru l'ekwo, e deshiru iphe meru nu

l'oge ndu eze Ízurelu. ²⁰ Jeróbuwamu bẹ chiru ụkporo afa l'afa labụ. Yọ nwụhu lakfube nna iya phẹ. Nadabu, bụ nwatibe iya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Réhobuwamu bụ eze ndu Júda

²¹ Réhobuwamu Sólomonu bẹ bụ eze lẹ Júda. Iphe ọ gbaru bụ ụkporo afa labụ l'afa lanụ teke ọ wataru achichi. Yọ chia afa iri l'esaa lẹ Jerúsalemu, bụ iya bụ mkpụkpu ono, Ojejoje fọtaru l'ikfu Ízurelu gbaa mgburumgburu t'ọ buru ẹke ọo-ngụbe epha iya. Epha nne iya bụ Neema; onye Amonu.

²² Ndu Júda bẹ meru ejo iphe l'anya Ojejoje. Ejo iphe, epe meru akpatsua Ojejoje okopho; ke l'ephe meru ejo iphe, ka ophu nna epe meru. ²³ Epe kpukwaruphu ẹke aa-gwajẹ iphe doberu onwephe; dobegbaa mkpuma, du nsọ; me itso Ashera l'ugvu, nọgbaa l'eli; me l'iphe bụ oshi, nweru idzu. ²⁴ Epe nwekwaruphu unwoke, agbatsua okpara l'ulo agwa epe l'alị ono l'ọ ha. Uru-alị ono, epe shi arushi mbụ iphe bụ mbakeshi ono, Ojejoje chifuru l'alị epe; woru iya nụ ndu Ízurelu ono bẹ epe yekotaru ẹka l'ọ ha.

Ndu Íjiputu abyarụ ndu Jerúsalemu ọgu (2 Iphe 12:1-11)

²⁵ Yo be l'afa, kwe Réhobuwamu afa ise, ọ wataru ọbu eze; Shishaku, bụ eze ndu Íjiputu abya ọgu lẹ Jerúsalemu. ²⁶ Yọ bya evukota ẹku, nọ l'eze-ulo Nchileke; me ẹku, nọ l'ulo-eze. O vutakotaru iphemiphe ọbule; mbụ

chia chia iphe, eegudeje egbobuta onwonye ono, Sólomonu gude mkpola-ododo kpushia ono. ²⁷ Eze, bu Réhobuwamu abya egude ope kpuphukota iphe ono azu gude dochita enya iya ophu; bya eworu iya ye l'eka ndu ishi ndu eche onu eke eeshije abahu l'ufu-eze nche; t'ephe leta iya enya. ²⁸ Yoo buje teke eze eje l'eze-ulo Nchileke; ndu nche ono aparu iphe ono, eegudeje egbobuta onwonye ono. Teke e megeru; ephe ewophuta iya azu bya edobe l'ulo-nche.

Anwuhu Réhobuwamu
(2 Iphe 12:15-16)

²⁹ Iphe odo, meeberu nu teke Réhobuwamu shi achị; me iphemiphe obule, yebedua meru b'e dekotaru l'ekwo, e deshuru iphe meru nu l'oge ndu eze Júda. ³⁰ Réhobuwamu yele Jerobuwamu ta lu-bubua ogu alu-bu. ³¹ Réhobuwamu abya anwuhu; lakfube nna iya phe. E lia ya l'eke e liru nna iya phe le Mkpukpu Dévidi. Epha nne iya bu Neema, onye Amonu. Abija, bu nwatibe iya ke nwoke abya aburu eze no-chia enya iya.

15

Abayija bu eze ndu Júda
(2 Iphe 13:1—14:1)

¹ L'afa, kwe Jerobuwamu Nébatu afa iri l'esato, o wataru achichi; be Abija wataru ochi ndu Júda. ² Iphe, o chiru bu afa eto le Jerúsalemu. Epha nne iya bu Maaka; nwatibe Abusolomu.

³ Abíja bẹ mekotaru ẹjo iphe, nna iya mehawaru. Ẹ tọ kpoduru obu iya l'ọ ha yeru Ojejoje, bụ Nchileke iya ẹge ono, Dévidi, bụ nna iya oche shi kporu ye ono. ⁴ Ojejoje, bụ Nchileke iya egudele okfu ẹhu Dévidi nù iya nwata t'ọ nọ-chia ẹnya iya lẹ Jerúsalemu; bya emee tẹ Jerúsalemu vudoshia ike. ⁵ Mkpata iya aburu lẹ Dévidi meru iphe, vudo nhamunha l'ẹnya Ojejoje. Ẹ tọ habua ome iphe, Ojejoje turu iya l'ekemu l'oge nk'ia; a gufulephu k'okfu ẹhu Uráya, bụ onye Hetu.

⁶ Réhobuwamu yẹle Jeróbuwamu anodulephu l'ogu jeye l'oge nka kẹ Abayíjama. ⁷ Iphe odo, meeberu nù l'oge kẹ Abíja; mẹ iphemiphe obule, yẹbedua meru b'e dekotaru l'ekwo, e deshuru iphe meru nù l'oge ndu eze Júda. ⁸ Abíja abya anwuhu lakfushia nna iya phẹ. E lia ya lẹ Mkpukpu Dévidi. Ása, bụ nwatibe iya kẹ nwoke aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

*Ása bụ eze ndu Júda
(2 Iphe 15:16—16:6)*

⁹ L'afa, kwe Jeróbuwamu ukporo afa, ọ wataru ọchi ndu Ízurelu bẹ Ása wataru ọchi ndu Júda. ¹⁰ Iphe, ọ chiru bụ ukporo afa labu l'afa lanu lẹ Jerúsalemu. Ẹpha nne iya oche bụ Maaka; nwatibe Abusolomu.

¹¹ Ása bẹ meru iphe, dọ mma l'ẹnya Ojejoje ẹge ono, Dévidi, bụ nna iya meru. ¹² Ọ chishikotaru iphe, bụ unwoke okpara l'ulo agwa alí ono l'ọ ha; bya alukota iphe, bụ nte, nna iya phẹ doberu. ¹³ Ọ nafuru; nafu Maaka, bụ nne iya okwa eze-nwanyi, ọ bụ; kẹ l'ọ doberu ẹjo itso agwa

Ashera. Ása egbukwoshia itso Ashera ono; je akpọo ya ọku lẹ nggele Kídirọnu. ¹⁴ Ọ bụ l'ẹ to woshidu ẹke ono, aagwajẹ iphe ono. Gbururu jeye mbọku, Ása nwuhuru b'ọ kpọru obu iya l'ọ ha ye l'ẹke Ojejoje nọ. ¹⁵ Yo gwota iphe ono yẹle nna iya shi yehawa Nchileke l'ẹka ono gwoba l'eze-ulo Nchileke; mbụ mkpọla-ọcha; mkpọla-ododo; mẹ ngwa ọdo.

*Ọgu ndu Júda; mẹ ndu Ízurelu luru
(2 Iphe 16:1-6)*

¹⁶ Gbururu jeye Ása yẹle Baasha anwushihu; bẹ ẹphe ta alụ-bubua ọgu alụ-bu. ¹⁷ Baasha, bụ eze ndu Ízurelu etso ndu Júda ọgu; je akpua mkpukpu Ráma t'o shihu ike; t'ẹ b'o nwe onye e-shi kẹ Ása, bụ eze ndu Júda lufu; m'ọ bụ bahu iya abahu.

¹⁸ Ása achita iphe, bụ mkpọla-ọcha; mẹ mkpọla-ododo, phoduru nụ l'eku, nọ l'eze-ulo Nchileke; mẹ ọphu, nọ l'ulo-eze; nụ ndu ozi iya t'ẹphe je kẹ Bénu-Hadadu Taburimọnu Heziyọnu, bụ eze ndu Áramu lẹ Damásukọsu; je ezia ya: ¹⁹ "T'ẹphe gbaa ndzụ; bụru nanụ ẹge nna ẹphe shi gbaa. T'o lekwa mkpọla-ọcha; mẹ mkpọla-ododo, ya anụ iya. T'o je je adọkaa ndzụ ono yẹle Baasha, bụ eze ndu Ízurelu gbaru ono; k'ọphu ọo-paru iya haa."

²⁰ Benu-hedadi ekweta iphe, eze, bụ Ása kfulu; bya eyefu ndu ishi ndu soja iya; ẹphe ejeshia ọgu lẹ mkpukpu, nọgbaa lẹ Ízurelu. Ẹphe alua

luta ndu Ijonu; ndu Dánu; ndu Ébelu-Bétu-Maaka; ndu Kínereu; me ali ndu Náfutali l'ọ ha. ²¹ Baasha anulephu iphe, meru nu; haa okpu Ráma t'o shihu ike; yo buru iya ọla Tíza. ²² Eze, bu Ása abya atuaru ndu Júda l'ephhe ha ekemu t'ephhe je evua mkpuma; me l'oshi ono, Baasha shi gude akpu Ráma t'o shihu ike ono. Ekemu ono, ọ turu ono te nweđu onye ọ gufuru agufu. Yo buru iya be eze, bu Ása gude kpua Géba l'ali Bénjaminu; me Mízupa.

Anwuhu Ása
(2 Iphe 16:11-14)

²³ Iphe ọdo, meeberu nu teke Ása shi achí; ike, ọ kparu; me iphemiphe obule, yebedua meru; yeru mkpukpu, ọ kpushiru; b'e dekotaru l'ekwo, e deshiru iphe meru nu l'oge ndu eze Júda. Yo rua teke ọ buwa ogurennya; iphe abya emee ya l'okpa. ²⁴ Ása nwuhuru lakfushia nna iya phe; e lia ya l'eke e liru nna iya phe le Mkpukpu Dévidi, bu nna iya. Jehoshafatu, bu nwatibe iya ke nwoke aburu eze no-chia enya iya.

Nadabu bu eze ndu Izurelu

²⁵ Nadabu Jerobuwamu wataru ochi ndu Izurelu l'afa, kwe Ása, bu eze ndu Júda afa labu. Iphe, Nadabu chiru ndu Izurelu bu afa labu. ²⁶ O meru ejo iphe l'enya Ojejoje; tsoo ubeka nna iya l'ejo iphe; seta ndu Izurelu ye l'ejo iphe ono.

²⁷ Baasha Ahija k'ikfu Isaka agbaaru Nadabu ejo idzu; woru iya gbua le Gibetonu l'ali Filisutayinu teke ono, Nadabu yele ndu Izurelu

l'ẹphe ha kephetaru Gibétọnu mgburumgburu ono. ²⁸ Yọ bụru l'afa, kwe Ása afa ẹto, ọ wataru ọchi ndu Júda bẹ Baasha gburu Nadabu; bya aburu eze nọ-chia ẹnya iya ono.

²⁹ Baasha abuleruphu eze; gbushikota ndibe Jeróbuwamu l'ẹphe ha. Ẹ to nwedu m'ọo onye lanu, ọ haru ndzụ l'ufu Jeróbuwamu; mbụ kpochafu ẹphe ẹge ono, Ojejoje shi l'ọnu nwozi iya, bụ Ahíja kẹ Sháyilo kfua ono.* ³⁰ Ishi iya aburu k'ẹjo iphe ono, Jeróbuwamu meru ono; mẹ ọphu ọ kpataru ndu Ízurelu; ẹphe emee; mẹ k'ẹhu-eghughu ono, ọ kpatsuru Ojejoje, bụ Nchileke Ízurelu ono.

Anwụhu Nadabu

³¹ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Nadabu shi achi; mẹ iphemiphe ọbule, yẹbedua meru b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshuru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízurelu. ³² Gbururu jeye Ása yẹle Baasha anwụshihu bẹ ẹphe ta lụ-bubua ọgu alụbu.

Baasha bụ eze ndu Ízurelu

³³ L'afa, kwe Ása afa ẹto, ọ wataru ọchi ndu Júda; bẹ Baasha Ahíja wataru ọchi ndu Ízurelu lẹ Tíza. Iphe, ọ chiru bụ ụkporo afa l'afa ẹno. ³⁴ O meru iphe, dọ ẹji l'ẹnnya Ojejoje; kẹ l'ọ tsoleruphu ọzo kẹ Jeróbuwamu l'ome ẹjo iphe ono; bya akpata ndu Ízurelu ye iya.

* **15:29** 15:29 1 Eze 14:10.

16

¹ Tọ dọ iya bụ; Ojejoje abya ekfuaru Jéhu Hanani okfu ẹhu Baasha; sọ iya: ² “Keshinu ọphu ya shi l'ikpọzu kufuta ngu; bya emee ngu t'ì buru onye a-nọdu edu ndibe iya, bụ ndu Ízurèlu; nggu egbe je etsoru ụbeka Jeróbuwamu; mee tẹ ndibe iya, bụ ndu Ízurèlu wata ome ẹjo iphe; shiwa l'ẹjo iphe ono, ẹphe eme ono kpatsua ya ẹhu-eghughu; ³ bẹ ya e-me tẹ Baasha yẹle ndibe iya chíhu. Ọ bụ ẹge ya meru ọnu-ụlo Jeróbuwamu Nébatu bẹ ya e-me ọnu-ụlo iya. ⁴ Iphe, bụ onye kẹ Baasha, nwuhuru lẹ mkpukpu bụ nkuta a-ta iya. Onye ọphu nwuhuru l'echi-ẹgu aburu nwenu, ẹphe l'eli a-vụka anụ iya.”

Anwụhu Baasha

⁵ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Baasha shi achị; iphe, yẹbedua meru; mę ike, ọ kparu b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshuru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízurèlu. ⁶ Baasha nwuhuru lakfube nna iya pẹ; e lia ya lẹ Tíza. Ela, bụ nwatibe iya kẹ nwoke aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

⁷ Okfu ono, Ojejoje shi l'ọnu onye nkfuchuru Nchileke; mbụ Jéhu Hanani kfua l'ẹhu Baasha yẹle ndibe iya ono avụkota. Ishi iya aburu k'iphe, dọ ẹji, o meeberu l'ẹnya Ojejoje; shi ẹge ono kpatsua ya ẹhu-eghughu. Ọdo aburu l'o melahaaru l'ọ bụ ndibe Jeróbuwamu; l'ẹke ọ kwa iya bẹ gbushuru ẹphe.

Ela bụ eze ndu Ízurèlu

⁸ L'afa, kwe Ása ụkporo afa l'afa ishingu, ọ wataru ọchi ndu Júda bẹ Ela Baasha wataru ọchi ndu Ízurelu. Iphe, ọ chọru bụ afa labụ lẹ Tíza.

⁹ Onye ozi iya, aza Zimuri, bụ onye ishi nkere-ẹbo ụgbo-inya iya agbaaru iya ẹjo idzu. Teke ono bẹ Ela nọ l'ụlo Aruza, bụ onye ishi l'ufu-eze lẹ Tíza l'angu-sweshi ifu. ¹⁰ Zimuri abakfu iya je echitsua ya; woru iya gbua. Yọ buru l'afa, kwe Ása ụkporo afa l'afa ẹsaa; k'ọphu ọ wataru ọchi ndu Júda bẹ Zimuri gburu Ela ọbu; bya aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

¹¹ Ọ bụkwadua anọ-zita, Zimuri anọ-zita l'abaeze iya; b'ọ tukururu ndibe Baasha l'ẹphe ha gbushikota. Ndu k'unwoke te nweduru m'ọ bụ onye lanu, o gbuphodoru; jeyekpo lẹ ndu abubu ẹphe; mę ndu ọnya ẹphe. ¹² Yọ buru iya bụ lẹ Zimuri emee t'ẹgbara kfu l'ufu Baasha. E shi ẹge ono; yọ vaa mbu okfu ono, Ojejoje shi l'onu Jehu, bụ onye nkfuchiru iya kfu lẹ k'ẹhu Baasha ono. ¹³ Mkpata iya aburu ẹjo iphe ono, Baasha yele nwatibe iya; mbu Ela meshiru; bya eseta ndu Ízurelu ye t'ẹphe tsoru iya; gude 'ọ-ga-lẹ-mkpa agwa ono, ẹphe agwa ono; kpatsua Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu iwe.

¹⁴ Iphe ọdo, meeberu nụ teke Ela shi achi; mę iphemiphe ọbule, yebedua meru b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshuru iphe meru nụ l'oge ndu eze Ízurelu.

Zimuri bụ eze ndu Ízurelu

¹⁵ L'afa, kwe Ása ụkporo afa l'afa ẹsaa, ọ wataru ọchi ndu Júda bẹ Zimuri chọru abali

esaa lẹ Tíza. Teke ono bẹ ndu soja ndu Ízurèlu kwaru k'ògu l'ìku Gibétònu l'alì Filisutayìnu. ¹⁶ Ndu soja ono, kwaru k'ògu ono abya anua lẹ Zimuri; bẹ gbaru eze ẹjo idzu; gbe gbuwa iya egbugbu. Ẹphe anọdu l'ẹke ono mbọku ono, ẹphe kwaru k'ògu ono; chia Omuri, bụ onye ishi ndu soja ono eze ndu Ízurèlu. ¹⁷ Ya ndono; Omuri yele ndu Ízurèlu ono yele iya kwaru k'ògu l'ìku Gibétònu ono eshi l'ẹke ono wufu; je eyechia Tíza. ¹⁸ Zimuri aphulephu l'aabyawa onata mkpukpu ono; bahu l'ime ọlo, nọ l'ufu-eze, bụ ẹke aanọduje ezeru onwonye; muru oku ye l'obu-eze ono; yo kegbua ya. ¹⁹ Ishi iya aburu ẹjo iphe ono, o meeberu ono. O tsoru ọbeka Jeróbuwamu; mee iphe, dụ ẹji l'ẹnya Ojejoje; bya eseta ndu Ízurèlu t'ẹphe tsoru iya.

²⁰ Iphe ọdo, meeberu nọ teke Zimuri shi achi; mẹ ẹjo idzu, ọ gbaru b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshuru iphe meru nọ l'oge ndu eze Ízurèlu.

Omuri bụ eze ndu Ízurèlu

²¹ Ya ndono; ndu Ízurèlu ekee onwẹphe ẹbo. Ndu lanu turu ikè yeru Tibuni Ginatu t'ọ buru eze; ndu ophu aturu ikè yeru Omuri. ²² Ọ bụ lẹ ndu ophu turu ikè yeru Omuri ka ndu kẹ Tibuni Ginatu ike. Tọ dụ iya bụ; Tibuni anwuhu; Omuri aburu eze.

²³ Yọ buru l'afa, kwe Ása ukporo afa l'afa iri lẹ nanu, ọ wataru ọchi ndu Júda bẹ Omuri wataru ọchi ndu Ízurèlu. Iphe, ọ chiru bụ afa iri l'ẹbo. L'ime afa iri l'ẹbo ono b'o buru lẹ Tíza afa ishingu chia. ²⁴ Ọ zuru Ugwu Samériya l'ẹka Shéma. Iphe

o gude zua ya bu ẹkpa mkpola-ọcha labu. Yọ bya akpua mkpukpu l'ugvu ono; gwa ya Sameriya, bukwaphu epha Shema ono, bu onye shihawa nweru ugvu ono.

²⁵ Omuri be emee ejo iphe l'enya Ojejoje. Ejo iphe, o meru akakota ke ndu vuhawa iya uzo. ²⁶ Ke l'o tsoru uzo Jerobuwamu Nebatu; mee ejo iphe ono, o meru te ndu Izurelu ye eka; wata ogwa nte; shi ege ono kpatsua Ojejoje, bu Nchileke ke Izurelu ehu-eghughu.

Anwuhu Omuri

²⁷ Iphe odo, meeberu nu teke Omuri shi achi; me iphemiphe obule, yebedua meru; yeru ike, o kparu b'e dekotaru l'ekwo, e deshuru iphe meru nu l'oge ndu eze Izurelu. ²⁸ Omuri anwuhu lakfube nna iya phe. E lia ya le Sameriya. Ehabu, bu nwatibe iya ke nwoke aburu eze nouchia enya iya.

Ehabu bu eze ndu Izurelu

²⁹ L'afa, kwe Asa ukporo afa l'afa iri l'esato, o wataru ochi ndu Juda be Ehabu Omuri wataru ochi ndu Izurelu. Iphe, o chiru bu ukporo afa l'afa labu le Sameriya. ³⁰ Ehabu Omuri emee ejo iphe l'enya Ojejoje karia ke ndu ophu vuhawa iya uzo. ³¹ E to bulekwa l'o meru ejo iphe ono, Jerobuwamu Nebatu meru ono kpu; o lukwaruphu Jezebel, bu nwatibe Etubalu, bu

eze ndu Sayidonu; shi iya gwalahaa Bálu; bal-ahaaru iya eja. ³² Yo je akpáaru* ẹnya-ngweja l'ulo Bálu ị Samériya. ³³ Éhabu dobekwaruphu Ashera; bya emefua iphe ọdo gude kpatsua Ojejoje, bu Nchileke ke Ízurelu ẹhu-eghughu; karia ke ndu ọphu vuhawa iya ọzo.

³⁴ Ọ bu l'oge ke Éhabu be Hiyelu ke Bételu kpuru Jériko. O phuru iya ishi ọkpara iya nwoke, aza Ebiramu t'ọ tụa ntọ-l'alị mkpụkpu ono; phukwaa ya phu ishi mbuhu-ime iya ke nwoke, aza Segubu t'o kpua ọnu eke ee-shije abahụ mkpụkpu ono. Yo relephu ege ono, Ojejoje shihawa l'ọnu Jóshuwa Nunu kfuwa ono.

17

Elayija ebuchi mini

¹ Ya ndono; Elayija ke Tishibe l'alị Gíledu abya asụ Éhabu: “Ojejoje, bu Nchileke ke Ízurelu -nọdu-a ndzụ ege ọ nọ iya-a; mbụ onye ono, ya ejeru ozi ono; b'ẹ to nwekwa l'iji adaa; ọphu mini 'achidi l'ime afa olemole nta-a; gbahalephu ị ya sụru t'ọ chịa.”

² Ojejoje abya ekfuru nụ Elayija; sụ iya: ³ “Gbeshi; shia ọzo ẹnyanwu-ahata je edomia onwongu ị l'iku nggele Keritu l'uzo ẹnyanwu-ahata Jọdanu. ⁴ Ọ bu ị nggele ono; be ịi-nọdu angụ mini. Ke nri be ya kfuwaru unwu ọphegu t'o wotajeru ngu nri l'ẹke ono.”

* **16:32** 16:32 Iphe “Bálu” bu bu “nnajifu”. Iphe ọ bu bu l'ọo nnajifu bu epha, epe ekuje agwa epe, bu Bálu.

⁵ Ya ndono; Elayija atugbua je emee ege ono, Ojejoje sūru iya t'o mee ono. Yò tugbua je anòdu lẹ mgboro nggele Keritu l'uzo ẹnyanwu-ahata Jòdanu. ⁶ O -be l'utsu; unwu ophegu ewotaru iya nri; me anu. O -be l'urenyashi; yo wotakwaru iya phu nri; me anu. Yò buru lẹ nggele ono be ọnguje mini.

⁷ A noyaa; nggele ono atahu; kele mini ta chidu l'alì ono.

Elayija yele nwanyi Zárefatu

⁸ Tò dù iya bu; Ojejoje abya ekfuru yeru Elayija; sù iya: ⁹ “Gbeshi; jeshia Zárefatu lẹ Sayidonu je anòdu l'ẹke ono. O nweru nwanyi, nji iya ẹ-ta nòhedu, bu l'ẹke ono, ya kfuwaru t'ò nùje ngu nri.” ¹⁰ Ya ndono; Elayija egbeshi; yò buru iya oje Zárefatu. Yo rulephu obu-edukfu mkpukpu ono; yo nweru nwanyi, nji iya ẹ-ta nòhedu, nò l'ẹke ono akpata nkù. Elayija ekua ya; sù iya: “Byiko; kuta nù nwamini ye l'iphe wotaru iya tẹ ya ngà” ¹¹ Nwanyi ono atugbua tẹ ya je ekutaru iya mini ono; Elayija ekua ya; sù iya: “Byiko; wotafuaru iya nù nwa buredi.”

¹² Nwanyi ono asù iya: “Ya gudekwa ẹpha Ojejoje, bu Nchileke, nò ndzù l'ekfuru ngu lẹ ya te nwekwa buredi. Iphe, ya nweru kpùu bukwa nwochi-l'ẹka ntù iphe, eegudeje eghe buredi, nò l'efere; me nwa manù, nò l'ite-manù. Ọo ya be ya akpata nkù-a tẹ ya bahù je emee ya ege yele nwatibe iya e-ria. Ẹphe -ritsua ya; ẹphe anwushihu.”

¹³ Elayija asù iya: “Ba tsushi egvu. Laa je emee ya ege ono, i kfuru ono. Ọlobu t'i vuoduru

uzo ghetaru yēbedua nwa buredi, ha nwanshi l'iphe ono; wotaru iya. Teke e metsuaru; nggu eghetawaru kẹ nggu lẹ nwatibe ngu. ¹⁴ Kẹle Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu sụrụ: 'Lẹ ntụ iphe buredi ta byadụ bya a-gvụ agvụgvu l'efere ono; ọphu ite-manụ ono ta byadụ a-nọ iphoro jeye mbọku, Ojejoje e-me tẹ mini chĩa l'alị-a.' "

¹⁵ Nwanyi ono atugbulekwaphu je emee ẹge Elayija kfuru iya. Ya ndono; nwanyi ono; ndibe iya; mẹ Elayija abya enweru nri, ẹphe erije mbọku-mbọku. ¹⁶ Ntụ iphe buredi ono ta agvụbua agvụgvu l'efere ono; ọphu manụ ta gvụbua l'ite-manụ ono, bụ iya bụ ẹge ono, Ojejoje shi l'ọnu Elayija kfua ya ono.

¹⁷ A nonyaa; iphe-ememe egude nwatibe nwanyi ono, bụ iya nwe ụlo ono. Iphe-ememe ono l'aka nọ eje; jeye nwata anwuhu. ¹⁸ Nwanyi ono asụ Elayija: "Nggube onye kẹ Nchileke; ? bụ ngunu bẹ ịi-sụ lẹ ya meru ngu? ?Ị byaru t'ị nyataru iya ẹjo iphe, ya meru; shi ẹge ono gbua nwatibe iya?"

¹⁹ Elayija asụ iya: "T'o kee ya nwata ngu ono!" Elayija ekuta nwata ono kuba l'ulo-eli, ẹke ọonoduje; je enyobe iya l'oshi-azee ya. ²⁰ Yọ bya araku Ojejoje; sụ iya: "Nggube Ojejoje, bụ Nchileke iya; ?i mefuaru t'ejo akpamara ọwaa dakfuta nwanyi-a, nji iya ẹ-ta nọhedu-wa, ya nọ lẹ nk'iya-a; kẹ t'i gbua nwatibe iya?"

²¹ Elayija ewota onwiya machĩa l'eli nwata ono ugbo ẹto; bya araku Ojejoje; sụ: "Byiko; Ojejoje, bụ Nchileke iya; menua tẹ nwata-wa laphuta azu!"

²² Ojejoje anụa olu Elayija. Nwata ono awata ọtu ume; korohuwaphu. ²³ Elayija ekuta nwata ono; shi l'ụlo-eli ono nyizita ịe k'alị; je ekee ya nne iya; sụ iya: "Ọwaa nwa ngu; ọ nọkwa ndzụ."

²⁴ Nwanyi ono asụ Elayija: "Ọ nta-a bẹ ya maru l'ị bụ onye kẹ Nchileke; okfu, Ojejoje shi l'ọnu ngu kfu a aburu ọkpobe-okfu."

18

Elayija yele Obedáya

¹ A nọkwaru ọphu baru ishi; l'afa k'eto k'ọphu ẹjo mkpo-anwụ ono byaru; Ojejoje abya ekfuru yeru Elayija; sụ iya: "Je eworu onwongu koshi Éhabu; ya e-me tẹ mini chia ịe mgboko." ² Ya ndono; Elayija ejeshia je eworu onwiya koshi Éhabu.

Teke ono bẹ ẹjo-ẹgu ono shikpooru ọkpobe ike ịe Samériya. ³ Éhabu abya ekua Obedáya, bụ onye ishi, eletaru iya ufu-eze ọnya. Obedáya bụ onye Ojejoje duru ịe nsọ nshinu; ⁴ kele teke Jézebelu shi egbushi ndu nkfuchiru Ojejoje bẹ Obedáya chítaru ẹphe ụkporo madzụ ise je edomishia l'ọgba. O doru ẹphe ụkporo madzụ labụ l'umadzu iri iri l'ọgba lanụ; l'anụ ẹphe nri; mẹ mini angungu. ⁵ Éhabu asụ Obedáya: "T'ayi jegbakota alị-a l'ẹke nwogvu; mẹ nsụda nsụda nọtsua; kẹ l'ọ nweru ẹge ọo-du; ayi aphụa ẹke iru-ẹswa nọ; shi ẹge ono dzọta ịnya ayi; mẹ ịnya-mulu ayi ndzụ; t'ẹku ayi ba agvụ l'ọ ha." ⁶ Ẹphe abya ekee alị ono ẹge ẹphe e-shi jegbakota iya.

Éhabu eshia ẹkalanua; Obedáya eshia ẹka iya ọphu.

⁷ Obedáya ejenyaa; yẹle Elayija abya edzuda. Obedáya ahụbelekwa iya phụ ama; byishi ikpere; sụ iya: “Onye nwe mu nụ, bụ Elayija! ?Bụ nggu ndọ-ọ?”

⁸ Elayija asụ iya: “L’ọ kwa iya. Tụgbua je ekfuru onye nwe-ngu nụ lẹ Elayija nọkwa l’ẹke-a.”

⁹ Obedáya asụ iya: “?Bụ egbe ẹjo iphe ngunu bẹ ya meru; meru iphe iime t’i nwuru yẹbe nwozi ngu ye Éhabu l’ẹka; t’o gbua? ¹⁰ Ojejoje, bụ Nchileke ngu, nọkwa ndzụ; bụru onye ekebe iya l’ẹ to nwekwa mba; mẹ ali-eze, nnajiufo iya te eziada t’e je ngu achoro. Mba; m’ọ bụ ali-eze ọphu sūru l’ẹ tị nọdu lẹ nk’ẹphe; yọ nua ẹphe nte t’ẹphe ria l’ẹphe ta phudu ngu. ¹¹ Yọ bụru iya b’i byaru nta-a bya asụ tẹ ya je ekfuru onye nwe mu nụ lẹ nggube Elayija nọ l’ẹke-a. ¹² ? Ya maru ẹke Ume Ojejoje a-paru ngu je edobe teke ya haru ngu l’ẹke-a tụgbua. Ya -jelephu je ekfuaru iya Éhabu; yo rua; tọ phuhe ngu bẹ oo-gbukwa iya. Lẹ yẹbe nwozi ngu, Ojejoje shi keshinu ya bụ nwokoro dutaru lẹ nso. ¹³ Onye nwe mu nụ ?tị nūbunua iphe, ya meru teke ono, Jézebelu shi egbushi ndu nkfuchiru Ojejoje ono; mbụ ẹge ya domiru ukporo ndu nkfuchiru Ojejoje ise l’ogba? Ya domishiru ẹphe ukporo madzụ labụ l’umadzu iri iri l’ogba lanụ; l’anụ ẹphe nri; mẹ mini.* ¹⁴ Yọ bụru nta-a b’i bya asụ

* **18:13** 18:13 1 Eze 18:4.

tẹ ya tųgbua je ekfuru onye nwe mu nų lẹ Elayija nọ l'ẹke-a. Oo-gbukwa iya!"

¹⁵ Elayija asų iya: "Ojejoje, bų Ọkaribe-Kakọta-Ike nọdu-a ndzų ẹge ọ nọ iya-a; mbų onye ono, ya ejeru ozi ono; bẹ ya koshifutaje Éhabu onwiya ntanų."

Éhabu yẹle Elayija edzuda

¹⁶ Ya ndono; Obedáya atųgbua jekfushia Éhabu je ezia ya ẹya. Éhabu ejekfushia Elayija.

¹⁷ Éhabu aphulephu Elayija; sų iya: "ỌBų nggu ndọ-ọ; nggųbe onye ono, akpa ndu Ízurelu ẹhu-a?"

¹⁸ Elayija asų iya: "Lẹ to bukwa yẹbedua akpa ndu Ízurelu ẹhu. Ọ buchikwaa nggųbedua; nggu lẹ ndibe nna ngu pẹ; kẹ l'unu haru ome ekemu Ojejoje; tsolahaa Bálu." ¹⁹ "Ngwaa; zia t'e je ekua ndu Ízurelu l'ẹphe ha t'ẹphe byakfuta iya lẹ Ugvu Kamẹlu. Chịta unu madzų l'ụkporo madzų labų l'ụmadzų iri ono, bų ndu nkfuchiru Bálu; mẹ unu madzų ọphu, bų ndu nkfuchiru Ashera ono; mbų ndu ono, Jézebelu anų nri ono t'ẹphe bya."

Elayija yẹle ndu nkfuchiru Bálu

²⁰ Tọ dų iya bų; Éhabu abya ezia; e je ekua ndu Ízurelu l'ẹphe ha; mẹ ndu nkfuchiru Bálu; ẹphe edzua lẹ Ugvu Kamẹlu. ²¹ Elayija abya evudo ndu Ízurelu ono l'ẹphe ha l'ifu; sų: "ỌBų jeye teke ole bẹ obu a-bọ-beru unu ẹbo ẹge-a? Ọ -bųru l'ọ bų Ojejoje bų Nchileke; unu tsonuru iya. Teke bų l'ọo Bálu bų iya; unu etsonuru iya."

Yo kfuṣṣua ẹge ono; ọpḥu ẹpḥe 'ekfuduru okfu yeru iya.

²² Elayija aṣu ndu ono: “L'ọ bu yẹbedua kpūu bẹ pḥoduru nū lẹ ndu nkfuchiru kẹ Ojejoje. Obenu lẹ ndu nkfuchiru kẹ Bálú bẹ dū unu madzú l'úkporo madzú labú lẹ madzú iri. ²³ T'a kpútaru ayi oke-eswi labú. T'ẹpḥebedua hata oke-eswi lanú; gbua; bọkashia ya; doo l'eli nkú. Ọlobu t'ẹpḥe ba amúkwaru ọku ye iya. Yẹbedua e-gbua oke-eswi lanú ọpḥu; bọkashia ya; doo l'eli nkú; ya ta amúkwaru ọku ye iya. ²⁴ Unu akpọ-ku agwa unu; tẹ yẹbedua kpọ-ku Ojejoje. Onye ọpḥu gude ọku za oku; a maru l'ọ bu iya bu Nchileke.”

Ndu ono l'ẹpḥe ha azua mgbede; sù: “L'ipḥe, o kfuru dū mma.”

²⁵ Elayija aṣu ndu nkfuchiru Bálú: “Unu vuru ọzo hata oke-eswi lanú gbua; keshinu ọpḥu unu ha l'igwe. Unu akpọ-kua agwa unu; ọlobu; unu ba amúkwaru ọku ye iya.” ²⁶ Ẹpḥe abya akpúta oke-eswi lanú l'oke-eswi, a nùru ẹpḥe; gbua.

Ẹpḥe eshi l'útsu kpọ-kua Bálú jeye l'echi oke-eswe; l'asuje: “Nggùbe Bálú; zanú ayi!” Tọ dū ọpḥu, meru nù; to nwe onye yeru ẹpḥe ọnu. Ẹpḥe etsoru ẹnya-ngweja ono, ẹpḥe meru ono l'ete iya egvu mgburumgburu.

²⁷ Yo be l'eswe; Elayija ajalaha ẹpḥe ewena; sù ẹpḥe: “Unu kushifua ya oku ike; kẹ l'ọ kwa agwa b'ọ bu. ?A maru; ?m'ọ nọ l'oke ọriri; ?t'ọ bu l'oome ipḥe; ?t'ọ bu l'o jeru ipḥe. A maru; ?bu mgbẹnya bẹ ooku; t'unu kutee ya.”

²⁸ Ẹpḥe awata iya ọrashi ike; gude mma; mẹ arwa l'egvujashì onwẹpḥe l'ẹge ome-l'alì ẹpḥe

dụ; jeye mee awushilaha a ẹphe l'ẹhu. ²⁹ Ẹphe echia mkpu ono jeye ẹnyanwu abya eswee l'echi ishi; chia ya jeye teke aachije ẹja urenyashi; to nwe ọphu meru nù; to nwe onye yeru ẹphe ọnu; ọphu o nwekwanu onye geberu ẹphe nchị.

Ojejoje gude ọku erepya ngweja Elayija

³⁰ To dụ iya bụ; Elayija asụ ndu ono l'ẹphe ha: “Unu kpịrita iya ntse.” Ẹphe akpịrita; jekfube iya. Elayija abya edozia ẹnya-ngweja Ojejoje, e shi nwutsushia enwutsushi; ³¹ bya apata mkpuma iri l'ẹbo. Mkpuma iri l'ẹbo ono nọ-chiru ẹnya ikfu iri l'ẹbo unwu Jékpọpu; mbụ onye ono, Ojejoje kfujeru: “L'ẹpha iya a-buru Ízurelu ono.” ³² Yo gude mkpuma ono kpụturu Ojejoje ẹnya-ngweja. Yọ bya egvua nsụ, ha ụsa gvuphee ẹke ono mgburumgburu. ³³ Yọ bya edoo nkụ ẹge ọo-dụ; bya egbua oke-eswi ono bokashia; doo l'eli nkụ ono; sụ: “Unu je ekujishia mini l'ite-mini ẹnọ; bya awụa l'eli ngweja-ukfuru-a; mę lę nkụ-wa.”

³⁴ Yọ sụ ẹphe: “Unu je ekutafua ya k'ugbo ẹbo” Ẹphe eje ekutafua k'ugbo labụ.

Yọ sụ ẹphe: “Unu je ekutafua k'ugbo ẹto.” Ẹphe eje ekuta iya k'ugbo ẹto. ³⁵ Mini ono eshi l'eli ẹnya-ngweja ono; bya eji nsụ ono, e bupheru mgburumgburu ono ejiji.

³⁶ Oge teke eegwoje ngweja urenyashi erulephu; Elayija, bụ onye nkfuchiru Ojejoje abya akpịrita ntse; sụ: “Nggube Ojejoje, bụ Nchileke kę Ẹbirihamu; kę Ayizaku; mę kę Ízurelu; menua t'a maru ntanụ l'ọ bụ nggu bụ Nchileke lę Ízurelu; mę t'a maru lę ya bụ nwozi ngu; mę

l'iphe-a, ya meru-wa bẹ bụ iphe, ị suru tẹ ya mee.
³⁷ Zanụa ya oku nggube Ojejoje; zanụa ya oku; k'ophu ndu-a a-maru l'ọ bụ nggube Ojejoje bụ Nchileke; buru nggu bụ onye e-me tẹ egomunggo ẹphe laphuta azụ.”

³⁸ Oku eshiwaphu Ojejoje l'ẹka bya ekepyashia ngweja ono; kee nkụ ono; kee mkpuma ono; kee ẹja, nọ l'alị; mbụ kee kee mini ono, jiru nsụ ono.

³⁹ Ndu ono l'ẹphe ha aphụ iphe ono; dashia kpurumu kpurumu; rashia; sụ: “Ọ bụ Ojejoje bụ Nchileke-o! Ọ bụ Ojejoje bụ Nchileke!”

⁴⁰ Elayija asụ ẹphe: “Unu nwukoo ndu nk-fuchiru Bálu ono. Unu be ekwekwa t'o nweru ẹphe onye ophu e-pyofu nụ!” Ẹphe anwukoo ẹphe; Elayija achita ẹphe jeshia lẹ nsuda Kishonu je eworu ẹphe gbushia l'ẹke ono.

Mini achị

⁴¹ Ya ndono; Elayija asụ Éhabu: “Tugbua je eria nri; nggu angua iphe; kẹ l'ẹphu oke mini aphụakwa.” ⁴² Éhabu atugbua tẹ ya je eria; ngua. Elayija eje enyihu eli eli Ugvu Kamelu; je efurita; kpupyabe ifu lẹ mgbaku ikpere iya.

⁴³ Yọ sụ nwozi iya: “Tugbua nta-a je eleedu ẹnya l'uzo eze ẹnyimu.”

Nwozi iya ono atugbua je elee ẹnya; bya asụ iya: “L'ẹ to nwekwa iphe, nọ l'ẹke ono.”

Yọ sụ iya t'o jee ya ẹge ono ugbo ẹsaa.

⁴⁴ Yo be lẹ k'ẹsaa ya; nwozi iya ono asụ iya: “Lenu; urukpu, habelephu l'ọbu ẹka madzụ bẹ shikwa l'eze ẹnyimu ono akpụ-lihu.”

Elayija asụ iya: “Tụgbua je ekfuru Éhabu: ‘T’o dozia ụgbo-inya iya gbagbua lashia. A nọnyaa; oke mini anmabudo iya.’ ”

⁴⁵ A nọtalephu nwanshị; igwe erua eruru; jihu uji; pherephere awata ephephe; oke mini awata achichi. Éhabu agbaru lashia Jézerilu. ⁴⁶ Ike Ojejoje abya Elayija l’ehu; yọ chita uwe iya; kee onwiya; gbagbua je evuru Éhabu ụzo rua Jézerilu.

19

Elayija agbaru Jézebelu ọso

¹ Éhabu abya akọkotaru Jézebelu iphemiphe ọbule, Elayija meru; mę l’ẹge o gude ogu-mbeke gbushikota ndu nkfuchiru Bálu. ² Jézebelu abya ezia t’e je ezia Elayija; sụ: “T’alị gwakwaa ya ọchi; mbụ mee ya ọdu-geme; m’o rua egbe nta-a echile; ya te emewa ndzụ ngu t’ọ dụ l’ọ bụ kę ndu nkfuchiru Bálu ono.”

³ Elayija atsulahaa egvu; ye ọkpa l’ọso. Yo rua Besheba l’alị Júda; woru nwozi iya haa l’ẹke ono. ⁴ Yẹbedua l’onwiya ejee ije abalị ophu bahụ l’echi-ẹgu. Yo rua l’ukfu oshi junipa; bya adugaru; kfulahaa nụ Nchileke t’o me tẹ ya nwụhu. Yọ sụ: “O dzuwaru. Byiko Ojejoje; wotanu ndzụ iya; kẹle ya ta kadụ ndiche iya phẹmma.” ⁵ Yo kfutsua ẹge ono; bya aze-zita l’ukfu oshi ono; mgbenya atụ iya.

A bya ele ẹnya; ojozi-imigwe lanụ abya akpaa ya ẹka; sụ iya: “Gbeshi; ria nri.” ⁶ Elayija abya

achikaa ɛnya; phɔa ishi buredi, e gheru l'ovovo-
 ɔku; mɛ ite, mini, a sɔberu iya l'uzo ishi. Yɔ abya
 eria; ngɔa; bya azɛ-zita ɔdo.

⁷ Ojozi Ojejoje ono abya alaphuta azɔ k'ugbo
 labɔ; bya akpaa ya ɛka; sɔ: "Gbeshi; ria nri;
 ɔdumeka bɛ ike a-gvɔkwa ngu l'ije ɔbu." ⁸ Yo
 gbeshi bya eria nri; ngɔa mini. Yo gude ike nri
 ono, o riru ono jee ije ɔkporo abali labɔ: eswe
 l'ɛnyashi jeye yo jerua ugvu Hɔrebu, bu iya bu
 ugvu Nchileke.

⁹ Yo rua l'ɛke ono; bahɔ l'ogba je aradu.
 Ojejoje abya bya ekfuru yeru iya l'ɛke ono; sɔ
 iya: "?Bu ngunu bɛ iime l'ɛke-a; Elayija?"

¹⁰ Elayija asɔ iya: "L'okfu ɛhu nggɔbe Oje-
 joje; mbɔ Nchileke, bu ɔkaribe-Kakɔta-Ike
 evukwa mu ɛhu. Ishi iya aburu lɛ ndu Ízurelu
 hakɔtawaru ɔgba-ndzɔ ngu; bya enwutsushiwa
 ɛnya-ngweja ngu; gude ogu-mbeke l'egbushi ndu
 nkfuchiru ngu. Yɔ buwaru-a yɛbedua nkɔnyi iya
 bɛ phɔduru nɔ. Nta-a bɛ ɛphe achɔwa ishi iya."*

¹¹ Ojejoje asɔ: "Tɔgbua je evudo l'ifu Ojejoje
 l'eli ugvu; kɛle Ojejoje abya esweta."

Tɔ dɔ iya bu; oke phɛrephere, ha nshinu abya
 ezilaha; agbawashi ugvu ono; l'agbakpɔshi eze
 mkpuma, nɔkota l'ugvu ono kɛ yɔgiriogiri
 l'ifu Ojejoje ono. ɔ bu lɛ Ojejoje ta nɔdu lɛ
 phɛrephere ono. Phɛrephere ono ezibuhule-
 phu; ali awata ɔnma jijiji; ɔphu Ojejoje 'anɔdu
 l'ali-ɔnma-jijiji ono. ¹² Ali anmatsulephu jijiji;
 ɔku awata adzɔdu; ɔphu Ojejoje 'anɔkwa l'ɔku
 ono. ɔku ono anyihulephu; a wata ɔdzu

* **19:10** 19:10 1 Eze 19:14; Róm 11:3.

ndzumuka. ¹³ Elayija anụa ya; bya egude uwe iya kwechia onwiya ifu; lụfuta bya evudo l'ọnu ọgba ono.

Yọ nweru olu lanụ, sụru iya: “?Bụ ngunu be iime l'ẹke-a; Elayija?”

¹⁴ Elayija asụ iya: “Iphe kẹ nggube Ojejoje; mbụ Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; bẹ shi-hawa evu mu evuvu; kẹ lẹ ndu Ízurelụ be hakọtaru ọgba-ndzụ ngu; nwutsushiwa ẹnya-ngweja ngu; gude ogu-mbeke l'egbushi ndu nkfuchiru ngu. Yọ bụwaru yẹbedua nkịnyi iya bẹ phọduru nụ. Nta-a bẹ ẹphe achọwa ishi iya.”

¹⁵ Ojejoje asụ iya: “Laphu azụ; shia ụzo ọphu i shiru jeshia echi-ẹgu Damásukọsu. Teke i ruru; nggu awụa Hazelụ manụ l'ishi t'ọ bụru eze ndu Áramu. ¹⁶ Wụa Jéhu Nimishi manụ l'ishi t'ọ bụru eze ndu Ízurelụ; nggu awụa Eláyisha Shafatu kẹ Ébelu-Mehola manụ l'ishi t'ọ nọ-chia ẹnya ngu; bụru onye nkfuchiru Nchileke. ¹⁷ Onye gbalaru nụ tẹ Hazelụ be egbu iya; Jéhu egbua ya. Onye gbalaru nụ tẹ Jéhu be egbu iya; Eláyisha egbua ya. ¹⁸ Obenu lẹ ya dobelerua ụnu ụmadzu iri l'ẹsaa l'ụkporo madzụ iri l'alị Ízurelụ, bụ ndu ẹ-te wotabua ikpere byishiru Bálu; baaru iya ẹja; tọ bụ l'ẹphe tsujeru iya ọnu.”

Elayija yele Eláyisha

¹⁹ Tọ dụ iya bụ; Elayija eshi l'ẹke ono lụfu; je aphụa Eláyisha Shafatu l'ẹke o gude ụkporo oke-eswi l'oke-eswi ẹno l'akọ ọkori. Elayija ejekfushia ya; je ewota ukpo iya gbaphua ya

l'èhu. ²⁰ Eláyisha ahakòta oke-eswi ono; gbat-soru Elayija. Eláyisha asụ iya: “Tẹ ya je anmaa nne lẹ nna iya akpa;† ya abya etsoru ngu.” Elayija asụ iya: “T'o je. Ọlobu; nyatakwa iphe ya meru iya.”

²¹ Eláyisha aparu iya haa laphushia azu; je egbushikota oke-eswi iya phụ. Yo gude oshi ono, e gude gakọo ya ono; shia anụ iya. Yo metsua bya eworu iya keeru ndiphe; ephe ataa. Yo gbeshi teke ono tsoru Elayija; jelahaaru iya ozi.

20

Bénu-Hadadu etso ndu Samériya ọgu

¹ Bénu-Hadadu, bụ eze ndu Áramu abya achikobe ndu soja iya l'ephe ha. Yẹle ukporo ndu eze lẹ ndu eze iri l'ẹbo atugbabe; ephe l'inya; mẹ l'ugbo-inya ephe. Ephe eje ekee k'ọgu; yechia Samériya; tso ephe ọgu. ² Yo zia ndu ozi t'a bahụ lẹ mkpukpu je ezia Éhabu, bụ eze ndu Ízurelu: “Ọwaa iphe Bénu-Hadad kfuru: ³ 'Mkpọla-ọcha ngu; mkpọla-ododo ngu bukotakwa nk'iya. Unyomu ngu; mẹ unwegirima ngu ndu ophu kakọta oma mma abukwaruphu nk'iya.' ”

⁴ Eze ndu Ízurelu asụ: “Nggube eze, bụ onye nwe mu nụ; ọ bụ ẹge i kfuru bụ ẹge ọo-dụ. Yẹbedua; mẹ iphemiphe ọbule, ya nweru enweru bukota nke ngu.”

† **19:20** 19:20 L'okfu Hiburú bẹ iphe ọ kwata kfua bụ tẹ ya je etsuta nne lẹ nna iya ọnu, bụ iya bụ tẹ ya je ekfuru ephe ẹge ya eje iya.

⁵ Ndu ozi ono alaphu azu odo; bya asu: "Owaa iphe Bénu-Hadadu ekfu. O suru: 'Le ya zihawaru t'i chitaru iya mkpola-ocha ngu; mkpola-ododo ngu; unyomu ngu phe; owaa unwegirima ngu. ⁶ Ole l'egbe nta-a echile; be ya e-ye ndu ozi iya t'ephe bya atua ulo ngu; me ke ndu ozi ngu vulavula. Iphe bu iphe, aka ephe ruru, du ephe mma be ephe e-wota.' "

⁷ Eze ndu Izurelu abya ekua ndu bu ogurenaya l'ali ono l'ephe ha; su ephe: "?Unu lewaru ege nwoke-wa achọ iya okfu? O ziru te mu doberu iya unyomu mu; unwegirima mu; mkpola-ocha mu; owaa mkpola-ododo mu; to bukwa le mu jikaru."

⁸ Ndu bu ogurenaya ono; me ndu Izurelu l'ephe ha; asu iya: "Te b'o ngashiru iya nchi; ophu o kwetakwa iphe, o kfu." "

⁹ To du iya bu; Ehabu eziphu ndu ono, Bénu-Hadadu ziru ozi ono; su ephe: "Unu kfu eze, bu onye nwe mu nu: 'L'iphe ono, i vuru uzo su te yebe nwozi ngu mee ono be ya e-mekota. O bu le k'ikperazu-a be ya te emeghekwa.' " Ndu ono, byaru ozi ono alufu; je ezia Bénu-Hadadu iphe, e ziru ephe.

¹⁰ Bénu-Hadadu abya ezia ozi odo t'e je ezia Ehabu; su: "T'ali gwakwaa ya ochi; mbu mee ya odu-geme; m'o -buru le ya te emedu le Sameriya kpukpoo ya ekpukpo."

¹¹ Eze ndu Izurelu asu: "Unu kfu iya l'onye kwaru onwiya ngwa-ogu ta asajedu nsasa; gba-haa teke o mekputatsuaru l'ogu."

12 Yọ buru teke Bénu-Hadadu yẹle ndu eze ndu ophu nọtsua l'ulo-ẹkwa ẹphe angu mẹe b'a byaru bya ezia ya ozi ono. Yọ sụ ndu soja iya: “Unu kwakọbe k'ọgu.” Ẹphe abya akwakọberu ndu Samériya ọgu.

Éhabu alu-gbu Bénu-Hadadu

13 Ya ndono; yo nweru onye nkfuchiru Nchileke, byakfutaru Éhabu, bu eze ndu Ízurelu bya asu iya: “Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: ‘?Ị phuru igweligwe ndu-a? Ya e-woru ẹphe ye ngu l'ẹka ntanu; t'ii-makwanuru l'ọ bu yẹbedua bu Ojejoje.’ ”

14 Éhabu asu iya: “?Bu onye a-lu ọgu ono?”

Onye nkfuchiru Nchileke ono asu iya: “Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: ‘Ọ bu unwu ọgbo lanu le ndu soja ndu ishi obodo; be a-lu iya nu.’ ”

Tọ du iya bu: Éhabu asu: “?Bu ndu ole a-wata ọgu ono?”

Onye nkfuchiru Nchileke ono asu: “L'ọ bu unubedua.”

15 Tọ du iya bu; yọ bya achikobe unwu ọgbo lanu le ndu soja ndu ishi mkpukpu ono. Iphe, ẹphe du bu ukporo madzu iri le nanu l'umadzu iri l'ẹbo.* E metsua; yọ bya achikobe ndu Ízurelu ndu ophu kpakoru du unu madzu iri l'esaa l'ukporo umadzu iri.† 16 Yọ buru l'eswe be ẹphe tugburu jeshia teke Bénu-Hadadu yẹle ukporo ndu eze le ndu eze iri l'ẹbo phu, eyetaru iya ẹka phu nọwa l'ulo-ẹkwa ẹphe ngutawa mее; k'ophu bu l'o me ẹphe l'enya. 17 Unwu ọgbo lanu

* 20:15 20:15 Iphe ọ bu bu 232. † 20:15 20:15 Iphe ọ bu bu 7,000.

lẹ ndu soja ndu ishi obodo phụ evutaru ẹphe ọzo.

Bénu-Hadadu bẹ yefuhawaru ndu jeru bya agbaaru iya ama; sù: “L'o nwekwaru unwoke, shi lẹ Samériya eje abya.”

¹⁸ Benuhedadi asù ẹphe: “Ọ -bùru l'ẹphe byaru k'odoo; unu kpukoo ẹphe lẹ ndzù. Teke ọ bụ k'ọgu; unu kpukwaaphu ẹphe lẹ ndzù.”

¹⁹ Ụnwu ọgbo lanù ndu soja ndu ishi obodo ono evuru ọzo wufuta lẹ mkpukpu; ndu soja ọphu l'etso ẹphe. ²⁰ Onyenonu egbua onye ọphu ọ dagbaru yẹ ya. Ndu Áramu eye ọkpa l'oso; ndu Ízurelu achipyabe ẹphe. Bénu-Hadadu, bụ eze ndu Áramu anọdu l'inya; gbalaa yẹle ọphodu ndu agbaru iya inya. ²¹ Eze ndu Ízurelu atugbua je egudeshia inya ẹphe; mẹ ụgbo-inya ẹphe; gwee ndu Áramu ogwe ẹkfu.

²² E metsua; onye nkfuchiru Nchileke ono abyakfuta eze ndu Ízurelu ono; bya asù iya: “Jekwa je akwakọbe ndu soja ngu; maru iphe, unu e-me. Kẹ l'oge mini ọdungu k'afa ọdo rulephu; bẹ eze ndu Áramu a-byakwaru ngu ọgu ọdo.”

²³ Ndu ishi l'ozi eze kẹ ndu Áramu abya ekfuaru iya; sù: “L'iphe, meru iphe ndu Ízurelu ka ẹphe ike kwa l'agwa ẹphe bụtsua agwa eli ugvu. Ndege ọ bụ l'ẹke daburu adaburu b'a luru ọgu ono mẹ ayi ga akakwa ẹphe ike. ²⁴ Iphe, ii-me bụ t'i wofutsua ndu eze phụ l'ọnodu ẹphe; wotachia ndu ishi ndu soja dochia ẹnya ẹphe.

²⁵ Nggụ achita ndu soja, ha l'ọbu ndu ọphu e

gburu egbugbu; mę inya; mę ugbo-inya, ha l'ọbu ọphu tufashihuru nụ; t'ayi jekfu ẹphe ọgu l'ẹke, daburu adaburu. Ayi kafutaje ẹphe ike." Bénu-Hadadu ekwe; bya emee iphe, ẹphe kfuru iya.

²⁶ Yo rulephu l'oge mini ọdungu l'afa ọphu tso iya nụ; Bénu-Hadadu achikobe ndu Áramu ẹphe ejeshia Afẹku; t'ẹphe je etso ndu Ízurelu ọgu. ²⁷ Ndu kẹ Ízurelu akwakọbe k'ọgu; wụkfushia ẹphe. Ndu kẹ Ízurelu adọ uzi labu l'ọbu unwu ndokobe egbu; ghaaru ndu Áramu ifu; obenu lẹ ndu kẹ Áramu chikoru mgboko-egu naa.

²⁸ Onye kẹ Nchileke abya asu eze ndu Ízurelu: "Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: 'Lẹ keshinu ọphu ndu Áramu gude ọnu ẹphe sụ lẹ Ojejoje bu agwa, ereje ire l'eli ugwu; l'ẹ too rejedu ire lẹ nsuda; be ya a-chita igwe ndu-a l'ẹphe ha ye ngu l'eka; t'i makwanuru l'ọ bu yebedua bu Ojejoje.' "

²⁹ Ẹphe adọ cheeru onwẹphe ifu abali ẹsaa. Yo be lẹ mbọku k'ẹsaa; ẹphe awogbabe onwẹphe l'ọgu ono. Ndu Ízurelu egbua ndu Áramu ukporo unu unwoke iri l'ẹbo; l'unu unwoke iri,‡ bu ndu soja k'okpa l'ujiku lanu. ³⁰ Ndu ọphu e gbuphodoru; be gbabaru lẹ Afẹku; uphompkuma mkpukpu ono ezee tugbua ukporo unu madzu ugbo ẹto; l'unu madzu ẹsaa; l'ukporo madzu iri.§ Bénu-Hadadu agbalaa je edomia onwiya l'ime ime ulo, nọ lẹ mkpukpu ono.

Éhabu edobe Bénu-Hadadu ndzu

‡ **20:29** 20:29 Iphe ọ bu bu 100,000. § **20:30** 20:30 Iphe ọ bu bu 27,000.

31 Ndu ozi Bénu-Hadadu abya asụ iya: “Lenu; ayi nuru lẹ ndu eze ndu Ízurelu bẹ aphuje imiko. T'ayi nmaru uwe-aphụ l'ukfu; rịkua onwayi eri l'ishi; jekfushia eze ndu Ízurelu. O nweru ẹge ọo-dụ; yo dobe ngu ndzụ.”

32 Ya ndono; ẹphe abya anmaa uwe-aphụ l'ukfu; kee eri l'ishi jekfushia eze ndu Ízurelu je asụ iya: “Onye ozi ngu Bénu-Hadadu sụru ẹge-a: ‘Byiko hanua ya tẹ ya nọdu ndzụ.’ ”

Eze aji ẹphe: “?Ọ nọkwadu-a ndzụ? Ọ kwa nwunne iya b'ọ bụ nụ.”

33 Ndu ozi Bénu-Hadadu l'egekpelephu iphe, e-shi iya l'ọnu lufuta. Ẹphe anatakebe iya okfu l'ọnu; sụ: “Iye; mbụ nwunne ngu Bénu-Hadadu.”

Yọ sụ ẹphe: “Unu je eduta iya t'ọ bya.” Bénu-Hadadu erutalephu; Éhabu emee t'o nyihu l'ugbo-inya iya.

34 Bénu-Hadadu asụ iya: “Mkpukpu ono, nna mu nataru nna ngu ono bẹ ya a-nụ-phukota ngu azụ; nggu emee ẹke aa-nọje azuru ngu aswa lẹ Damásukọsu ẹge ono, nna nk'ia meru lẹ Samériya ono.”

Éhabu asụ: “Lẹ ya e-gude k'ogba-ndzụ ono; haa ngu t'ị la.” Tọ dụ iya bụ; ẹphe eworu ndzụ gbaa; Éhabu aparu iya haa; yọ lashia.

Aanma Éhabu ikpe kẹ l'ọ haru Bénu-Hadadu

35 Yo nweru onye lanụ lẹ ndu nkfuchiru Nchileke, Ojejoje sụru t'ọ sụ onye ọphu: “Byiko; t'ọ chia ya iphe.” Onye ono ajika iya ochi iphe ono. 36 Tọ dụ iya bụ; onye nkfuchiru Nchileke

ono asụ iya: “Lenu; keshinu ọphu ị jikaru ome iphe, Ojejoje kfuru; b'ị -haa ya l'ẹke-a nta-a lufu; bẹ agụ a-dzugbukwa ngu.” Nwoke ono eshilephu l'ẹke ono lufu; agụ eworu iya dzụ-gbua.

³⁷ Onye nkfuchiru Nchileke ono abya aphua onye ọdo; yọ sụ iya: “Byiko; chinua mu iphe.” Onye ono eworu iphe chia ya; meka iya iphe. ³⁸ Onye nkfuchiru Nchileke ono alufu; je evudo l'iku esu-uzo; kwaburu eze. Yo gude iphe kechia onwiya ifu; t'a ba ma l'ọo ya. ³⁹ Eze eswedelephu; onye nkfuchiru Nchileke ono arashia; sụ iya: “Lẹ yẹbe nwozi ngu bẹ bahuru l'ifu ọgu; yo nweru nwoke, dutaru onye ọ kpọturu lẹ ndzụ bya asụ iya: ‘Tẹ ya leta onye ono ọnya. Teke ọ gbalaru; ishi iya alaa l'ugwo iya; ọdumeka ya akfua ẹkpa mkpọla-ọcha.’ ⁴⁰ Tọ dụ iya bụ; yẹbe nwozi ngu akwaa lẹ mee ọwaa; mee ọwaa; nwoke agbalaa.”

Eze ndu Ízurelu asụ iya: “L'ọ kwa iphe, gbaru ngu ndono. Ọ kwa nggu b'o shi l'ọnu.”

⁴¹ Ya ndono; onye nkfuchiru Nchileke ono aphufu-kebe iphe ono, o gude kechia onwiya ifu ono; eze ndu Ízurelu abya amaru l'ọ bụ onye lanụ lẹ ndu nkfuchiru Nchileke b'ọ bụ.

⁴² Yọ sụ eze: “Ọwaa iphe Ojejoje ekfu: ‘Lẹ keshinu ọphu ị haru onye ya kpeburu t'ọ nwuhu; yọ laa kẹ mmanu; bẹ ishi ngu a-lakwa l'ugwo ishi iya; ndu nke ngu alaa l'ugwo ndu nk'iya.’ ”

⁴³ Eze ndu Ízurelu atugbua lashia l'ufu-eze iya lẹ Samériya. Iphe aburu iya iwe; l'atsukwa iya phụ l'ẹhu.

21

Mgbo vayinu Nebotu

¹ O nweru mgbo vayinu, nọ lẹ Jézerilu l'iku ufu-eze Éhabu, bụ eze lẹ Samériya. Onye nwe iya nụ bụ Nebotu kẹ Jézerilu. ² Yo be ujiku lanụ; Éhabu asụ Nebotu: “T’ọ nunu iya mgbo vayinu iya-a tẹ ya mee mgbabu, ya a-kọbeje ẹkwo-ophe; keshinu ophu ọ nọ l'iku ufu iya. Ya e-gude mgbo vayinu ophu ka mma gbanweta iya; m’ọ kwanụ ya egude okpoga kfuà ngu aswa iya.”

³ Nebotu asụ Éhabu: “Tẹ Ojejoje be kwekwa tẹ ya woru oke-alị nna iya phẹ nụ ngu.”

⁴ Éhabu atso ru gbudagbuda; gude iwe lashià l'ufu iya; kẹle Nebotu kẹ Jézerilu bẹ sụru lẹ ya taa nudu iya oke-alị nna iya phẹ. Yọ lashià; je agbanwua ifu; jịka ori nri. ⁵ Jézebelu, bụ nyee ya abya abata; bya asụ iya: “?Bụ ngunu b’i gbanwuru ifu ege-a kẹ be eri nri?”

⁶ Éhabu asụ iya: “L’iphe, kparu iya nụ bụ lẹ ya kfuru Nebotu kẹ Jézerilu t’ọ ree ya mgbo vayinu iya tẹ ya kfuà ya aswa iya l’okpoga; odumeka tẹ ya nụ iya mgbo vayinu odo l’ugwo iya; m’ọ buru l’ọ dū iya mma. Obenu l’ọ sụru lẹ ya ta anudu iya mgbo vayinu iya.”

⁷ Nyee ya; mbụ Jézebelu asụ iya: “?Bukwadia nggu bụ eze ndu Ízurelu tọ? Gbeshi ria nri ngu; obu atso ngu ẹna. Ya a-nataru ngu-a mgbo vayinu Nebotu kẹ Jézerilu.”

⁸ Ya ndono; Jézebelu abya egude ẹpha Éhabu deshia ẹkwo; gude iphe-ohubama, Éhabu egudeje anyachishi ẹkwo nyachishia ya; woru

iya keshiaru ndu bu ọgurennya; me ndu nweru enya, bu ndu ephe le Nebotu chikoru buru le mkpukpu.

⁹ Iphe, o deru l'ekwo ono bu:

“Unu tua onu mboku unu a-swi egu. O rua mboku ono; unu dobe Nebotu l'onodu, ha nshinu l'echi oha. ¹⁰ Unu eyeru iya ndu bu ejo madzu ebo t'ephe nodu iya l'ifu; gbaa ya ire l'o kfururu Nchileke; abya ekfutoo eze. Teke ono; unu akpufu iya je atu-gbua ya le mkpuma.”

¹¹ To du iya bu; ndu mkpukpu; mbu ndu bu ọgurennya; me ndu nweru enya, bu le mkpukpu Nebotu phe emee ege Jézebelu deru l'ekwo ono, o deru keshiaru ephe ono. ¹² Ephe abya atua onu mboku aa-swi aswiswi; woru Nebotu dobe l'onodu, ha nshinu l'echi oha. ¹³ Ndu, bu 'o-ga-le-mkpa labu abata bya anodu iya l'ifu; gbalahaa ya ire; su: “Le Nebotu kfururu Nchileke; kfutoshia eze.” Ya ndono; ephe akpufu iya azu mkpukpu; je atu-gbua ya le mkpuma. ¹⁴ Ephe emetsua bya ezia Jézebelu: “L'a tu-gbuakwaru Nebotu le mkpuma; l'o nwuhwakwaru.”

¹⁵ Anunu, Jézebelu anu l'a tu-gbuwaru Nebotu le mkpuma; yo su Ehabu: “Tugbua je anata mgbo vayinu Nebotu ke Jézerilu phu; mbu ali ono, o jikaru le ya tee redu ngu ti kfu ya okpoga iya ono. Gbeshi je anata iya; le Nebotu ta anhekwa; o nwuhwakwaru.” ¹⁶ Ehabu anulephu le Nebotu be nwuhwaru nu; gbeshi jeshia le mgbo vayinu Nebotu ke Jézerilu ono; te ya nata iya.

Elayija ekfu iphe, e-me Ehabu

17 Ya ndono; Ojejoje abya ekfuru yeru Elayija ke Tishibe; sụ iya: 18 “Gbeshi; jee Samériya; jekfu Éhabu, bụ eze ndu Ízurelu. Eke o nọ nta-a bụ le mgbo vayinu Nebotu, o jeru iya anata. 19 Kfuru iya: Owaa iphe Ojejoje ekfu: ‘?I -gbutsuaru madzụ; bya anaa ya iphe iya? Sụ iya: Owaa iphe Ojejoje ekfu: O bụ l’eke ono, nkuta mịcharu mee Nebotu ono; be nkuta a-micha mee nk’iya!’ ”

20 Éhabu asụ Elayija: “?I chọwaru iya bya; nggube onye ohogu iya?”

Elayija asụ iya: “Iye; ya chọkwaru ngu bya; ke l’i wowaru onwongu ree l’ejo iphe l’anya Ojejoje. 21 ‘Nta-a be ya e-me t’iphe-ehuka dakfuta ngu; eri ngu be ya a-za l’eza. Iphe, bụ onye bụ nwoke l’ufu Éhabu be ya e-kpofu ekpofu l’alì ndu Ízurelu: ohu; le amadu. 22 Ya e-me onu-ulo ngu l’o bụ ke Jeróbuwamu Nébatu; me ke Baasha Ahija; ke l’i kpatuwaru iya ehu-eghughu; bya emee te ndu Ízurelu mee ejo iphe.’

23 “A bya l’ehu Jézebelu; Ojejoje kfukwaruphu; sụ: ‘L’o nkuta a-ta anụ Jézebelu le Jézerilu.’

24 “Iphe, bụ onye ke Éhabu, nwuhuru le mkpukpu bụ nkuta a-ta anụ iya. Onye ophu nwuhuru l’echi-egu aburu nwenu, ephe l’eli avuka anụ iya.”

25 E to nwedu nwoke, dujeru l’o bụ Éhabu; onye nyee ya Jézebelu nwuru ye; yo woru onwiya toghboru ejo iphe l’anya Ojejoje. 26 O meru akpamara; ke l’o tsoru agwa l’o bụ ndu Amoru ono, Ojejoje chifuru l’ifu ndu Ízurelu ono.

Éhabu ata onwiya uta

27 Ya ndono; Éhabu anùtsulephu iphe ono; gbajashĩa uwe iya; yee uwe-aphu; swilahaa aswĩswi. Ooyeje uwe-aphu ono zeru azee; yee ya l'ejephe gologolo.

28 Ojejoje abya ekfuru yeru Elayija ke Tishibe; su iya: 29 “?I phuru-a ege Éhabu byawaru bya ewozita onwiya ali l'ifu iya? Keshinu ophu o wozitaru onwiya ali l'ifu iya be ya te emehedu t'iphe-ehuka ono bya teke o no ndzu. Ya e-wota iphe-ehuka ono doberu onu-ulo iya l'oge ke nwa iya.”

22

Iphe, Mikaya phuru l'ehu Éhabu (2 Iphe 18:2-27)

1 A noo afa eto; ndu Áramu; ephe le ndu Ízurelu ta alu ogu. 2 Yo buru l'afa k'eto ono be Jehoshafatu, bu eze ndu Júda kpakfuru Éhabu, bu eze ndu Ízurelu.

3 Eze ndu Ízurelu aji ndu ozi iya: “?Unu marua l'o bu ayibedua nwe Rámotu-Gíledu; to nwe iphe, ayi eme; t'ayi nafuta iya l'eka eze ndu Áramu?”

4 Ya ndono; yo ji Jehoshafatu: “?M'oo-tSORU iya je ogu le Rámotu-Gíledu to?”

Jehoshafatu asu eze ndu Ízurelu: “NggU l'iya bukwa nanu. Ndu nke iya; me ndu nke ngu aburu nanu. Inya iya; me inya nke ngu aburu nanu.” 5 Jehoshafatu asu iya: “T'o kpataodukwa ishi; maru iphe, Ojejoje e-kfu.”

⁶ Tò dù iya bù; eze ndu Ízurelu abya achikobe ndu nkfuchiru, ruru unu madzù; jì ẹ̀phe: “?Ya e-je ọ̀gu lẹ̀ Rámọ̀tu-Gíledu; tọ̀o tẹ̀ ya be ejeshi?”

Ẹ̀phe asù iya: “T'o je; kẹ̀le Nnajiufu e-woru mkpukpu ono ye yẹ̀be eze l'ẹ̀ka.”

⁷ Jehoshafatu asù: “?To nweđu onye nkfuchiru Ojejoje, nọ̀ l'ẹ̀ke-a t'ayi kpata iya ishi?”

⁸ Eze ndu Ízurelu asù iya: “L'o nwefukwaaru onye lanù, ayi e-shi l'ẹ̀ka iya kpata Ojejoje ishi. Ọ̀le onye ono dù iya ashì; kẹ̀ l'e to kfubua okfu ọ̀ma l'ẹ̀hu iya; gbahalephu ejo iya. Onye ono bù Mikaya Imula.”

Jehoshafatu asù: “Eze; be ekfuhekwa ẹ̀ge ono ọ̀do.”

⁹ Tò dù iya bù; eze ndu Ízurelu abya ekua nwozi iya nanù; sù iya: “T'o duta Mikaya Imula t'ọ̀ bya nta-a nta-a.”

¹⁰ Ya ndono; eze ndu Ízurelu yẹ̀le Jehoshafatu, bù eze ndu Júda eyeshia uwe eze ẹ̀phe; sùgatsuaru l'aba-eze ẹ̀phe l'ẹ̀ke eetsuje balì l'ọ̀nu ẹ̀ke e shi abahù l'obu-edukfu Samériya; ndu nkfuchiru ono l'ẹ̀phe ha a-nọ̀du ẹ̀phe l'ifu ekfugbaa iphe, ẹ̀phe ekfu. ¹¹ Zedekaya Kenana egude ígwè meshia mpo; bya asù: “Lẹ̀ Ojejoje, bù Nchileke sùru: ‘Lẹ̀ mpo-wa; bẹ̀ ii-gude adù ndu Áramu jeye teke ii-kpochafu ẹ̀phe.’ ”

¹² Olu ndu nkfuchiru ono l'ẹ̀phe ha abùru iphe lanù: “T'o je ọ̀gu lẹ̀ Rámọ̀tu-Gíledu; je emekputa; kẹ̀le Ojejoje e-woru-a mkpukpu ono ye nggùbe eze l'ẹ̀ka.”

¹³ Onye ono, jeru oku Mikaya ono asù iya: “Lekwa; l'olu ndu nkfuchiru ọ̀phu bẹ̀ wùkwaru

nanu; l'ekfu le k'oma a-duru eze. Byiko; te okfu nggu le ndu ophu bukwaru nanu; mbu ti kfukwaa okfu, du mma."

¹⁴ Mikaya asu: "Kamenu; o bulekwaphu iphe, Ojejoje kfuru iya; be ya e-kfu."

¹⁵ Mikaya abyaruta; eze aji iya: "Mikaya; ? bu t'ayi jee ugu le Ramotu-Giledu; to t'ayi be ejeshi?"

Mikaya asu iya: "Ngwaa; jenu je emekputa ephe. Ojejoje e-woru-a mpukpupu ono ye nggube eze l'eka."

¹⁶ Eze asu iya: "?Bu ugbo ole be ya a-ro ngu ti gude epa Ojejoje kfuaru iya ire-lanu?"

¹⁷ Mikaya asu iya: "Le ya phuru ege ndu Izurelu l'ephe ha gbakashihuru nanu nanu l'ugvu lo bu aturu, e-te nwedu onye nche. Ojejoje asu: 'Le ndu-a te nwedu onye ishi. Oo ya bu t'onyenonu lasha l'ufu iya l'ehu-agu.' "

¹⁸ Eze ndu Izurelu asu Jehoshafatu: "?Ya te kfuhaadaru ngu le to kfudu iphe, du mma l'ishi iya; gbahaa ejo iya?"

¹⁹ Mikaya ekfukwaru iphe, ookfu; su: "Ngwaa; ngabe nchi nua iphe, Ojejoje kfuru: Ya phuru Ojejoje l'eke o no l'aba-eze iya; ndu ojozi-imigwe agbaa ya mgburumburu: ndu vudo iya l'eka-utara; ndu evudo iya l'eka-ibyita. ²⁰ Ojejoje asu ephe: '?Bu onye e-je ekfubuta Ehabu t'o je ugu le Ramotu-Giledu; k'ophu ishi iya e-phuhu l'eke ono?"

"Onye owaa -lufuta; yo kfua iphe lanu; onye odo -lufuta; yo kfua odo. ²¹ E metsua; ojozi lanu

alufuta bya evudo l'ifu Ojejoje; sụ: 'L'ọo yẹbedua e-je ekfubuta iya.'

²² "Ojejoje aji iya: '?Nanụ ẹge ii-shi kfubuta iya?'

"Yọ sụ: 'Lẹ ya e-je aburu nwamaa ẹjo-ire je anọdu l'ọnu ndu nkfuchiru Éhabu.'

"Ojejoje asụ iya: 'Je; l'ii-kfubuta iya-a; je emee ya ẹge ono.'

²³ "Oo ya bụ; tị maru lẹ Ojejoje yewaru ndu nkfuchiru ngu l'ẹphe ha nwamaa ẹjo-ire l'ọnu. Ojejoje kfuakwaru ọkpụ-akpọhu tukobe ngu l'ishi."

²⁴ Ya ndono; Zedekaya Kenana eje ebyiaru iya Mikaya l'ishi nchị; sụ iya: "'Nanụ ẹge Ume Ojejoje shiru lufu yẹbedua l'ẹhu; bya ekfuru yeru ngu?'"

²⁵ Mikaya asụ: "Mbọku, ịi-maru bụ mbọku ono, ii-je edomia onwongu l'ime ime mkpura ono."

²⁶ Eze ndu Ízurelu asụ ẹphe: "Unu kpụta Mikaya kpụ-kfu Amọnu, bụ ọ-chị-ọha mkpụkpụ; mẹ Jowashi, bụ nwa eze. ²⁷ Unu asụ ẹphe l'eze: 'Unu tų-chia onye-a l'ọka-mkpọro; tųbataje nwa nri atųbata; nų iya; unu edejee ya nwa mini edee l'ọnu jeye; ya ejee; lata l'ẹhu-agu.' "

²⁸ Mikaya asụ: "I -laa l'ẹhu-agu; nggu amaru l'ẹ tọ bụdu Ojejoje bẹ shi iya l'ọnu kfua okfu." Yọ sụ ndu nọ l'ẹke ono t'ẹphe tųbe nvọ l'okfu iya ono.

*Éhabu ala l'ọgu
(2 Iphe 18:28-34)*

²⁹ Ya ndono; eze ndu Ízurèlu; mę Jehoshafatu, bu eze ndu Júda atugbua jeshia Rámotu-Gíledu.

³⁰ Eze ndu Ízurèlu asu Jehoshafatu: “Ya e-me onwiya t'ę b'a ma onye ya bu; bahu l'ogu ono. Nngubedua eyee uwe-eze ngu.” Eze ndu Ízurèlu abya emee onwiya t'ę b'a ma l'ogo ya bahu l'ogu ono.

³¹ Eze ndu Áramu bę kfuhawaru ndu ishi ugbo-inya iya, du ukporo madzu l'umadzu iri l'ębo; su ęphe: “Unu ba etsokwa onye ukfu; m'og bu onye nta ogu. Onye unu e-tso ogu kpau; bu eze ndu Ízurèlu.” ³² Ndu ishi ugbo-inya ono aphulephu Jehoshafatu; su: “O kwa eze ndu Ízurèlu obu ndo-o!” ęphe aghazia t'ęphe tso iya ogu; Jehoshafatu eye mkpu l'onu. ³³ Ndu ono, agba ugbo-inya ono amaru teke ono l'ę to budu yębedua bu eze ndu Ízurèlu; haa ya achichi.

³⁴ Yo nweru onye agbalephu akfu nk'iya; to nwe ęke o kwata gobe iya agobe. Yo je adaa eze ndu Ízurèlu l'ęhu lę mgbaku ęke o kwa ngwa-ogu iya. Eze arangarahu; su onye angaru iya ugbo-inya: “Kpola azu; pafu iya l'ogu-wa; kę l'e meruwaru iya ęhu.” ³⁵ Ogu ono ekpohu oku mboku ono; e kepyabe eze ekepyabe l'ugbo-inya ono; ęphe lę ndu Áramu l'alu iya. Mee, shi l'ęke ono, e mekaru iya iphe ono awu ala l'alı ugbo-inya ono. Yo be l'urenyashi iya; yo nwuhu. ³⁶ ęnyanwu aribadelephu; e woru mkpu chia l'ęke ndu soja no; su ęphe: “T'onyenonu yekwa okpa l'ęke o yeru iya!”

³⁷ To du iya bu; eze anwuhu; a pata iya bya elia lę Sameriya. ³⁸ ęphe eje asaa ugbo-inya

ono asasa l'okpuru Samériya, bu eke ndu agba okpara aghuje ehu. Nkuta erichaa mee ya ege ono, Ojejoje kfuhawaru iya ono.

³⁹ Iphe odo, meeberu nu teke Éhabu shi achi; me iphemiphe obule, yebedua meru; me k'ulo-eze, o kpuru gude eze-enyi memaa ya; me ke mkpukpu, o kpushiru; yo shihugbaa ike b'e dekotaru l'ekwo, e deshiru iphe meru nu l'oge ndu eze Ízurelu. ⁴⁰ Ya ndono; Éhabu anwuhu lakfushia nna iya phe. Ehezaya, bu nwatibe iya ke nwoke aburu eze l'ozori iya.

*Jehoshafatu bu eze ndu Júda
(2 Iphe 20:31—21:1)*

⁴¹ Jehoshafatu Ása wataru ochi ndu Júda l'afa, kwe Éhabu afa eno, o wataru ochi ndu Ízurelu. ⁴² Iphe Jehoshafatu gbaru bu ukporo afa l'afa iri l'ise teke o wataru ochi ndu Júda. Yo chia ukporo afa l'afa ise le Jerúsalemu. Epha nne iya bu Azuba; nwatibe Shilihi. ⁴³ Jehoshafatu be tsoru ubeka nna iya, bu Ása. E to nwedu ophu o haru m'oo nanu. O meru iphe, kuru nhamunha l'enya Ojejoje. O bu le to wofudu eke aagwaje iphe. Ndu Ízurelu l'ejeje ochi aja; l'akpo insensu oku l'eke ono. ⁴⁴ Jehoshafatu mekwaruphu; yele eze ndu Ízurelu anodu le nchi-odoo.

⁴⁵ Iphe odo, meeberu nu teke Jehoshafatu shi achi; ike, o kparu; me ege o gude lua ogu b'e dekotaru l'ekwo, e deshiru iphe meru nu l'oge ndu eze Júda. ⁴⁶ Unwoke ndu shi nodu l'ulo agwa l'agba okpara, bu ndu ophu phoduru nu teke nna iya shi buru eze b'o chishikotaru l'ali

ono. ⁴⁷ Teke ono bẹ ndu Éđomu te nweddu eze, achi ẹphe; yọ buru onye nọ-tsotaru eze bẹ achi nụ.

⁴⁸ Jehoshafatu bẹ nweru ụgbo-mini Tashishi, ejeje Ofi je ovuta mkpọla-ododo. Obenu l'ụgbo-mini ono kpuru ị Ezeyonu-Géba; to jehe.

⁴⁹ L'oge ono bẹ Ehezáya Éhabu sụru Jehoshafatu: “Tẹ ndu ozi iya; mẹ ndu ozi ngu tsojeru ụgbo-mini ono.” Jehoshafatu ajịka.

⁵⁰ Ya ndono; Jehoshafatu anwụhu; lakfushia nna iya pẹ. E lia ya l'ẹke e liru nna iya pẹ ị Mkpukpu Dévidi, bụ nna iya. Jehoram, bụ nwatibe iya kẹ nwoke aburu eze nọ-chia ẹnya iya.

Ehezáyá bụ eze ndu Ízurelu

⁵¹ Ehezáya Éhabu wataru ọchi ndu Ízurelu l'afa, kwe Jehoshafatu afa iri l'ẹsaa, ọ wataru ọchi ndu Júda. Ọ chiru ndu Ízurelu afa labụ ị Samériya. ⁵² O meru ẹjo iphe l'ẹnya Ojejoje; tsoo ụbeka nna iya; mẹ kẹ nne iya; tsoo ụbeka Jeróbuwamu Nébatu; mbụ onye ono, kpataru tẹ ndu Ízurelu mee ẹjo iphe ono. ⁵³ Yoo shi egwojeru Bálu ẹja; l'abaru iya ẹja; shi ẹge ono kpatsua Ojejoje, bụ Nchileke kẹ Ízurelu ẹhu-eghughu ẹge ono, nna iya meru ono.

Bayiburu Ikwo
Ikwo: Bayiburu Ikwo Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ikwo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

3867ef4e-3384-5ab4-a937-63476bb8a7bb